

SUOMEN PANKIN VUOSIKERTOMUS 2021

Julkaisutiedot

Suomen Pankki

Käyntiosoite
Snellmanin aukio, Helsinki

Postiosoite
PL 160, 00101 Helsinki

Sähköposti
info@suomenpankki.fi
etunimi.sukunimi@suomenpankki.fi

Puhelinnumero
kansallinen 09 1831
kansainvälinen +358 9 1831

SWIFT
SPFB FI HH

Faksi
(09) 174 872

Aluekonttori

Vantaa
Turvalaaksontie 1, Vantaa,
PL 160, 00101 Helsinki,
puh. 010 8311

Verkkosivustot

Suomen Pankki
suomenpankki.fi

Suomen Pankin vuosikertomus
vuosikertomus.suomenpankki.fi

Euro & talous
eurojatalous.fi

Rahamuseo
rahamuseo.fi

Bofit
bofit.fi

Taidesivusto
kansakunnanomaisuutta.fi

Tämä vuosikertomus on Suomen Pankista annetun lain 19 §:n mukainen toimintakertomus.

Vuosikertomuksen luvut perustuvat helmikuussa 2022 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1456-5773 (verkojulkaisu)

Helsinki 2022

Sisällysluettelo

PÄÄJOHTAJAN TERVEHDYS	4
TOIMINTA JA STRATEGIA	6
SUOMEN PANKKI PÄHKINÄNKUORESSA	8
SUOMEN PANKKI TOTEUTTI UUTTA STRATEGIAANSA VUONNA 2021	9
JOHTOKUNNAN TYÖNJAKO	11
SUOMEN PANKKI VALITTIIN INNOSTAVIMPIEN TYÖPAIKKOJEN JOUKKOOKSI VUONNA 2021	14
SUOMEN PANKILLE JA FINANSSSIPÄÄLLÖNALLE YHTEINEN JOHTAMISVISIO	20
SUOMEN PANKIN VUODEN 2022 BUDJETTI JA OPERATIIVISET KUSTANNUKSET	23
SUOMEN PANKKI TARKENSI HIILIJALANJÄLKENSÄ LASKENTATAPAA VUONNA 2021	29
UUSI TIETOTILINPÄÄTÖS TÄYDENTÄÄ SUOMEN PANKIN VUOSIKERTOMUSTA	33
SUOMEN PANKIN MITTARITAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 2021	36
TOIMINTAKERTOMUS	43
RAHAPOLITIIKKA	44
RAHOITUSVAKAUS	78
RAHA JA MAKSAMINEN	102
VARALLISUUDEN HALLINTA	122
VAIKUTTAMINEN JA YHTEISTYÖ	147
VASTUULLISUUS SUOMEN PANKISSA	177
TILINPÄÄTÖS	179
TASE	180
TULOSLASKELMA	183
JOHTOKUNNAN ESITYS VOITONJAOSTA	185
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	186
TASEEN LIITETIEDOT	192
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	219
TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	231
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT	233
TILINTARKASTUSKERTOMUS	240
LAUSUNTO TILINTARKASTUKSESTA	241
ORGANISAATIO	244

Pääjohtajan tervehdys

Koronapandemia määrittäi taloutta ja elämää vuonna 2021. Rokotuskattavuuden nousu paransi tilannetta, ja yhteiskunnan rajoitteita pystyttiin paikoin purkamaan.

Sekä Suomessa että euroalueella talous ja työllisyys kohenivat reippaasti raha- ja talouspolitiikan tukemina. Virusmuunnokset ja talouden tarjontahäiriöt kuitenkin lisäsivät epävarmuutta.

Inflaatio nopeutui vuonna 2021. Sitä ylläpitivät energian hintojen nopea nousu sekä tuotannon pullonkaulat. Näiden tekijöiden odotetaan ajan myötä vaimenevan. Viime vuosia nopeampi inflaatio näyttää silti jäävän aiemmin ennustettua pitkäaikaisemmaksi.

Rahapolitiikan avulla pidimme rahoitusolot suotuisina yrityksille ja kotitalouksille ja jatkoimme valtaosaa niistä toimista, jotka otettiin käyttöön koronakriisin alussa. Joulukuussa 2021 päätimme käynnistää rahapolitiikan asteittaisen normalisoinnin, minkä talouden elpyminen ja inflaationäkymät nyt mahdollistavat.

Vuosi oli sikäli historiallinen, että Euroopan keskuspankki uudisti rahapolitiikan strategiansa. Suomen Pankki oli aktiivinen paitsi uudistuksen käynnistämisessä, myös strategian valmistelussa. Suomen Pankissa tehty tutkimus loi pohjaa, kun arvioimme strategian muutostarpeita ja uudistamisen suuntaa.

Merkittävin muutos on se, että keskipitkällä aikavälillä tavoittelemme symmetrisesti kahden prosentin inflaatiota. Tätä hitaampaa tai nopeampaa inflaatiota pidetään yhtä kielteisenä. Inflaatio voi myös tilapäisesti nousta yli kahden prosentin.

Uudelle strategialle tuli heti käyttöä, sillä se on auttanut välttämään äkkinäisiä liikkeitä ja tukenut elpymistä pidempään. Rahapolitiikan normalisointi tulee toteuttaa johdonmukaisesti, vakaalla kädellä.

Vakaat ja ennustettavat hintanäkymät ja sitä kautta kansalaisten luottamus rahan ostovoiman säilymiseen ovat välttämätön edellytys kestäväälle talouskasvulle ja korkealle työllisyydelle.

Ympäristönäkökohdat tullaan myös jatkossa huomioimaan entistä paremmin rahapolitiikan toteutuksessa. Suomen Pankki asetti yhtenä ensimmäisistä keskuspankeista omille sijoituksilleen hiilineutraalisuustavoitteen ja julkistimme tiekartan tavoitteeseen pääsemiksi. Kanavoimalla rahavirtoja vähähiilisiin kohteisiin pienennämme sijoitussalkkuun kohdistuvia ilmatoriskejä ja toimimme samalla esimerkkinä, yhtenä monesta.

* * *

Maksamisen kenttä muuttuu nopeasti. Euroopan keskuspankin neuvostossa käynnistimme laajan hankkeen, jossa digitaaliselle eurolle haetaan konkreettista muotoa. Se on merkittävä askel kohti tulevaisuutta, jossa käteisrahan rinnalla ihmisillä olisi käytössä myös digitaalinen muoto eurosta. Digitaalisen euro täydentäisi maksuvälineiden kirjoa tulevaisuudessa.

Suomen Pankissa tehtävänä on huolehtia rahoitusjärjestelmän vakaudesta Suomessa. Korostimme kotitalouksien velkaantumisen hillinnän tärkeyttä ja valmistelimme yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa makrovakauseräpolitiikan toimia. Lainakatto palautettiin pandemiaa edeltäneelle tasolle, jolloin vakuuksia tarvitaan enemmän lainan katteeksi.

Suomen Pankki edistää makrovakauseräpolitiikan tehostamista. Välineiden tulisi torjua aiempaa tehokkaammin rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksia myös pankkisektorin ulkopuolella.

* * *

Pandemian puhjettua siinä tilanteessa päätetyt raha- ja muun talouspolitiikan toimet onnistuivat hyvin. Ne auttoivat välttämään laajan konkurssiaallon ja työttömyyden voimakkaan kasvun.

Pidemmillä aikavälillä Suomen haasteet liittyvät väestön ikääntymiseen. Työikäinen väestö supistuu, mikä rajoittaa talouden kasvua ja heikentää julkisen talouden kestävyyttä.

Talouspolitiikan rima pysyykin korkealla. Pandemian väistyessä tarvitsemme entistä suuremmalla syyllä sellaisia uudistuksia, jotka vahvistavat talouden kestävästä kasvua, työllisyyttä ja julkista taloutta. Toivotaan, että suomalaisesta yhteiskunnasta löytyy tällaista uudistumiskykyä.

Toiminta ja strategia

25.3.2022

Vuonna 2021 Suomen Pankki keskittyi edellisenä vuonna uudistamansa strategian toimeenpanoon ja vahvistamiseen.

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja kansallinen keskuspankki. Samalla se on osa eurojärjestelmää.

Suomen Pankin strategia mahdollistaa sen, että Suomen Pankki voi toteuttaa tehtävänsä kestäväen talouden ja vakauden rakentajana.

Vuonna 2021 Suomen Pankki kiinnitti huomiota erityisesti toimintaympäristön muutosten arviointiin, sillä muutokset haastavat strategiaa nyt ja tulevaisuudessa. Muutokset liittyvät esimerkiksi tuottavuuden ja investointien kasvun hidastumiseen sekä väestön ikääntymiseen.

Suomen Pankki kehittää johtamiskulttuuria yhdessä Finanssivalvonnan kanssa

Koronapandemian jatkuessa vuonna 2021 Suomen Pankin henkilöstö työskenteli edelleen pääsääntöisesti etänä. Tänä aikana työhyvinvoinnissa korostuivat selkeä työnantajaviestintä sekä työyhteisön ja palautumisen merkitys.

Henkilöstön työtyytyväisyyden kehitystä seurattiin jatkuvasti, ja hyvät tulokset saivat myös tunnustusta.

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta uudistivat yhteisessä työhyvinvointi-hankkeessaan toimintatapoja sekä valmistautuivat hybridityöskentelyyn.

Lisäksi Suomen Pankki ja Finanssivalvonta julkaisivat syksyllä 2021 yhteisen johtamisvision. Se on näkemys, jonka avulla molemmat organisaatiot kehittävät johtamistaan ja ohjaavat esihenkilöiden työtä päivittäisjohtamisessa.

Suomen Pankki seuraa jatkossa hiilijalanjälkeään entistä tarkemmilla mittareilla

Suomen Pankki siirtyi vuonna 2021 hyödyntämään maailmanlaajuisesti käytössä olevaa hiilijalanjäljen laskentatapaa oman toimintansa arvioinnissa. Tämän myötä mukaan tuli uusia, ennen katveessa olleita päästölähteitä.

Entistä yksityiskohtaisemman laskentamenetelmän tuloksena Suomen Pankin hiilijalanjälki kasvoi aiemmasta.

Tietotilinpäätös avaa tiedonhallintaa Suomen Pankissa

Suomen Pankki kehittää tiedonhallintaan, dataan ja analytiikkaan liittyviä prosessejaan jatkuvasti. Tavoitteena on varmistaa ajantasaisuus, asianmukaisuus ja kattavuus toimintaympäristön muuttuessa.

Julkishallinnon tiedonhallintaan liittyvän lakimuutoksen myötä Suomen Pankki täydentää vuosikertomustaan jatkossa tietotilinpäätöksellä.

Tietotilinpäätöksen tarkoitus on avata tiedon merkitystä keskuspankin toiminnalle, kertoa mielenkiintoisia asioita ja lukuja keskuspankin tehtävistä ja avata tiedonhallinnan ajankohtaisia asioita.

Lisäksi Suomen Pankki kerää tietoa analyysitöistä sekä tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä asioista.

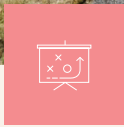
Suomen Pankki pähkinäkuoressa

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja kansallinen keskuspankki. Samalla se on osa eurojärjestelmää, joka vastaa euroalueen maiden rahapolitiikasta ja muista keskuspankkitehtävistä sekä hallinnoi maailman toiseksi suurinta valuuttaa, euroa. Eurojärjestelmän ja Suomen Pankin päätavoite on hintavakaus.

Suomen Pankki

- valmistelee ja toteuttaa rahapolitiikkaa Suomessa
- valvoo rahoitusjärjestelmän vakautta ja tuottaa tilastoja
- tekee tutkimusta ja osallistuu talouspoliittiseen keskusteluun
- huolehtii pankkien välisten maksujen selvityksestä sekä omasta sijoitustoiminnastaan
- pitää yllä vakaita ja tehokkaita maksujärjestelmiä ja laskee setelit ja kolikot liikkeeseen.

[Lue lisää Suomen Pankin tehtävistä.](#)

Suomen Pankki toteutti uutta strategiaansa vuonna 2021

Vuonna 2021 Suomen Pankki keskittyi johtokunnan joulukuussa 2020 päättämän strategian toteutukseen, arvojen vahvistamiseen ja toimintaympäristön muutosten arviointiin.

Suomen Pankki on kestävän talouden ja vakauden rakentaja

Suomen Pankin toiminta-ajatus on kiteytetty muotoon "Suomen Pankki on kestävän talouden ja vakauden rakentaja". Toiminta-ajatus nojaa lainsäädäntöön, ja sitä toteutetaan sekä kansallisen keskuspankin että eurojärjestelmän jäsenen rooleissa.

Toiminta-ajatusta täydentää yhteenveto Suomen Pankin ydintehtävistä:

- Pidämme yllä hintavakautta.
- Edistämme rahoitusjärjestelmän vakautta.
- Huolehdimme maksujärjestelmän tehokkuudesta ja turvallisuudesta.
- Tuemme kestävää kasvua ja korkeaa työllisyyttä Suomessa ja EU:ssa.

Suomen Pankin visio viitoittaa toiminnan päämäärän

Suomen Pankin tavoitteena on olla vaikuttava ja arvostettu keskuspankki, joka ylläpitää hinta- ja rahoitusvakautta kaikissa olosuhteissa päämääränään kansalaisten hyvinvointi.

Suomen Pankin toiminnan keskiössä oli vuonna 2021 viisi painopistettä:

1. koronakriisin vaikutusten arviointi ja ratkaisut
2. panostus EKP:n rahapolitiikan strategian arviointiin ja uudistamiseen
3. eurojärjestelmän digitaalisen keskuspankkirahan valmistelu
4. tiedolla johtaminen ja vaikuttaminen
5. kotimainen talouspoliittinen vaikuttaminen ja talousosaamisen edistäminen.

Suomen Pankin strategia toimiva muuttuvassa toimintaympäristössä

Vuonna 2021 Suomen Pankki järjesti kolme ylimmän johdon strategiaan liittyvää verkkoseminaaria.

Ensimmäisen seminaarin aiheena oli johtaminen, ja sen tuloksena luotiin Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle yhteinen johtamisvisio. Se on jaettu käsitys pitkäjänteisestä esihenkilötyöstä, jonka avulla hyvinvoiva työyhteisö saavuttaa strategiset tavoitteensa.

Kahdessa muussa verkkoseminaarissa Suomen Pankin ylin johto tarkasteli strategian toimivuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Toiminta-ajatuksen, vision ja toimintaa ohjaavien periaatteiden arvioitiin olevan ajan tasalla ja antavan hyvän perustan Suomen Pankin toiminnalle ja kehittämiselle.

Linkejä

[Suomen Pankin toiminta, arvot ja strategia](#)

[Suomen Pankin mittaritavoitteet ja niiden toteutuminen 2021](#)

[Suomen Pankin organisaatio](#)

[Vastuullisuusohjelma](#)

[Vastuullisuus Suomen Pankissa](#)

Johtokunnan työnjako

JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJA Olli Rehn

Olli Rehn on Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja. Hän on toiminut pääjohtajana 12.7.2018 alkaen. Pääjohtaja Rehn vastaa rahapolitiikan valmistelusta, kotimaan talouspoliittisesta vaikuttamisesta, ulkoisesta viestinnästä, kansainvälisistä asioista sekä sisäisestä tarkastuksesta. Pääjohtaja on Euroopan keskuspankin neuvoston jäsen sekä edustaa Suomea Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) hallintoneuvostossa.

JOHTOKUNNAN VARAPUHEENJOHTAJA
Marja Nykänen

Marja Nykänen on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 1.2.2017 alkaen. Nykänen vastaa rahoitusmarkkinakysymyksistä, makrovakauseräpolitiikasta, tilastoista, lakiasioista, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä turvallisuus- ja kiinteistöasioista. Lisäksi hänen vastuullaan on sijoitustoiminnan ja rahapolitiikan riskien valvonta, rahoitusvakauseräprosessi sekä eläkerahaston johtoryhmän toiminta. Marja Nykänen on Finanssivalvonnan johtokunnan puheenjohtaja.

JOHTOKUNNAN JÄSEN
Tuomas Välimäki

Tuomas Välimäki on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 12.7.2018 alkaen. Välimäki vastaa rahoitusvarallisuuden sijoittamisesta, rahapolitiikan toimeenpanosta ja markkinaoperaatioista sekä akateemisesta tutkimuksesta ja siirtymätalouksien tutkimuksesta. Lisäksi hänen vastuualueelleen kuuluvat rahahuolto ja maksuliike sekä digitalisaatio- ja IT-asiat. Välimäki on myös Euroopan keskuspankin neuvoston varajäsen.

[Lue lisää Suomen Pankin johtokunnasta.](#)

Suomen Pankki valittiin innostavimpien työpaikkojen joukkoon vuonna 2021

Vuonna 2021 Suomen Pankin henkilöstö jatkoi työskentelyä pääsääntöisessä etätyössä. Koronapandemian aikana työhyvinvoinnissa korostuvat selkeä työnantajaviestintä sekä työyhteisön ja palautumisen merkitys. Suomen Pankin henkilöstötutkimusten hyvät tulokset saivat tunnustusta.

Suomen Pankissa työskentelee 378 työntekijää rahapolitiikan ja tutkimuksen, rahoitusmarkkinoiden, pankkitoiminnan sekä rahahuollon parissa.

Ydintoimintojen lisäksi Suomen Pankilla on vahva oma osaaminen esimerkiksi IT:n, henkilöstö- ja taloushallinnon, viestinnän ja talousosaamisen sekä kielipalveluiden alueilla.

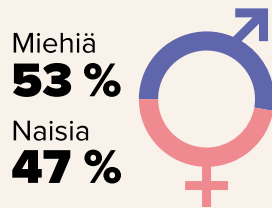
Suomen Pankin henkilöstön keski-ikä on 46,5 vuotta. Henkilöstöstä 47 % on naisia ja 53 % miehiä. Suomen Pankissa viihdytään, ja henkilöstö on sitoutunutta. Pankkilaisuus kestää keskimäärin 15,7 vuotta.

Kuvio 1.

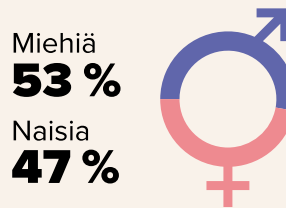
Suomen Pankissa työskenteli vuoden 2021 lopussa 378 ihmistä

Sukupuolijakauma

Koko henkilöstö

Esihenkilöt

Sairauspoissaolot
5,3 pv/htv

Keski-ikä
46,5 vuotta

Korkeakoulutetut

Johtajuusindeksi (suomalainen asiantuntijanormi 71,4 %)

Työtyytyväisyysindeksi (suomalainen asiantuntijanormi 71,5 %)

Lähde: Suomen Pankki

Pääsääntöinen etätö korosti selkeän viestinnän ja yhteisöllisyyden tarvetta

Suomen Pankin henkilöstö jatkoi koronapandemiasta johtuen työskentelyä pääsääntöisessä etätössä. Toimistolla hoidettiin vain sellaiset tehtävät, joiden tekeminen ei etätöyänä ollut mahdollista.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan yhteinen kriisiorganisaatio seurasi koronatilannetta jatkuvasti ja viesti työnantajan koronalinjauksista ja toimintaohjeista säännöllisesti henkilöstölle.

Suomen Pankki selvitti henkilöstön työhyvinvointia koronapandemian aikana työhyvinvointikyselyillä. Helmikuussa toteutettuun kyselyyn vastasi 83 % Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työntekijöistä.

Henkilöstö koki, että koronaviestintä ja ohjeistus on ollut selkeää. Myös työnantajan koronatoimiin oltiin tyytyväisiä.

Työyhteisön ja työkavereiden merkitys oli kirkastunut, mutta samalla henkilökohtaisen, yksilöön liittyvän työhyvinvoinnin ja palautumisen koettiin pääsääntöisessä etätyössä heikentyneen.

Uudistuva työ -hanke luo uusia toimintatapoja

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan yhteisessä Uudistuva työ -hankkeessa uudistetaan yhteisiä toimintatapoja sekä kerätään vinkkejä ja kokemuksia hybridityöskentelyä varten.

Koronatilanteen vakiinnuttua ja laajan etätyösuosituksen päätyttyä marraskuun alussa Suomen Pankissa valmistauduttiin hybridityöhön siirtymiseen. Tavoitteena oli kerätä käytännön kokemuksia etä- ja lähityön yhdistämisestä.

Marraskuun lopussa koronatilanne heikentyi jälleen, ja kriisiorganisaatio päätti henkilöstön siirtymisestä takaisin pääsääntöiseen etätyöhön toimintojen jatkuvuuden sekä terveysturvallisuuden varmistamiseksi.

Suomen Pankki on Suomen innostavimpien työpaikkojen joukossa

Suomen Pankki seuraa henkilöstön työtyytyväisyyttä joka toinen vuosi toteutettavalla henkilöstötutkimuksella. Suomenpankkilaiset vastasivat marraskuussa tehtyyn henkilöstötutkimukseen aktiivisesti. Tutkimuksen vastausprosentti oli erittäin hyvä, 85,4 %.

Suomen Pankin henkilöstötutkimuksen kokonaistulos asettui Eezyn PeoplePower -mittaristossa hyvälle tasolle. Edelliseen tutkimukseen verrattuna tuloksissa näkyi positiivista kehitystä eikä juurikaan heikentymistä.

Työtyytyväisyyden kehittymistä seurataan Suomen Pankissa PeoplePower -indeksillä.

PeoplePower -indeksin tulos 73,6 asteikolla 0–100 oli selvästi yli Suomen asiantuntijanormin (71,5). Noin 38 % organisaatioista saavuttaa tutkimuksessa vastaavan tason. Myös johtajuusindeksi (73,4) ylitti tavoitteen mukaisesti Suomen asiantuntijanormin (71,4).

Henkilöstötutkimuksen tulos ylittää Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustukseen, joka myönnetään vuosittain parhaille Eezy Flown PeoplePower -tutkimukseen osallistuneille organisaatioille.

SUOMEN INNOSTAVIMMAT TYÖPAIKAT

Suomen Pankki valittiin innostavimpien työpaikkojen joukkoon vuonna 2021².

²Eezy Flown PeoplePower -tunnustus myönnetään vuosittain parhaille henkilöstön tyytyväisyyttä mittaavaan tutkimukseen osallistuneille organisaatioille.

Suomen Pankki on työnantajana #vakaamutteivakava

Suomen Pankki on vakaa ja vastuullinen työnantaja. Suomen Pankki on mukana valtakunnallisissa Vastuullinen työnantaja- ja Vastuullinen kesäduuni -kampanjoissa kehittämässä osaltaan työelämän vastuullisuutta.

Suomen Pankki lisäsi vuoden 2021 aikana työnantajakuvaviestintäänsä erityisesti sosiaalisessa mediassa, jossa pankki viesti säännöllisesti avoimista työpaikoista ja pankkilaiset kertoivat uratarinoissaan työskentelystä keskuspankissa.

Keväällä julkaistiin seitsemän uratarinaa, ja kesätyöntekijät kertoivat kesätyöarjestaan yhdeksässä kesätyöblogissa.

Suomen Pankki valittiin LinkedIn Talent Awardseissa 2021 Pohjoismaiden alueen kolmen parhaan työnantajabrändin joukkoon alle 1 000 työntekijän organisaatioiden kategoriassa.

Suomen Pankki on yksi kaupallisen alan opiskelijoiden suosikkityönantajia ja yksi suosituimmista työnantajista julkisella sektorilla.

Suomen Pankille nuorten työllistäminen on tärkeä osa yhteiskuntavastuuta. Suomen Pankissa työskentelee vuosittain noin 30 kesätyöntekijää.

[Vastuullinen työnantaja](#)

[Vastuullinen kesäduuni](#)

[Pankissa töissä – tutustu uratarinoihin](#)

[Suomen Pankin kesätyöblogi](#)

Uusi Young Professionals -ohjelma alkoi vuonna 2021

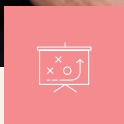
Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan Young Professionals -ohjelma eli YP-ohjelma tarjoaa vastavalmistuneille korkeakouluopiskelijoille tai jo muutaman vuoden työelämässä olleille ainutlaatuisen mahdollisuuden perehtyä keskuspankin ja rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaisen ydintoimintoihin ja kehittyä finanssialan huippuammattilaiseksi.

Young Professionals -ohjelmassa aloitti syyskuussa yhteensä yhdeksän harjoittelijaa ekonomistien ja muiden talousosaajien, datatieteen ja digitalisaation sekä juridiikan tehtäväalueilla.

Osallistujat kiertävät ohjelman aikana kuuden kuukauden jaksoissa kolmessa eri tehtävässä ja tutustuvat tehtäväalueisiin käytännön työn kautta.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan edellinen Young Professionals -ohjelma toteutettiin vuosina 2018–2020.

[Lue lisää Young Professionals -ohjelmasta](#)

Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle yhteinen johtamisvisio

Suomen Pankin johtokunta vahvisti syksyllä 2021 yhteisen johtamisvision Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Uusi johtamisvisio on yhteinen näkemys johtamisesta, ja se luo perustan johtamisen kehittämiseksi ja ohjaa esihenkilöiden toimintaa päivittäisessä johtamisessa.

Johtamisvisiolla on tärkeä merkitys yhtenäisen johtamiskulttuurin luomisessa ja työtapojen uudistamisessa. Se tukee strategisten tavoitteiden saavuttamista, henkilöstön hyvää suoriutumista ja työyhteisön hyvinvointia.

Kuvio 2.

Johtamisvisio

Lähde: Suomen Pankki

Johtamisvision keskeinen sisältö

1. Näytämme suuntaa ja saavutamme tavoitteet

Jokainen työntekijä tuntee strategiset tavoitteet, ja työntekijät sekä tiimit työskentelevät niiden saavuttamiseksi. Johtamistyössä henkilöstölle näytetään suuntaa yhdessä sovittujen tavoitteiden kautta. Jokaiselle työntekijälle luodaan mahdollisuus onnistua.

Jokainen esimies ja työntekijä toimii vastuullisesti ja käyttää hänelle annettuja resursseja taloudellisesti ja tehokkaasti.

2. Innostamme ja uudistamme

Johtamistyöllä innostetaan ja motivoidaan henkilöstöä hyviin suorituksiin tunnistettujen vahvuuksien ja onnistumisten kautta.

Johtamisessa tunnustetaan jatkuvan oppimisen tarve ja keinot sekä varataan riittävästi aikaa oppimiselle. Työntekijöitä kannustetaan oman osaamisensa kehittämiseen ja osaamista jaetaan yli organisaatorajojen.

Jokaiselle työntekijälle tarjotaan sekä terveelliset että turvalliset työolosuhteet ja henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan.

Hyvinvoiva henkilöstö on työpaikan tärkein voimavara ja tuottavan toiminnan edellytys. Henkilöstön hyvinvointi ja työn mielekkyys ovat kilpailuvaltteja myös työnantajakuvassa ja henkilöstön saatavuudessa.

3. Kasvamme johtajina

Johtamistyössä ja koko työyhteisössä on kasvun asenne. Se tarkoittaa uskoa muutoksen mahdollisuuteen ja siihen, että jokainen voi kehittää kykyjään ja haluaa voittaa eteen tulevat haasteet.

Johtajat yhdessä kaikkien työntekijöiden kanssa rakentavat omalla toiminnallaan psykologisesti turvallista työyhteisöä. Sen jäsenet kokevat, että ovat hyväksytyjä ja arvostettuja omana itsenään ja että on turvallista ottaa sosiaalisia riskejä.

Esimiehen rooli, yhteisten arvojen toteuttaminen ja esimerkkinä toimiminen ovat merkittäviä tekijöitä psykologisesti turvallisen kulttuurin luomisessa.

Psykologinen turvallisuus on kytköksissä ryhmän toimintakykyyn, parempaan tiedon jakamiseen, oppimiseen, työtyytyväisyyteen, suoriutumiseen ja luovuuteen.

4. Onnistumme yhdessä

Yhteisiin päämääriin pyritään tekemällä yhteistyötä sekä sisäisissä että ulkoisissa verkostoissa. Jokainen työntekijä auttaa omilla toimillaan myös kollegan onnistumista.

Kehitetään omia verkostoja ja toimitaan niissä aktiivisesti. Johtajan tehtävänä on poistaa yhteistyön esteitä ja luoda mahdollisuuksia rakentavalle yhteistyölle.

Suomen Pankin vuoden 2022 budjetti ja operatiiviset kustannukset

Suomen Pankin strategian mukainen tavoite on toimia keskuspankkina kestävän talouden ja vakauden rakentajana. Tavoitteen saavuttaminen vaatii määrätietoista talousohjausta ja henkilöstösuunnittelua.

Suomen Pankin operatiivisia kustannuksia ja kustannustavoitteiden toteutumista seurataan tarkasti.

Seurannan avulla pyritään saavuttamaan muun muassa Suomen Pankin tehokkuutta ja vastuullisuutta koskevat tavoitteet.

Johtokunta arvioi tavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain.

Suomen Pankki

Suomen Pankin toimintakulut vuonna 2021 olivat 96,3 milj. euroa (2020: 94,5 milj. euroa). Tuottoja esimerkiksi käyttökorvauksista, vuokrista ja erilaisista palkkioista kertyi 17,1 milj. euroa.

Koronapandemian vuoksi erityisesti henkilösidonnaiset kulut jäivät pienemmiksi esimerkiksi virkamattojen ja sidosryhmätaluuksien vähäisyyden takia.

Kiinteistöistä saatavat vuokratuotot sekä muut kuin varannon sijoituksen tuotot vähentävät toimintakulujen ja -tuottojen nettomäärää. Entisen Oulun konttorin kiinteistön myynti toteutui syyskuussa.

Suomen Pankilla on myös merkittäviä muita tuottoja, jotka eivät vaikuta budjetissa toimintakuluja vähentävästi eivätkä siksi ole mukana oheisessa taulukossa.

Nettomääräisesti Suomen Pankin toimintakulujen loppusumma oli 79,2 milj. euroa. Tarkemmat tiedot vuoden 2021 toteumasta ja vuoden 2022 budjetista löytyvät taulukosta 1.

Investointeihin käytettiin 10,0 milj. euroa (taulukko 2).

Syksyllä 2021 laadittiin Suomen Pankin budjetit vuosiksi 2022–2024. Näistä johtokunta vahvisti vuoden 2022 budjetin.

Investointien keskipitkän aikavälin suunnitteluun on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Investoinnit arvioidaan kustannusten, laadullisten hyötyjen ja operatiivisten riskien näkökulmasta.

Eläkerahasto

Eläkerahaston toimintakulut vuonna 2021 olivat 30,8 milj. euroa (2020: 31,1 milj. euroa). Suurin kuluerä olivat maksetut eläkkeet, 28,6 milj. euroa. Toiminnallisia tuottoja, joita ovat työeläkemaksut ja vuokratuotot, kertyi vuoden aikana 14,9 milj. euroa.

Lisäksi Suomen Pankki maksoi eläkerahastolle 10,0 milj. euron ylimääräisen eläkerahastomaksun, jolla katettiin osa eläkerahaston tilikauden alijäämästä.

Tarkempi erittely vuoden 2021 toteumasta ja vuoden 2022 budjetista löytyy taulukosta 3.

[Eläkerahasto julkaisee toiminnastaan oman vuosikertomuksensa.](#)

Finanssivalvonta

Suomen Pankin johtokunta vahvistaa vuosittain Finanssivalvonnan budjetin.

Finanssivalvonnan toimintakulut vuonna 2021 olivat 39,7 milj. euroa (2020: 37,1 milj. euroa). Tuottoja toteutui 42,0 milj. euroa, josta valvonta- ja toimenpidemaksujen osuus oli 38,2 milj. euroa ja Suomen Pankin rahoitusosuus 2,0 milj. euroa.

Tuottoihin sisältyy edellisen tilikauden ylijäämää 1,9 milj. euroa. Päätyneen tilikauden ylijäämä on 2,4 milj. euroa. Ylijäämä otetaan huomioon seuraavan tilikauden valvonta- ja toimenpidemaksuja määriteltäessä. Investointeihin käytettiin 0,8 milj. euroa.

Tarkempi erittely vuoden 2021 toteumasta ja vuoden 2022 budjetista löytyy taulukosta 4.

[Finanssivalvonta tekee vuosittaisesta toiminnastaan oman toimintakertomuksensa.](#)

Taulukko 1.

Suomen Pankki	Toteutunut 2021 Milj. euroa	Budjetti 2022 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-36,7	-38,3
Henkilöstösidonnaiset kulut	-0,8	-3,7
Muut kulut	-28,5	-34,0
Pankkipalvelumaksut	-9,4	-8,7
Poistot	-8,1	-9,2
Yhteensä	-83,5	-93,8
Setelien hankinta	-4,5	-7,6
Eläkerahastomaksut	-8,3	-8,3
Toimintakulut yhteensä	-96,3	-109,7
TUOTOT		
Pankkipalvelutuotot	3,5	3,8
Kiinteistöjen tuotot	5,3	5,2
Muut tuotot	1,7	0,2
Palvelut Finanssivalvonnalle	6,5	7,0
Tuotot yhteensä	17,1	16,2
Netto	-79,2	-93,5

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Taulukko 2.

Suomen Pankki	Toteutunut 2021 Milj. euroa	Budjetti 2022 Milj. euroa
Investoinnit		
Kiinteistöinvestoinnit	4,7	5,6
Pääkonttorikiinteistöt	1,5	1,5
Vantaan kiinteistö	2,8	3,5
Muut kiinteistöt	0,4	0,6
IT-laitteet ja ohjelmistot	4,5	7,2
Rahankäsittelykoneet	0,0	0,0
Turvallisuuslaitteet	0,8	1,0
Muut	0,0	0,0
Investoinnit yhteensä	10,0	13,8

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Taulukko 3.

Eläkerahasto	Toteutunut 2021 Milj. euroa	Budjetti 2022 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-0,0	0,0
Eläkerahastotoiminnan kulut	-0,6	-0,3
Eläkerahaston kiinteistökulut	-0,5	-0,6
Poistot	-1,0	-1,0
Maksetut eläkkeet	-28,6	-29,3
Kulut yhteensä	-30,8	-31,1
TUOTOT		
Työeläkemaksut	13,2	14,1
Sisäiset vuokrat	1,7	1,7
Eläkerahastomaksut	10,0	10,0
Tuotot yhteensä	24,9	25,8
Netto	-5,9	-5,3

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Taulukko 4.

Finanssivalvonta	Toteutunut 2021 Milj. euroa	Budjetti 2022 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-24,4	-25,7
Henkilösidonnaiset kulut	-0,2	-1,2
Muut kulut	-5,9	-6,6
Poistot	-0,9	-0,8
Palvelut Suomen Pankilta	-6,5	-7,0
Eläkerahastomaksut	-1,7	-1,7
Toimintakulut yhteensä	-39,7	-43,0
TOIMINNAN RAHOITUS		
Valvontamaksut	35,6	36,5
Toimenpidemaksut	2,6	1,8
SP:n rahoitusosuus	2,0	2,1
Edellisen kauden yli- /alijäämä	1,9	2,5
Tuotot yhteensä	42,0	43,0
Seuraavalle vuodelle siirtyvä ylijäämä	-2,4	

Pyörityksen vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Suomen Pankki tarkensi hiilijalanjälkensä laskentatapaa vuonna 2021

Vuotta 2021 koskeva hiilijalanjälkilaskenta toteutettiin kansainvälisesti hyväksytyn ja suositellun kasvihuonepäästöprotokollan (GHG) mukaisella laskentamenetelmällä. Samalla Suomen Pankin hiilijalanjälkilaskennassa huomioitiin uusia päästölähteitä.

Laskentamenetelmän muutosten myötä Suomen Pankin päästölaskenta tarkentui ja jäsenyi aiempaa selkeämmin. Laskennan tulokset eivät ole sellaisenaan vertailtavissa edellisvuosien laskentoihin, sillä vuoden 2021 hiilijalanjälki on aiempia vuosia suurempi laskentaan lisättyjen uusien päästölähteiden vuoksi.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan omasta toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt ovat vähäisiä. Suurin osa niistä on arvoketjussa muodostuvia epäsuoria päästöjä.

Suomen Pankki toteutti vuoden 2021 päästölaskennan maailmanlaajuisesti käytetyn kasvihuonepäästöprotokollan mukaan

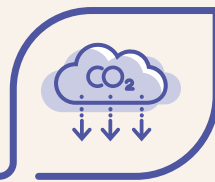
Jotta päästöjen jäsentäminen olisi selkeämpää, Suomen Pankki on toteuttanut vuoden 2021 päästölaskennan kasvihuonepäästöprotokollan (GHG, greenhouse gas) ohjeistuksen mukaisesti.

GHG-protokolla on maailmanlaajuisesti käytetyin standardisoitu menetelmä yritysten ja muiden organisaatioiden kasvihuonekaasupäästöjen määrittämisessä ja raportoinnissa.

Suorien ja epäsuorien päästöjen kuvaamiseksi GHG-protokollassa on jaoteltu kolme eri päästölaskennan laajuusaluetta: scope 1, scope 2 ja scope 3.

Scope 1 -luokan päästöt syntyvät oman toiminnan seurauksena, ja ne ovat helpoiten hallinnoitavissa. Scope 2 -luokkaan kuuluvat epäsuorat ostoenergiaan liittyvät päästölähteet, kuten sähköntuotanto. Scope 3 -luokkaan kuuluvat muut epäsuorat päästöt, kuten logistiikka ja jätehuolto.

Scope-mallin käyttöönotto vähentää kaksoislaskennan riskiä silloin, kun eri yritykset ja organisaatiot tekevät osittain samoja toimintoja koskevaa päästölaskentaa.

Hiilijalanjälkemme laskentatapamuutos GHG-protokollan¹ mukaiseksi mahdollistaa tarkemman päästölaskennan ja tuo mukaan uusia tunnistettuja päästölähteitä.

¹Kansainvälisesti hyväksytty ja suositeltu kasvihuonepäästöprotokolla (GHG)

Uudistettu laskentamenetelmä ottaa huomion uusia päästölähteitä

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan päästölähteet (scope 1 & 2) käsittävät polttoaineen kulutuksen organisaation hallinnassa olevissa (omistetuissa tai vuokratuissa) kulkuneuvoissa ja laitteissa sekä ostoenergian kulutuksen organisaation hallinnoimissa tiloissa.

Ostoenergian tuotannosta aiheutuvat epäsuorat päästöt (scope 2) laskettiin aiemmasta poiketen tarkoilla energiatoimittajakohtaisilla päästökertoimilla. Se vähensi selvästi energiankulutukseen liittyviä päästöjä. Aiemmin laskenta tehtiin keskimääräisillä Suomen energiantuotantoa kuvaavilla päästökertoimilla.

Koska Suomen Pankin hankkima sähkö on ympäristöystävällisempää kuin Suomessa keskimäärin, päästölaskenta tarkoilla kertoimilla kuvastaa kuitenkin paremmin Suomen Pankin valitsemaa energiantuotantotapaa ja sen päästöjä.

Lisäksi Suomen Pankki on onnistunut tiivistämään toimintaansa siten, että Oulun aluekonttori jäi pois pankin käytöstä vuonna 2020 ja vähensi jälleen energiankulutuksen tarvetta.

Arvoketjun epäsuorat päästöt (scope 3) käsittävät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan tekemät hankinnat ja käyttämät palvelut, rakentamiseen tehdyt investoinnit, toimintaan liittyvät kuljetukset, toimipaikoilla muodostuneet jätteet, liikematkustamisen, työntekijöiden työmatkat ja vuokralaisten energiankulutuksen.

Merkittävimmät muutokset laskennassa koskivat scope 3 -luokan arvoketjun epäsuoria päästöjä. Uusina päästölähteinä laskennassa huomioitiin ostopalveluiden tuottamisesta ja rakennusinvestoinneista aiheutuvat päästöt sekä vuokralaisten energiankulutus Suomen Pankin omistamissa kiinteistöissä.

Lisäksi laskennassa otettiin huomioon työntekijöiden työmatkoista sekä etätöiden tekemisestä syntyvät päästöt. Tarkennuksia tehtiin myös jätteiden käsittelystä, kuljetuksista ja liikematkustuksesta aiheutuvien päästöjen laskentaan.

Laskennan kattavuuden paraneminen kasvatti Suomen Pankin hiilijalanjälkeä

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toiminnan hiilijalanjälki oli 10 120 t CO₂e vuonna 2021 ja kattoi sekä oman toiminnan päästöt että arvoketjun päästöt.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan päästöt (scope 1 & 2) olivat yhteensä 1 605 t CO₂e. Arvoketjun epäsuorat päästöt (scope 3) kattavat kokonaispäästöistä suurimman osan (84 %). Selvästi eniten päästöjä aiheutui rakentamisinvestoinneista.

Uusien päästölähteiden lisääminen laskentaan kasvatti hiilijalanjälkeä aiempiin vuosiin verrattuna. Scope 1 -päästöistä suurin päästölähde oli kylmäainevuodot, kun taas scope 3 -päästöjä kasvattivat etenkin rakennusinvestoinnit, vuokralaisten energiankulutus ja lentokuljetukset.

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta seuraavat toimintansa ympäristövaikutuksia toimintakuluihin suhteutetun mittarin avulla. Se huomioi kaikki oman toiminnan ja arvoketjun päästöt (scopet 1–3).

Vuonna 2021 toimintakuluihin suhteutettuna päästöjä aiheutui 98,19 kg/t CO₂e / 1 000 euroa.

”Vantaan jäteasema” vei Suomen Pankin vuosittaisen Ideakilpailun voiton vuonna 2021

Suomen Pankin Vantaan-kiinteistöön tehtiin uusi uusi jäteasema, joka on sekä Suomen Pankin että vuokralaisten yhteisessä käytössä.

Jäteaseman suunnittelussa on otettu huomioon kaikki kiinteistössä syntyvät jätteet ja niiden nykyaikaiset kierrätysmahdollisuudet. Tällä tavoiteltiin merkittäviä ympäristövaikutuksia, toiminnallista hyötyä ja kustannussäästöjä.

Ratkaisu tuki Suomen Pankin ideakilpailun ympäristö ja vastuullisuus -teemaa, ja toteutettu idea sai Suomen Pankin vuosittaisen ideakilpailun voiton.

Uusi tietotilinpäätös täydentää Suomen Pankin vuosikertomusta

Tietotilinpäätös kerää yhteen vuoden 2021 tiedonhallinnan ajankohtaisia kehitystöitä sekä tietoturvan ja tietosuojan aiheita. Se kertoo myös mielenkiintoisia asioita ja lukuja keskuspankin tehtävistä, tiedonhallinnasta ja analyysityöstä. Suomen Pankin ensimmäinen tietotilinpäätös julkaistaan huhtikuussa 2022.

Vuoden 2020 alussa voimaan tullut laki julkishallinnon tiedonhallinnasta velvoittaa tiedonhallintayksikön johtoa järjestämään riittävän valvonnan tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamiseksi.

Tietotilinpäätös toimii jatkossa keskeisenä osana Suomen Pankin tiedonhallinnan raportointia. Tietotilinpäätös kertoo sidosryhmille aiempaa laajemmin tiedon toimintaympäristöstä keskuspankissa. Sen tarkoitus on avata tiedon merkitystä keskuspankin toiminnalle.

Tietotilinpäätös julkaistaan Suomen Pankin vuosikertomuksen jälkeen, ja se täydentää vuosikertomusta tiedonhallinnan näkökulmasta.

Tiedonhallinnan kehittämisohjelmat tukevat Suomen Pankin strategista tavoitetta tiedolla johtamisesta

Suomen Pankissa on ollut vuoden 2021 aikana käynnissä kaksi kehittämisohjelmaa, jotka tähtäävät entistä parempaan tiedonhallintaan sekä datan ja analytiikan alustan kehittämiseen.

Tiedonhallinnan kehittämisohjelma käynnistettiin tiedonhallintalain voimaantulon yhteydessä vuoden 2020 alussa. Kehittämisohjelmassa keskitytään tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamiseen.

Jo ennen uutta tiedonhallintalakia Suomen Pankkiin oli perustettu datan ja analytiikan kehittämisohjelma, jonka tarkoituksena oli rakentaa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan datan ja analytiikan järjestelmälustaa sekä kehittää analytiikan datan hallintaa ja hyödyntämistä.

Analytiikan datan hallintaan liittyvät kehittämistavoitteet sisällytettiin sittemmin yleisiin tiedonhallinnan kehittämistavoitteisiin, ja jatkossa datan ja analytiikan kehittämisohjelma keskittyy järjestelmälustan kehittämiseen ja sen käytön edistämiseen.

Molemmat kehittämisohjelmat tukevat Suomen Pankin strategista painopistettä tiedolla johtamisesta.

Keskuspankin tiedonkäsittely luo suuret vaatimukset tietoturvalle

Suomen Pankin toiminnan tietointensiivisyys ja käsiteltävän tiedon kriittisyystaso asettavat suuret vaatimukset tietoturvalle. Siksi tietoturvapoliittika koskee koko organisaatiota.

Suomen Pankissa tietoturvasta vastaava johtokunnan jäsen ja tietoturvapäälikkö sekä tietosuojavastaava ovat vastuussa tietoturva- ja tietosuojatyön toteutumisesta Suomen Pankissa ja Finanssivalvonnassa.

Kaikessa Suomen Pankin toiminnassa noudatetaan tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää lainsäädäntöä, Euroopan keskuspankkijärjestelmän vaatimuksia ja alan parhaita käytäntöjä.

Lisäksi Suomen Pankin tietoturvan hallintaa rakennetaan ISO 27001 -standardin mukaiseksi.

Keskuspankin ainutlaatuisen arkiston kiinnostavin aineisto karttuu verkkoon

Keskuspankin arkiston vanhin asiakirja on vuodelta 1812. Arkistoaineistoa on kertynyt yli kahdensadan vuoden ajan paperisena ja vuoden 2018 jälkeen lähes pelkästään digitaalisena.

Paperiaineistoa on kertynyt yli seitsemän hyllykilometriä. Arkistoitavaa aineistoa säilytetään joko pysyvästi tai määräajan. Kansallisarkisto päättää, mikä keskuspankin aineistosta on pysyvästi säilytettävää.

Arkiston aineiston digitointi on aloitettu muutama vuosi sitten. Osittain digitointi kohdistuu historiallista mielenkiintoa sisältäviin kokonaisuuksiin, kuten pankkivaltuusmiesten pöytäkirjoihin, osa on puolestaan tuhoutumisvaarassa olevan aineiston suojadigitointia.

Tutkimuksellisesti kiinnostavin osa digitoidusta aineistosta julkaistaan [julkaisuarkistoon](#), jonka kokoelma karttuu joka vuosi.

Suomen Pankin mittaritavoitteet ja niiden toteutuminen 2021

7.3.2022

Suomen Pankki on vaikuttava ja arvostettu keskuspankki

Toimintaa ohjaava periaate

1. Luomme lisäarvoa asiantuntemuksella, oivaltavilla ratkaisuilla ja luottamusta rakentavalla yhteistyöllä.

Kansalaiskysely Suomen Pankin maineesta ja luottamuksesta

Tavoite Kyselytutkimus toteutetaan joka toinen vuosi.

12/2019	12/2020	12/2021
–	–	Uusi mittari

Sidosryhmäkysely Suomen Pankin vaikuttavuudesta strategisilla painopistealueilla

Tavoite Kyselytutkimus toteutetaan joka toinen vuosi.

12/2019	12/2020	12/2021
–	–	Uusi mittari

Toimintaa ohjaava periaate

2. Perustamme kannanottomme ja päätöksemme tietoon, tutkimukseen ja laadukkaaseen analyysiin.

Tutkimustoiminnan laaturaportoitu volyyymi.
Vertaisarvioitujen artikkeleiden laaturaportoitu indeksi.

Tavoite ≥ 32

12/2019	12/2020	12/2021
52	19	56

Toimintaa ohjaava periaate

3. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun, tavoitamme sidosryhmämme ja käymme rakentavaa vuoropuhelua kotimaassa ja eurojärjestelmässä.

Suomen Pankin mediainfojen näkyvyyden ja vaikuttavuuden indeksi (Euro ja talous -mediaindeksi)

Tavoite ≥ 4

12/2019	12/2020	12/2021
-	Uusi mittari	4,6

Toimintaa ohjaava periaate

4. Tarjoamme edistykselliset ja luotettavat keskuspankkipalvelut suomalaisen yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin.

Keskuspankkipalvelujen laatu palvelujen käyttäjien näkökulmasta. (Target-palvelut ja vakuushallinta, tilastojen käyttäjät ja raportioijat, rahahuollon ammattiosapuolet)

Tavoite ≥ 95 % vastaajista tyytyväisiä

12/2019	12/2020	12/2021
98 %	98 %	98 %

Kuluttajakysely setelien saatavuudesta ja kunnosta yhteiskunnassa (painotettu keskiarvo).

Tavoite ≥ 4 (asteikko 1–5)

12/2019	12/2020	12/2021
4,1	4,1	4,1

Toimintaa ohjaava periaate

5. Varmistamme toiminnan jatkuvuuden varautumalla muutos-, häiriö- ja kriisitilanteisiin.

Vararahasto + varaukset suhteessa taseen mitattuihin riskeihin

Tavoite Varauksia kartutetaan tavoitteena riittävän vahva tase kaikissa olosuhteissa

12/2019	12/2020	12/2021
6 066 milj. euroa	6 686 milj. euroa	6 807 milj. euroa

Vakavien häiriöiden määrä. Suomen Pankkia tai Finanssivalvontaa koskevien ja yli tunnin kestävien laajavaikutteisten häiriöiden tai kriittisen liiketoiminnan keskeyttävien järjestelmähäiriöiden lukumäärä.

Tavoite **0**

12/2019	12/2020	12/2021
0	0	0

Toimintaa ohjaava periaate

6. Kehitämme osaamistamme ja työtapojamme pitkäjänteisesti ja ennakoiden tulevaisuuden tarpeita.

Johtajuusindeksi ylittää ulkoisen vertailuryhmän tuloksen

Tavoite 2019: $\geq 71,4$; 2020: $\geq 71,7$; 2021: $\geq 69,9$

12/2019	12/2020	12/2021
70,8	74,1	73,4

Työtyytyväisyysindeksi ylittää ulkoisen vertailuryhmän tulokset

Tavoite 2019: $\geq 70,6$; 2021: $\geq 71,5$

12/2019	12/2020	12/2021
70,9	Mittaus joka toinen vuosi	73,6

Henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien vuotuinen toteutuminen

Tavoite Yli 80 % suunnitelmista toteutuu hyvin

12/2019	12/2020	12/2021
80 %	79 %	80 %

Suomen Pankin päämääränä on kansalaisten hyvinvointi.

Toimintaa ohjaava periaate

7. Toimimme vastuullisesti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan hiilijalanjälki, kokonaispäästöt/toimintakulut

Tavoite	Laskeva trendi	
12/2019	12/2020	12/2021
–	Laskentamenetelmä muutettu kansainvälisesti hyväksytyyn ja suositellun kasvihuonepäästöprotokollan (GHG) mukaiseksi.	98 kg CO2/1000 euroa

YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattaminen

Tavoite 2020: Raportointi organisoitu ja toteutettu;
2021: Mittarin määrittely

12/2019	12/2020	12/2021
Uusi mittari	Raportointi organisoitu ja toteutettu	Mittarin määrittely kesken.

Vähemmistönä olevan sukupuolen osuus esihenkilöistä

Tavoite	Kasvava trendi	
12/2019	12/2020	12/2021
42 %	45 %	47 %

Sairauspoissaolot

Tavoite	< 3,5 %	
12/2019	12/2020	12/2021
2,4 %	1,7 %	2,1 %

Toimintaa ohjaava periaate

8. Toteutamme tehtävämme tehokkaasti ja taloudellisesti pitäen yllä vakaata voitonjakoa valtiolle vakavaraisuutta vaarantamatta.

Jaettu voitto

Tavoite	Vakaa voitonjako valtiolle	
12/2019	12/2020	12/2021
188,0 milj. euroa	100,0 milj. euroa	26,3 milj. euroa

Korkotuotto ja sijoitusvarallisuuden tuotto yli valuuttavarannon valuuttojen keskimääräisen keskuspankkikoron 5 v. keskiarvo

Tavoite	> 0	
12/2019	12/2020	12/2021
Uusi mittari	Uusi mittari	Korkotuotto 0,8 %, sijoitusvarallisuuden tuotto 2,4 %

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön sekä tilapäistyövoiman henkilötyövuodet yhteensä

Tavoite	2021: ≤ 385,5	
12/2019	12/2020	12/2021
372	364	376

Osastojen toimintakulut yhteensä

Tavoite	2021: ≤ 66 milj. euroa	
12/2019	12/2020	12/2021
56 milj. euroa	55 milj. euroa	58 milj. euroa

Toimintaa ohjaava periaate

9. Edistämme kansalaisten tietämystä taloudesta, Suomen Pankista ja eurojärjestelmästä jakamalla ymmärrettävää tietoa.

Talousoasaamisen kansallisen koordinaation toteuttaminen

Tavoite	Eteneminen toimitasuunnitelman mukaisesti	

12/2019	12/2020	12/2021
Uusi mittari	Toteutettu suunnitelman mukaisesti	Toteutettu suunnitelman mukaisesti

Suomen Pankin verkkosisältöjen parissa vietetty aika

Tavoite	Verkkovierailun keskimääräinen kesto ≥ 1 min	

12/2019	12/2020	12/2021
–	Uusi mittari	1 min 06 s

Sosiaalisen median julkaisujen sitoutumisaste (Twitter)

Tavoite	Tavoite: ≥ 3 %	

12/2019	12/2020	12/2021
–	Uusi mittari	1,5 %

Toimintakertomus

25.3.2022

Euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta huolehtii eurojärjestelmä. Päättävöitteena on pitää euroalueen hintataso vakaana, jotta rahan arvo säilyy kutakuinkin muuttumattomana ja ostovoima vahvana. Päätöksentekoa ohjaa Euroopan keskuspankin strategia. Se uudistui vuonna 2021.

Suomen Pankki ylläpitää osaltaan rahoitusvakautta Suomessa. Se arvioi rahoitusjärjestelmän riskejä, tuottaa rahoitustilastoja ja valmistelee makrovakausspolitiikkaa. Vuonna 2021 Suomen Pankki edisti kotimaista rahoitusvakautta erityisesti liiallista velkaantumista ehkäisevillä toimenpiteillä. Rahoitussektorin rooli ilmastonmuutoksen torjuna korostui.

Suomen Pankki vastaa eurokäteisen saatavuudesta ja liikkeeseenlaskusta Suomessa. Rahahuollon ohella Suomen Pankin vastuulla on yleisvalvonta eli kotimaan maksu- ja arvopaperien selvitysjärjestelmien luotettavuuden ja tehokkuuden arviointi. Vuonna 2021 koronapandemian myötä vahvistui, että käteisen käyttö vähenee ja maksutavat muuttuvat.

Valuuttavarannon hallussapito ja hoito kuuluvat Suomen Pankin lakisääteisiin tehtäviin. Vuonna 2021 Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuottokehitys oli positiivinen. Osake- ja kiinteistösijoitukset tuottivat erityisen hyvin, mutta korkosijoituksille vuosi oli haastava. Vastuullisuus nousi vahvasti Suomen Pankin sijoitustoiminnan neljänneksi tavoitteeksi turvallisuuden, likvidiyden ja tuoton rinnalle. Tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku.

Suomen Pankin vaikuttavuus perustuu asiantuntemukseen ja tutkimustoimintaan. Pankki osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja edistää talousosaamista Suomessa. Vuonna 2021 Suomen Pankin rahamuseo laajensi toimintaansa talousosaamiskeskukseksi.

Keskuspankin vastuullisuus lähtee sen ydintoiminnasta. Pankin toiminta-ajatus pohjautuu kestäväen taloudellisen vakauden rakentamiseen ja sitä kautta ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Rahapolitiikka

- 47 Euroopan keskuspankki uudisti rahapolitiikan strategiansa vuonna 2021
- 56 Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2021
- 63 Rahapolitiikan toteutusta jatkettiin laajalla välineistöllä vuonna 2021
- 74 Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteutus vuonna 2021

Rahapolitiikka

25.3.2022

Euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta huolehtii eurojärjestelmä. Päättävänä on pitää euroalueen hintataso vakaana, jotta rahan arvo säilyy kutakuinkin muuttumattomana ja ostovoima vahvana. Päätöksentekoa ohjaa Euroopan keskuspankin strategia. Se uudistui vuonna 2021.

Eurojärjestelmään kuuluvat euroalueen kansalliset keskuspankit ja Euroopan keskuspankki (EKP). Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki osallistuu euroalueen yhteisen rahapolitiikan valmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon.

Suomen Pankki vastaa eurojärjestelmän rahapolitiikan toteuttamisesta Suomessa.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikan strategia uudistui vuonna 2021: hintavakauden määritelmä ja inflaatiotavoite keskiössä

EKP:n rahapolitiikan strategia on linjaus siitä, miten EKP ylläpitää hintavakautta euroalueella ja millaisia tavoitteita se rahapolitiikalleen asettaa. Strategia määrittelee myös, miten EKP:n neuvosto päättää ja viestii rahapolitiikasta.

Uusi strategia-arvio oli tarpeen rahapolitiikan toimintaympäristön muutoksen vuoksi. Suomen Pankki oli mukana tekemässä arviota.

8.7.2021 EKP:n neuvosto julkisti uuden rahapolitiikan strategiansa ja sitä koskevat linjaukset. Keskeisin muutos liittyi hintavakauden määritelmään ja EKP:n inflaatiotavoitteeseen.

Uudessa strategiassa EKP otti käyttöön symmetrisen kahden prosentin inflaatiotavoitteen keskipitkällä aikavälillä. Inflaatiotavoitteen symmetrisyys merkitsee, että EKP:n neuvosto pitää sekä tavoitetta hitaampaa että sitä nopeampaa inflaatiota yhtä kielteisinä.

Strategia uudistus huomioi myös ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja monipuolisen viestinnän tarpeet

Ilmastonmuutos ja siirtyminen kohti vastuullisempaa taloutta näkyvät kokonaistaloudellisissa indikaattoreissa, kuten inflaatiossa, työllisyydessä ja investoinneissa. Ilmastonmuutos ja siirtyminen vähähiilisempään talouteen vaikuttavat myös omaisuuserien arvoon ja riskiprofiiliin eurojärjestelmän taseessa.

EKP lisää analyyttistä kapasiteettiaan, jotta se voi huomioida riskit paremmin riskienhallinnassa, sijoitustoiminnassa ja rahapolitiikan operaatioissa.

Toimiva rahapolitiikka edellyttää avoimuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Jatkossa EKP viestii rahapolitiikasta neljän viestintätuotteen avulla. Ne ovat lehdistötiedote, rahapolitiikkakatsaus, talouskatsaus ja rahapolitiikan selonteko. Näitä informaatiokanavia EKP täydentää suurelle yleisölle suunnatulla materiaalilla.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikka pysyi keveänä vuoden 2021

Rahapolitiikan päätavoite on hintavakauden ylläpitäminen. Rahapoliittiset päätökset koskevat esimerkiksi markkinoilla vallitsevia korkoja ohjaavia ohjauskorkoja.

Kevyt rahapolitiikka varmistaa, että euroalueen rahoitusolot pysyvät suotuisina kaikilla talouden sektoreilla.

EKP:n rahapolitiikka tuki kasvua vuoden 2021 aikana. Eurojärjestelmä piti euroalueen rahoitusoloja suotuisina jatkamalla valtaosaa niistä toimista, jotka otettiin käyttöön koronakriisin myötä vuonna 2020.

Eurojärjestelmä järjesti pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita pankeille edullisin ehdoin, säilytti koronapandemian takia tehdyt keskuspankkiluottojen vakuushelpotukset, jatkoi laajamittaisia arvopaperiostoja sekä ylläpiti keskuspankkien välisiä valuutanvaihtosopimuksia.

Joulukuun 2021 kokouksessaan EKP:n neuvosto päätti, että pandemiaan liittyvän PEPP-osto-ohjelman (pandemic emergency purchase programme) liittyvät netto-ostot päättyvät maaliskuussa 2022.

Euroopan keskuspankki uudisti rahapolitiikan strategiansa vuonna 2021

Rahapolitiikan strategiauudistuksen keskeisin muutos liittyi hintavakauden määritelmään ja Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteeseen. Uudessa strategiassa otetaan käyttöön symmetrinen kahden prosentin inflaatiotavoite keskipitkällä aikavälillä.

[Euroopan keskuspankin neuvosto uudisti rahapolitiikan strategiansa.](#) Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikan strategia nojaa Euroopan unionin perustamissopimukseen ja siinä määriteltyyn mandaattiin, jonka puitteissa EKP:n neuvosto määrittää strategiansa.

Kuvio 3.

Inflaatiotavoite

UUESSA RAHAPOLITIIKAN

STRATEGIASSA tavoitteena on kahden prosentin inflaatiovauhti keskipitkällä aikavälillä.

Tavoite on symmetrinen, eli sitä hitaampaa ja nopeampaa inflaatiovauhtia pidetään yhtä kielteisinä.

Lähde: Suomen Pankki

[EKP:n neuvosto julkisti 8.7.2021 uuden rahapolitiikan strategiansa ja sitä koskevat linjaukset.](#) EKP:n rahapolitiikan strategia on linjaus siitä, miten EKP ylläpitää hintavakautta euroalueella ja millaisia tavoitteita se rahapolitiikalleen asettaa. Strategia määrittelee myös, miten EKP:n neuvosto päättää ja viestii rahapolitiikastaan. [EKP julkaisi laajan joukon strategia-arvioon liittyviä artikkeleita syyskuun jälkipuoliskolla \(englanniksi\).](#)

Suomen Pankki oli vahvasti mukana strategia-arvion tekemisessä. Se järjesti lukuisia kuuntelutilaisuuksia ja seminaareja akateemiselle yhteisölle, kansalaisjärjestöille, suurelle yleisölle, kansallisille parlamenteille ja Euroopan parlamentille.

Tapahtumilla Suomen Pankki pyrkii parantamaan vuorovaikutusta EKP:n ja kansalaisten välillä. Se aikoo järjestää vastaavan tyyppisiä tilaisuuksia myös jatkossa.

Rahapolitiikan toimintaympäristön muutos oli strategiauudistuksen keskeinen syy

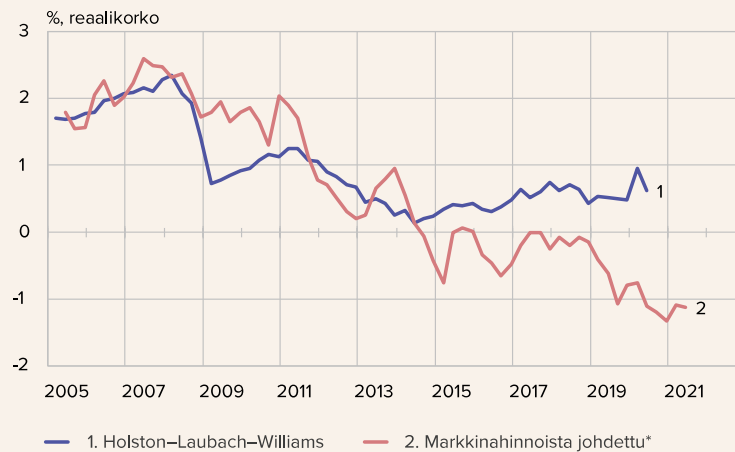
[Rahapolitiikan toimintaympäristö oli muuttunut \(englanniksi\)](#) sen jälkeen, kun [EKP:n neuvosto edellisen kerran uudisti strategiaansa vuonna 2003 \(englanniksi\)](#). Tämä oli keskeinen syy vuoden 2021 uudistukseen.

[Pitkän aikavälin reaalin tasapainokorko \(englanniksi\)](#) eli korkotaso, kun talous kasvaa potentiaalinsa mukaisesti ja inflaatio on tavoitteen mukainen, on laskenut rakenteellisista syistä sekä euroalueella että globaalisti (kuvio 4). [Arviot tasapainokoron tasosta vaihtelevat, ja niihin liittyy epävarmuutta \(englanniksi\).](#)

Yksi keskeinen rakenteellinen syy laskuun on ollut demografinen muutos. Väestön ikääntyminen on lisännyt säästämistä, likviditeetin kysyntää ja laskenut korkotasoa. Väestön ikääntyminen on voinut myös hidastaa talouskasvua, kun tuottavuuden ja investointien kasvu on hidastunut.

Kuvio 4.

Reaalinen tasapainokorko euroalueella 2005–2021

Lähteet: Macrobond, Bloomberg ja Suomen Pankin laskelmat.
* 5 vuotta 5 vuoden jälkeen korko- ja inflaatiowapin erotus.

Globalisaatio sekä digitaalisen teknologian käyttöönotto ovat puolestaan vaikuttaneet tavara- ja palvelutuotannon rakenteisiin, työmarkkinoihin ja mahdollisesti myös inflaatioon pitkäaikaisesti. Myös väestön ikääntyminen on todennäköisesti supistanut kokonaiskysyntää ja siten hidastanut inflaatiota.

Rahoitusrakenteet ovat muuttuneet voimakkaasti globaalien rahoituskriisien jälkeen, mikä on vaikuttanut merkittäväällä tavalla rahapolitiikan toimintaympäristöön.

Kaikki edellä mainitut muutokset ovat kaventaneet EKP:n ja muiden keskuspankkien mahdollisuuksia tarvittaessa keventää rahapolitiikkaa sen tavanomaisilla välineillä. Tämä ilmiö tunnetaan taloustieteellisessä kirjallisuudessa [rahapolitiikan nollakorkorajoitteena \(englanniksi\)](#).

EKP huomioi ilmastonmuutoksen rahapolitiikan ohjausjärjestelmässään

Ympäristön kestävyyskohdistuvat uhat ovat niin ikään nousseet keskeisiksi globaaliksi ongelmiiksi, ja ilmastonmuutoksen torjunnasta on tullut yksi Euroopan unionin keskeisiä tavoitteita.

Ilmastonmuutos ja siirtyminen kohti vastuullisempaa taloutta näkyvät kokonaistaloudellisissa indikaattoreissa, joilla mitataan inflaatiota, kokonaistuotantoa, työllisyyttä, korkoja, investointeja ja tuottavuutta. Lisäksi ne vaikuttavat rahoitusvakauteen ja rahapolitiikan välittymiseen. Ilmastonmuutos ja siirtyminen vähähiilisempään talouteen vaikuttavat omaisuuserien arvoon ja riskiprofiiliin eurojärjestelmän taseessa.

Vaikka päävastuu ilmastonmuutoksen torjunnasta on valtioiden hallituksilla ja parlamenteilla, EKP katsoo velvollisuudekseen huomioida entistä paremmin [ilmastonmuutokseen liittyviä näkökohtia](#) rahapolitiikan ohjausjärjestelmässään mandaattinsa rajoissa.

EKP lisää myös analyttistä kapasiteettiaan liittämällä ilmastokysymykset mukaan taloudellisiin malleihinsa sekä edistääkseen ilmastonmuutokseen liittyvien riskien mittaamista ja raportointia. Näin se voi huomioida riskit paremmin riskienhallinnassa, sijoitustoiminnassa ja rahapolitiikan operaatioissa.

EKP viestii monipuolisesti

Toimiva rahapolitiikka edellyttää avoimuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Jatkossa EKP viestii rahapolitiikastaan neljän viestintätuotteen kautta. Ne ovat lehdistötiedote, rahapolitiikkakatsaus, talouskatsaus ja rahapolitiikan selonteko. Näitä informaatiokanavia EKP täydentää suurelle yleisölle suunnatulla materiaalilla.

EKP:n neuvosto arvioi myös, että nopeasti muuttuvassa maailmassa rahapolitiikan strategiaa pitää todennäköisesti tarkastella jatkossa säännöllisesti. Rahapolitiikan strategian tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan todennäköisesti seuraavan kerran vuonna 2025.

EKP:n inflaatiotavoite kaksi prosenttia

Strategia uudistuksen keskeisin muutos liittyi hintavakauden määritelmään ja EKP:n inflaatiotavoitteeseen.

Inflaatio oli pitkään EKP:n hintavakaustavoitteen alapuolella, mikä alensi merkittävästi myös inflaatio-odotuksia. Niinpä inflaatio-odotukset eivät enää ankkuroituneet EKP:n hintavakaustavoitteeseen yhtä vahvasti kuin aikaisemmin.

Uudessa strategiassaan EKP otti käyttöön symmetrisen kahden prosentin inflaatiotavoitteen keskipitkällä aikavälillä. Inflaatiotavoitteen symmetrisyys merkitsee, että EKP:n neuvosto pitää sekä tavoitetta hitaampaa että sitä nopeampaa inflaatiota yhtä kielteisinä. Tämä on merkittävä muutos EKP:n rahapolitiikassa.

[EKP:n tosiasiallinen inflaatiotavoite on ollut ennen strategian uudistamista selvästi alle kaksi prosenttia \(englanniksi\)](#), ja EKP:n tavoitteet inflaation suhteen ovat olleet epäsymmetriset.

EKP:n neuvosto vahvisti myös yhdenmukaistetun YKHI-kuluttajahintaindeksin soveltuvan edelleen hintojen mittaamiseen (kuvio 5). Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien ostamien tavaroiden ja palveluiden hintakehitystä. Lisäksi EKP:n neuvosto suosittaa, että siihen sisällytettäisiin myöhemmin myös omistusasumisen kustannukset.

Kuvio 5.

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) euroalueella 1998–2021

Lähde: Eurostat.

HUOM. Tilastointimenetelmän muutos vääristää vuoden 2015 vuosi-inflaatiota.

Symmetrinen kahden prosentin inflaatiotavoite on yksiselitteinen, selkeä ja helppo kommunikoida. Sillä EKP tähdentää valmiuttaan ylläpitää sekä riittävää turvamarginaalia deflaatoriskin varalta että riittävää rahapolitiikan pelivaraa liian hitaan inflaation torjumiseksi.

Sen odotetaan vaikuttavan pitkän aikavälin inflaatio-odotuksiin ja ankkuroivan ne tukevammin EKP:n tavoitteeseen. Sitoutumisella symmetriseen kahden prosentin inflaatiotavoitteeseen poistetaan aiempaan määritelmään liittynyt käsitys kahdesta prosentista hintojen nousun ylärajana.

Hintavakaus, tasapainoinen talouskasvu ja täystyöllisyys ovat toisiaan tukevia talouspolitiikan tavoitteita. EKP on määritellyt strategiassaan pyrkivänsä hintavakauteen keskipitkällä aikavälillä, mikä mahdollistaa rahapolitiikan mitoittamisen joustavasti suhteessa erilaisiin talouden häiriöihin.

EKP:n neuvosto huomioi nollakorkorajan rahapolitiikassaan

Korkojen efektiivinen alaraja ja alhainen reaalin tasapainokorko merkitsevät, että negatiivinen, pitkäaikainen inflaatiopoikkeama on erityisen haitallinen.

Sitoutuminen symmetriseen inflaatiotavoitteeseen voi edellyttää erityisen voimakkaita tai pitkäaikaisia huolelliseen vaikutusarvioon perustuvia rahapolitiikan toimia, jos euroalueen talous uhkaa ajautua efektiiviselle nollakorkorajalle.

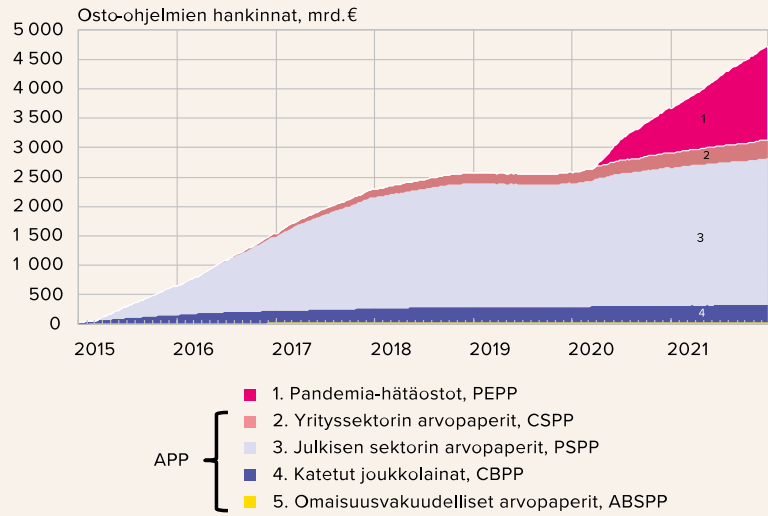
Lähellä efektiivistä nollakorkorajaa, misä korkojen alentamisesta olisi enemmän haittaa kuin hyötyä, EKP:n neuvosto on valmis pitämään rahapolitiikkaa elvyttävänä pidempään talous- ja inflaatiokehityksen vakauttamiseksi. Tämä saattaa myös merkitä, että inflaatio ylittää tavoitteen väliaikaisesti.

Arvopaperiostot, pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ja ennakoiva viestintä pysyvät rahapolitiikan keinovalikoimassa

Keskuspankit ovat turvautuneet laajamittaisiin arvopapereiden ostoihin (kuvio 6) ja pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin reaalin tasapainokoron laskun ja rahapolitiikan nollakorkorajoitteen vuoksi. Näin on tehty, jotta inflaation hidastuminen pysähtyisi.

Kuvio 6.

Rahapolitiikan operaatiot euroalueella, 2015–2021

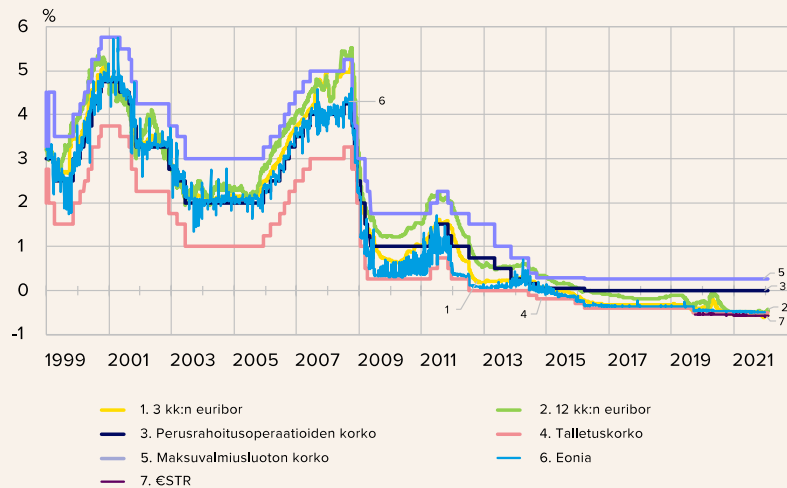

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Korkopolitiikkaa on laajennettu negatiivisten korkojen puolelle (kuvio 7) ja korkopolitiikan ja osto-ohjelman vaikutusta markkinakorkoihin (kuvio 8) ja niitä koskeviin odotuksiin on tehostettu toimien kestoja ja määriä koskevilla päätöksillä. Pankkien luotonantoon ja luottokorkoihin on vaikutettu [suunnatuilla pitkäaikaisilla luotto-operaatioilla \(englanniksi\)](#).

Kuvio 7.

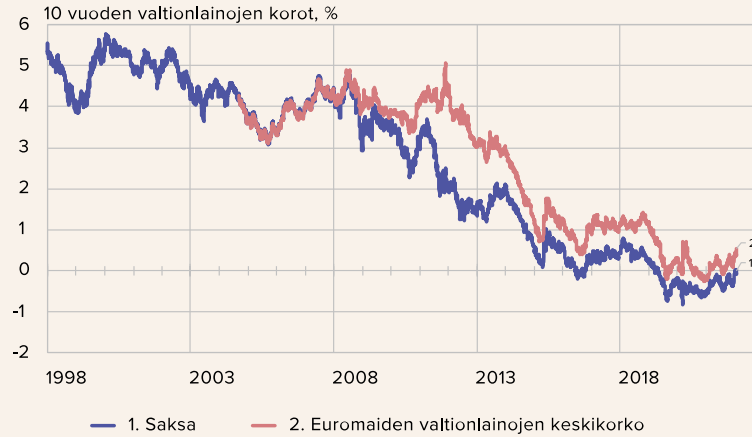
Rahapolitiikkakorot euroalueella 1999–2021

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Kuvio 8.

Pitkät korot euroalueella, 1998–2021

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Macrobond.

Näillä uusilla rahapolitiikan välineillä on ollut merkittävä positiivinen vaikutus pankkien luotonantoon, talouskasvuun ja inflaatioon euroalueella. Toisaalta uusien välineiden käytöllä voi olla rajansa ja haittavaikutuksia muun muassa rahoitusvakauteen. EKP:n neuvosto sopeuttaa tarvittaessa näiden instrumenttien käyttöä, jotta se saa sivuvaikutukset minimoitua vaarantamatta kuitenkaan hintavakautta.

EKP huomioi talouskehitystä vakauttavan finanssipolitiikan rahapolitiikassaan

Vastasyklisen talouspolitiikan periaatteen mukaisesti toimiva finanssipolitiikka voi suurissa taantumissa ja efektiivisen nollakorkorajan läheisyydessä edistää rahapolitiikan tehokkuutta. Rahapolitiikka ja harkinnanvarainen finanssipolitiikka voivat tällaisessa tilanteessa tukea ja vahvistaa toisiaan, mikä tukee talouden elpymistä. Vastasyklisen finanssipolitiikan käyttö edellyttää kuitenkin, että puskureita kerätään vastaavasti nousukausina julkisen talouden velkakestävyuden turvaamiseksi.

Finanssikriisistä, Euroopan maiden velkakriisistä ja maailmanlaajuisesta pandemiasta saadut kokemukset viittaavat siihen, että tehokas makrotalouden vakauttaminen edellyttää finanssipolitiikan ja rahapolitiikan täydentävän toisiaan kriisiaikoina.

EKP tukee jatkossakin EU:n yleistä talouspolitiikkaa

Sopimus Euroopan unionista määrittää, että Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta.

EKPJ tukee yleistä talouspolitiikkaa unionissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3. artiklassa määriteltyjen unionin tavoitteiden saavuttamiseksi, jos se on mahdollista hintavakaustavoitetta vaarantamatta.

Esimerkiksi päättäessään eri rahapolitiikan instrumenttien käytöstä EKP:n neuvosto pyrkii valitsemaan vaihtoehdon, joka parhaiten tukee unionin yleistä talouspolitiikkaa. Näin neuvosto ottaa huomioon myös sen, miten päätös vaikuttaa kasvuun, työllisyyteen, sosiaaliseen edistykseen ja rahoitusvakauteen ja miten se auttaa vähentämään ilmastonmuutoksen vaikutuksia.

Rahoitusvakaus on hintavakauden ehto ja päinvastoin

Rahoituskriisit ja epävakaus vahingoittavat talouskasvua, työllisyyttä ja investointeja. Rahoitusmarkkinoiden vakaus perustuu ensi sijassa pankkien, sijoittajien ja luotonottajien vastuulliseen toimintaan. Harjoittamallaan sääntelyllä ja valvonnalla viranomaiset pyrkivät varmistamaan, että rahoitusjärjestelmän riskit pysyvät hallinnassa.

Kun rahoitusmarkkinoilla on häiriö, hintavakauteen pyrkivä rahapolitiikka tähtää siihen, että ylläpidetään ensisijaisesti rahoitusjärjestelmän likviditeettiä ja estetään pankkien taseiden ja luotonantokyvyn heikentyminen ja velkadeflaatio. Velkadeflaatiossa hintojen lasku lisää velkojen reaalista määrää

Rahoitusvakauden ylläpitämisen ensisijainen vastuu on pankkivalvonnan ja makrovakaustalouden päätöksentekijöillä. Rahoitusvakaus sisällytetään rahapolitiikkaan joustavasti vallitsevat olosuhteet huomioiden, mutta keskipitkän aikavälin hintavakautta vaarantamatta. Tätä tarkoitusta varten EKP:n rahapoliittisten päätösten valmistelussa tarkastellaan aiempaa laajemmin keskeisiä rahoitusvakauteen vaikuttavia tekijöitä.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2021

Rahapolitiikka pysyi vuoden 2021 aikana edelleen hyvin kevyenä. EKP:n neuvosto täsmensi heinäkuussa hintavakaustavoitetta tarkoittamaan symmetristä kahden prosentin inflaatiotavoitetta keskipitkällä aikavälillä. Joulukuussa se päätti, että pandemiaan liittyvä PEPP-osto-ohjelma päättyy maaliskuussa 2022.

Eurojärjestelmän rahapolitiikan päätavoite on ylläpitää euroalueen hintavakautta.

Euroopan keskuspankin neuvoston määritelmän mukaan hintavakaustavoite tarkoittaa sitä, että kuluttajahintojen vuotuisen kasvuvauhdin tulee olla keskipitkällä aikavälillä symmetrisesti kaksi prosenttia. Näin rahan arvo säilyy kutakuinkin muuttumattomana ja ostovoima vahvana.

Rahapolitiikka tukee mahdollisuuksien mukaan muita EU:n talouspolitiikan tavoitteita, kuten kestäväää talouskasvua ja työllisyyttä, kunhan hintavakaustavoite ei vaarannu.

Eurojärjestelmään kuuluvat euroalueen kansalliset keskuspankit ja Euroopan keskuspankki (EKP). Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki osallistuu euroalueen yhteiseen rahapolitiikan valmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon. Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn on eurojärjestelmän ylimmän päättävän elimen, EKP:n neuvoston, jäsen.

Ohjauskorot pysyvät muuttumattomina, pandemiaan liittyvä osto-ohjelma päättyy

EKP:n rahapolitiikka pysyi vuonna 2021 edelleen hyvin kevyenä.

EKP:n neuvosto piti ohjauskorkonsa ennallaan koko vuoden. Perusoperaatioiden korko oli 0,00 %, maksuvalmiusluoton korko 0,25 % ja talletuskorko -0,50 %.

Korot ovat olleet tällä tasolla syyskuusta 2019 lähtien. Neuvosto ennakoi korkojen säilyvän tällaisina, kunnes omaisuuserien netto-ostot päättyvät.

Rahapolitiikan epätavanomaisiin toimiin kuuluvan laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman netto-ostot pysyvät 20 mrd. euron kuukausivauhdissa vuonna 2021.

Joulukuussa 2021 tehtiin päätös, että pandemiaan liittyvä osto-ohjelma (PEPP, pandemic emergency purchase programme) päättyy maaliskuussa 2022. Sen jälkeen laajennettujen omaisuuserien osto-ohjelmaa (APP, asset purchase programme) kasvatetaan 40 mrd. euroon toisella neljänneksellä siten, että näitä ostoja vähennetään 30 mrd. euroon kolmannella neljänneksellä 2022 ja edelleen 20 mrd. euroon lokakuussa 2022.

Samalla päätettiin, että laajennettujen omaisuuserien osto-ohjelmassa takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoitukset jatkuvat kutakuinkin täysmääräisinä vielä sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan, kun on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Eurojärjestelmän tase oli hieman yli 8 500 mrd. euroa vuoden 2021 lopussa.

Alkuvuoden epävarmat kasvunäkymät pitivät rahapolitiikan viritystä hyvin kevyenä

EKP:n neuvosto arvioi **tammikuussa 2021**, että euroalueen talouskasvu ja lähiajan näkymät ovat vielä heikot. Myös inflaatiopaineet olivat yhä vaikeat.

Näiden arvioiden perusteella EKP:n neuvosto päätti tammikuun kokouksessaan pitää elvyttävän rahapolitiikan virityksen ennallaan.

Talouso näkymät olivat keväällä 2021 edelleen heikot

Maaliskuun 2021 rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että koronapandemia näyttäisi hidastaneen euroalueen talouskasvua vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Tilanteen odotettiin kuitenkin paranevan loppuvuonna. Inflaatio oli lievässä nousussa tilapäisten tekijöiden ja energian hinnannousun vuoksi, mutta kokonaisuutena inflaatiopaineet arvioitiin yhä vaimeiksi.

EKP:n asiantuntijat pitivät euroalueen BKT:n kasvuennusteen muuttumattomana (4,0 % vuonna 2021, 4,1 % vuonna 2022 ja 2,1 % vuonna 2023), mutta korottivat vuosien 2021 ja 2022 inflaatioennusteita.

Inflaation ennakoitiin olevan 1,5 % vuonna 2021, 1,2 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023. Suhteessa joulukuun 2020 ennusteeseen EKP:n asiantuntijat korottivat vuosien 2021 ja 2022 inflaatioennusteita lähinnä tilapäisten seikkojen ja energian hinnannousun vuoksi.

Näiden arvioiden perusteella suotuisten rahoitusolojen säilyttäminen yli pandemiaperiodin nähtiin välttämättömäksi. Rahoitusoloista ja inflaationäkymistä tekemänsä arvion perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti, että netto-ostoja PEPP-ohjelmassa on syytä merkittävästi nopeuttaa toisella vuosineljänneksellä verrattuna vuoden 2021 alkukuukausiin.

PEPP-netto-ostot pysyvät silti sovitussa maksimissaan, siis enintään 1 850 mrd. euron ostokuoren suuruisina maaliskuun 2022 loppuun saakka. Muilta osin rahapolitiikan viritys pidettiin ennallaan.

Huhtikuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi koronapandemian varjostavan yhä kasvunäkymiä. Talouskasvun odotettiin kuitenkin vahvistuvan loppuvuonna.

Inflaatio oli edelleen lievästi noussut tilapäisten tekijöiden ja energian hinnannousun vuoksi. Rahoitusolot olivat säilyneet suotuisina.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti pitävänsä rahapolitiikan elvyttävän virityksen ennallaan huhtikuussa 2021.

Kesällä 2021 koronapandemia hellitti ja odotukset talouskasvun elpymisestä vahvistuivat

Kesäkuussa EKP:n neuvosto arvioi, että talouskasvu lähtee kiihtymään vuoden jälkipuoliskolla.

Inflaatio oli nopeutunut edelleen tilapäisten tekijöiden ja energian hinnannousun siivittämänä. Inflaation odotettiin edelleen kiihtyvän loppuvuonna ennen kuin se hidastuisi vuoden 2022 alussa.

Rahoitusolot olivat säilyneet suotuisina, kutakuinkin samanlaisina kuin maaliskuussa, huolimatta markkinakorkojen noususta.

Koska alkuvuoden talouskasvu osoittautui odotettua paremmaksi, eurojärjestelmän asiantuntijat nostivat kesäkuussa kuluvan ja seuraavan vuoden kasvuennustetta euroalueen BKT:n kasvusta (4,6 % vuonna 2021, 4,7 % vuonna 2022 ja 2,1 % vuonna 2023).

Myös inflaatioennustetta vuosille 2021 ja 2022 korotettiin tilapäisten tekijöiden ja energian hinnannousun vuoksi. Yleisen YKHI-kuluttajahintainflaation EKP:n asiantuntijat arvioivat olevan 1,9 % vuonna 2021, 1,5 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti pitävänsä rahapolitiikan elvyttävän virityksen ennallaan kesäkuussa 2021.

Heinäkuun alussa EKP:n neuvosto tiedotti rahapolitiikan strategian uudelleenarvioinnista. EKP:n neuvosto tarkensi hintavakaudesta johdettua inflaatiotavoitetta siten, että se on jatkossa symmetrisesti kahden prosentin inflaatiotavoite keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto lisäsi myös suunnitelman ilmastonäkökohtien sisällyttämiseksi rahapolitiikan strategian muihin tavoitteisiin, kunhan hintavakaustavoite ei vaarannu.

Heinäkuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että toisen neljänneksen vahvan talouskasvun odotetaan jatkuvan myös kolmannella neljänneksellä. Koronapandemian uuden delta-muunnoksen nähtiin kuitenkin muodostavan merkittävän heikompaan suuntaan viittaavan riskin tälle hyvälle talousnäkökymälälle.

Inflaatio oli edelleen kiihtynyt hieman, mutta sen arvioitiin olevan tilapäistä. Rahoitusolojen katsottiin myös säilyneen suotuisina.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti pitävänsä rahapolitiikan elvyttävän virityksen ennallaan heinäkuussa 2021.

Syksyllä 2021 ennakoitu talouskasvu vahvistui

Syyskuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että kuluvan vuoden talouskasvu on ollut ripeää.

Inflaatio on ollut ennakoitua nopeampaa tilapäisten tekijöiden ja energian hinnannousun vuoksi. Lisäksi rahoitusolot ovat olleet suotuisat.

Samankaltainen näkemys välittyi myös EKP:n asiantuntijoiden syyskuun 2021 ennusteessa, kun BKT:n ennakoitiin kasvavan 5,0 % vuonna 2021, 4,6 % vuonna 2022 ja 2,1 % vuonna 2023.

Inflaation ennakoitiin olevan 2,2 % vuonna 2021, 1,7 % vuonna 2022 ja 1,5 % vuonna 2023. Edelleen korostettiin, että inflaatioennusteiden korottaminen johtui lähinnä tilapäisistä seikoista ja energian hinnannoususta.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti, että rahoitusolot voidaan pitää suotuisina, vaikka pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa tehtäisiin netto-ostoja maltillisempaan tahtiin kuin kahdella edellisellä vuosineljänneksellä.

EKP:n neuvosto ilmoitti myös pitävänsä muun rahapolitiikan elvyttävän virityksen ennallaan syyskuussa 2021.

Lokakuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että vahvan talouskasvun odotetaan jatkuvan, vaikkakin aavistuksen ennakoitua hitaampana.

Inflaatio oli edelleen kiihtynyt hieman, mutta tämän nähtiin olevan laajalti seurausta energian hinnannoususta ja siitä, että kysyntä on ylittänyt tuotantorajoitteen tarjonnan. Rahoitusolojen katsottiin myös säilyneen suotuisina.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto ilmoitti pitävänsä rahapolitiikan elvyttävän virityksen ennallaan lokakuussa 2021.

Loppuvuoden suotuisat näkymät mahdollistivat päätöksen, että tulevaisuudessa rahapolitiikan elvytystä vähennetään vaiheittain

Joulukuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että talouskasvu jatkuu myös seuraavana vuonna vahvana, vaikkakin hieman hitaampana.

Pandemian uusi omikronmuunnos levisi loppuvuonna ja varjosti talousnäkymiä. Inflaatio oli edelleen kiihtynyt, marraskuussa jo 4,9 prosenttiin. Tämän nähtiin olevan laajalti seurausta energian hinnannoususta ja siitä, että kysyntä on ylittänyt tuotantorajoitteen tarjonnan.

Inflaation kiihtymisen katsottiin kuitenkin edelleen olevan tilapäistä ja hellittävän vuonna 2022, kun tilapäiset tekijät väistyisivät asteittain.

Eurojärjestelmän asiantuntijat arvioivat joulukuun ennusteessa euroalueen BKT:n kasvavan 5,1 % vuonna 2021, 4,2 % vuonna 2022, 2,9 % vuonna 2023 ja 1,6 % vuonna 2024.

Vuoden 2022 talouskasvua pienennettiin ja vuoden 2023 talouskasvua suurennettiin syyskuun ennusteesta. Inflaatioarviota korotettiin kauttaaltaan syyskuun ennusteesta. Yleisen YKHI-kulutajahintainflaation vauhdin EKP:n asiantuntijat arvioivat olevan 2,6 % vuonna 2021, 3,2 % vuonna 2022, 1,8 % vuonna 2023 ja 1,8 % vuonna 2024.

EKP:n neuvosto arvioi joulukuussa, että talouskasvun kiihtyminen ja inflaation nopeutuminen lähemmäksi inflaatiotavoitetta mahdollistaa vaiheittaisen osto-ohjelmien vähennyksen seuraavina vuosineljänneksinä.

EKP:n arvion mukaan pandemiaan liittyvässä PEPP-osto-ohjelmassa tehtäisiin netto-ostoja maltillisempaan tahtiin vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä kuin edeltävällä vuosineljänneksellä. PEPP -ohjelmaa jatketaan sovitusti vuoden 2022 maaliskuun loppuun.

Päätöksen mukaan PEPP-ohjelmassa hankittujen omaisuuserien uudelleensijoituksia voidaan käyttää joustavasti eri aikoina eri arvopaperiluokkiin ja eri maihin, jos pandemia uhkaa uudelleen johtaa markkinoiden eriytymiseen.

Osto-ohjelmien vaiheittaisen vähentämisen on oltava yhteensopiva rahapolitiikan virityksen kanssa, joka tähtää siihen, että inflaatio vakautuu lähelle 2 prosentin symmetristä inflaatiotavoitetta keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto päätti lisätä kuukausittaisia omaisuuserien APP-osto-ohjelman netto-ostoja 40 mrd. euroon vuoden 2022 toisella neljänneksellä. APP-netto-ostoja päätettiin vähentää 30 mrd. euroon vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Lokakuusta 2022 eteenpäin APP-netto-ostot supistuvat 20 mrd. euron kuukausivauhtiin, jota jatketaan niin pitkään kuin on tarpeen vahvistaamaan politiikkakorkojen elvyttävää vaikutusta.

EKP:n neuvosto odottaa netto-ostojen päättyvän vähän ennen kuin politiikkakorkoja aletaan nostaa.

Kevyt rahapolitiikka tukee euroalueen talouskehitystä

EKP:n rahapolitiikka tuki talouden kasvua vuoden 2021 aikana. Kevyen rahapolitiikan tarkoitus oli varmistaa, että rahoitusolot olivat suotuisat kaikilla talouden sektoreilla.

Kevyt rahapolitiikka auttoi pitämään pankkiluottojen tarjonnan runsaana ja helpotti rahoituksen saantia. Kotitalouksien ja yritysten lainansaannin helpottuminen edisti kulutusta ja yritysten investointeja. Sitä kautta se vahvisti myös talouskasvua ja hintapaineiden voimistumista euroalueella.

EKP:n elvyttävä rahapolitiikka pyrki näin tukemaan inflaatiovahdin vakaata palautumista lähemmäksi symmetristä kahden prosentin inflaatiotavoitetta keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto arvioi, että tavoitteellisen ja kasvuystävällisen fiskaalielvytyksen tulisi edelleen täydentää rahapolitiikkaa. Tämä auttaa myös taloutta sopeutumaan rakenteellisiin muutoksiin.

NextGenerationEU-ohjelman (NGEU) ja Fit for 55 -ilmastopakettien tehokkaat toimeenpanot myötävaikuttavat vahvempaan, vihreämpään ja tasaisempaan kasvun elpymiseen euroalueella.

Makrovakauspoliittiset toimet ovat jatkossa ensisijaisia rahoitusvakauden vaalimisessa

Rahapolitiikkastrategian uudelleenarvioinnin mukaisesti EKP:n neuvosto tulee arvioimaan kahdesti vuodessa rahapolitiikan ja rahoitusvakauden vuorovaikutusta.

Elvyttävä rahapolitiikka tukee talouskasvua, mikä vahvistaa yritysten ja rahoitusinstituutioiden taseita ja ehkäisee markkinoiden eriytymisriskiä. Samaan aikaan kuitenkin elvyttävä rahapolitiikka on lisännyt keskipitkän aikavälin riskejä kiinteistö- ja rahoitusmarkkinoilla, mikä edellyttää näiden markkinoiden tarkkaa seuranta.

EKP:n neuvosto katsoo, että makrovakauspoliittisten toimien tulee olla ensisijaisia keinoja vaalia rahoitusvakautta ja vastata näihin keskipitkän aikavälin haasteisiin.

Rahapolitiikan toteutusta jatkettiin laajalla välineistöllä vuonna 2021

Vuonna 2021 eurojärjestelmä piti euroalueen rahoitusoloja suotuisina jatkamalla valtaosaa niistä toimista, jotka otettiin käyttöön koronaviruksen myötä vuonna 2020. Eurojärjestelmä järjesti pitempiäaikaisia rahoitusoperaatioita pankeille edullisin ehdoin, säilytti koronapandemian takia tehdyt keskuspankkiluottojen vakuushelpotukset, jatkoi laajamittaisia arvopaperiostoja sekä ylläpiti keskuspankkien välisiä valuutanvaihtosopimuksia.

Suomen Pankki vastaa [eurojärjestelmän rahapolitiikan toteuttamisesta](#) Suomessa. Eurojärjestelmän rahapolitiikan toimeenpanon keinot voidaan jakaa tavanomaisiin ja epätavanomaisiin.

Tavanomaisia toimia ovat vakuudelliset huutokaupamuotoiset rahoitusoperaatiot, maksuvalmiusjärjestelmä ja vähimmäisvarantovelvoite. Niillä ohjataan ensisijaisesti lyhyitä markkinakorkoja.

Epätavanomaisiin toimiin kuuluvat muun muassa arvopaperiostot, lainat pitempiäaikaisina rahoitusoperaatioina ja vakuusehtojen muutokset. Ne ovat olleet rahapolitiikan keskiössä erityisesti finanssikriisin jälkeen, ja niiden avulla eurojärjestelmä ylläpiti rahoitusoloja suotuisina euroalueella myös vuonna 2021.

Korot pysyvät ennätysalmaisina

Eurojärjestelmän [talletuskorko sekä perusrahoitusoperaation ja maksuvalmiusluoton korot](#) pidettiin koko vuoden 2021 alempina kuin koskaan aiemmin eli $-0,50$, $0,00$ ja $0,25$ prosentissa (kuvio 9).

Eurojärjestelmä päivitti vastapuolivaatimuksiaan lisäämällä vähimmäisomavaraisuusasteen yhdeksi rahoitusaseman vakauden mittareista. Samalla vähimmäisomavaraisuusasteesta tuli luottolaitoksia sitova omien varojen vaatimus EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti.

Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuolijoukko säilyi muuttumattomana. Vastapuolia oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 16. Joukko muodostui suomalaisista luottolaitoksista sekä pohjoismaisten pankkien Suomessa toimivista sivuliikkeistä.

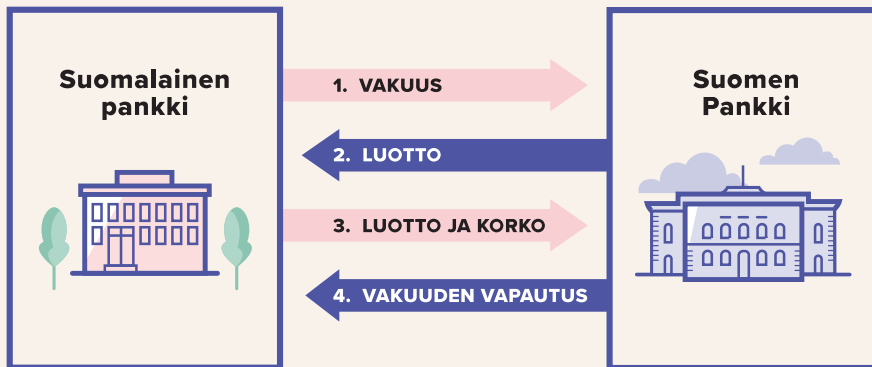
Vastapuoli voi hakea eurojärjestelmältä vakuudellista rahoitusta osallistumalla eurojärjestelmän rahoitusoperaatioihin. Se voi saada vakuuksia vastaan myös niin sanottua yön yli -maksuvalmiusluottoa, joka on maksettava takaisin seuraavana pankkipäivänä. Lisäksi maksuliiketarkoituksiin on mahdollista saada vakuudellista päivänsisäistä luottoa. Vastapuolet voivat myös tehdä talletuksia keskuspankkiin.

Eurojärjestelmä on määritellyt keskuspankkiluoton vakuuksille kelpoisuusvaatimukset, jotka on julkaistu EKP:n suuntaviivoissa, ja ne ovat samat koko euroalueelle.

Suomen Pankki on lisäksi antanut suuntaviivoja täydentävät kansalliset lisävaatimukset omille vastapuolilleen. Se päivitti [sääntöjä ja suuntaviivoja vastapuolille ja asiakkaille](#) vuoden aikana neljä kertaa.

Kuvio 10.

Luoton myöntäminen pankille

Lähde: Suomen Pankki

Pitkistä rahoitusoperaatioista haettiin edelleen paljon rahoitusta kevennetyillä lainaehdoilla

Maturiteetiltaan pidemmät epätavanomaiset rahoitusoperaatiot olivat vuonna 2021 tärkeä osa eurojärjestelmän toimia suotuisten rahoitusolojen ylläpitämiseksi, kun euroalueen talous toipui koronapandemian aiheuttamista ongelmista.

Vuonna 2019 aloitetun [kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmannen sarjan \(TLTRO III\)](#) piirissä toteutettiin neljä neljännesvuosittaista operaatiota vuonna 2021.

TLTRO-luottojen ehdot pysyivät kevennettyinä EKP:n neuvoston vuonna 2020 päättämän mukaisesti.

TLTRO-luottojen enimmäismäärä on 55 % kunkin pankin vuoden 2019 helmikuun lopun lainakannasta rahoitusalan ulkopuoliselle yksityiselle sektorille, lukuun ottamatta asuntolainoja. Luottojen juoksuaika on kolme vuotta.

TLTRO-luottojen korko on alempi pankeille, jotka kasvattavat nettolainanantoaan kotitalouksille ja yrityksille vertailuperiodilla suhteessa vertailuarvoon. Luottojen korko on kesäkuuhun 2022 asti pankeille alimmillaan 0,50 prosenttiyksikköä alle keskimääräisen EKP:n talletuskoron. Eurojärjestelmä ei ole aiemmin myöntänyt pankeille luottoja EKP:n talletuskorkoa alhaisemmalla korolla.

Lisäksi eurojärjestelmä toteutti neljä pandemiaan liittyvää pitempiaikaista PELTRO-rahoitusoperaatioita (pandemic emergency longer-term refinancing operations), joissa tarjottiin maturiteetiltaan noin yhden vuoden mittaista rahoitusta.

PELTRO-operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Kunkin operaation korko on 0,25 prosenttiyksikköä alle kyseisen operaation juoksuajan keskimääräisen perusrahoitusoperaation koron.

Pankit ovat edelleen hakeneet etenkin TLTRO-luottoja aktiivisesti. Eurojärjestelmän avoimien luottojen määrä kasvoi vuoden 2021 aikana noin 1 800 mrd. eurosta yli 2 200 mrd. euroon. Summa koostuu lähes yksinomaan TLTRO-luotoista.

Suomalaisilla pankeilla oli vuoden 2021 lopussa avoinna olevia TLTRO-luottoja yhteensä 36 mrd. euron edestä, kun vuoden 2020 lopussa summa oli 22 mrd. euroa.

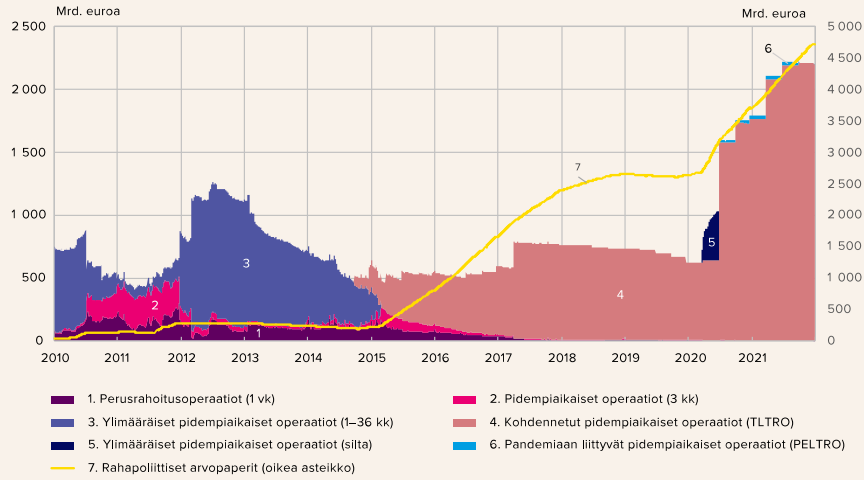
TLTRO-operaatioiden osallistujamäärät pysyivät edelleen verrattain suurina. Esimerkiksi maaliskuun operaatiosta luottoja haki eurojärjestelmässä 425 pankkia.

Pankeilla oli myös mahdollisuus maksaa TLTRO III -operaatioista hakemaansa rahoitusta takaisin aikaistetusti syyskuussa ja joulukuussa 2021. Eurojärjestelmän tasolla pankit maksoivat rahoitusta aikaistetusti takaisin yhteensä lähes 140 mrd. euron verran. Suomalaiset pankit eivät käyttäneet aikaistetun takaisinmaksun mahdollisuutta.

Kokouksessaan 16.12.2021 EKP:n neuvosto ei tehnyt päätöstä uusien TLTRO- tai PELTRO-operaatioiden toteuttamisesta vuonna 2022. Se kuitenkin totesi arvioivansa TLTRO-operaatioiden tilannetta uudelleen tasaisin väliajoin. Se myös ilmoitti tarkkailevansa edelleen pankkien rahoitusolojen kehitystä ja pyrkivänsä varmistamaan, ettei TLTRO-rahoituksen erääntyminen häiritse rahapolitiikan välittymistä.

Kuvio 11.

Eurojärjestelmän rahoitusoloja keventävät operaatiot (huutokaupat ja osto-ohjelmat)

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

Dollarimääräisten rahoitusoperaatioiden kysyntä pieneni koronavirusta edeltävälle alhaiselle tasolle

Eurojärjestelmä varmisti globaalisti merkittävien valuuttojen saatavuuden ylläpitämällä olemassa olevia järjestelyjä muiden keskuspankkien kanssa. Eurojärjestelmän ja Yhdysvaltain, Englannin, Japanin, Sveitsin ja Kanadan keskuspankkien välinen pysyvä valuutanvaihtojärjestely säilyi ennallaan.

Eurojärjestelmä tarjosi edelleen dollarimääräistä rahoitusta vuonna 2021 maaliskuussa 2020 alennetulla hinnalla.

EKP:n neuvosto kuitenkin päätti huhtikuussa 2021 keskeyttää kolmen kuukauden pituiset dollarimääräiset rahoitusoperaatiot 1.7.2021 alkaen. Markkinoilla dollarimääräisen rahoituksen hinta oli laskenut ja saatavuus oli kohentunut. Lisäksi dollarimääräisen rahoituksen kysyntä operaatioissa oli vähentynyt merkittävästi. Kolmen kuukauden pituiset operaatiot voidaan kuitenkin tarvittaessa ottaa uudelleen käyttöön.

Dollarimääräisten rahoitusoperaatioiden kysyntä oli vuonna 2021 selvästi vähäisempää kuin vuonna 2020.

Dollarimääräisiin operaatioihin ei osallistunut Suomen Pankin vastapuolia vuonna 2021.

Eurojärjestelmä varmisti edelleen kriisitilanteessa tarvittavan euromääräisen likviditeetin saatavuuden myös euroalueen ulkopuolella. Kuten EKP:n neuvosto oli aiemmin päättänyt, vuonna 2020 euroalueen ulkopuolisten keskuspankkien kanssa (EUREP) aloitettu takaisinostojärjestely (repo facility), Kroatian ja Bulgarian keskuspankkien kanssa solmitut valuutanvaihtosopimukset sekä Albanian, Pohjois-Makedonian, Romanian, San Marinon, Serbian ja Unkarin keskuspankkien kanssa solmitut kahdenväliset takaisinostojärjestelyt (repo line) ovat voimassa maaliskuuhun 2022 asti.

Tavanomaisista rahoitusoperaatioista ei juurikaan kysyntää

Eurojärjestelmä toteutti viikoittaiset [perusrahoitusoperaatiot](#) ja säännölliset kolmen kuukauden mittaiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Nämä rahoitusoperaatiot toteutetaan jatkossakin tällä tavalla niin kauan kuin on tarpeen.

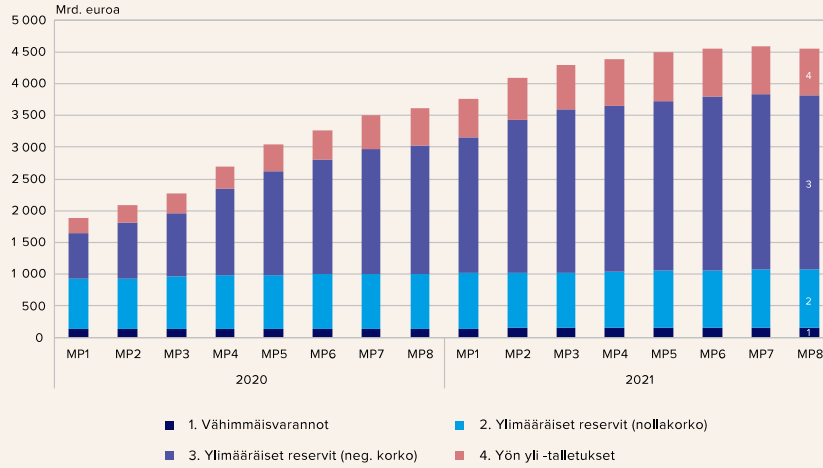
Vuonna 2021 pankit täyttivät eurojärjestelmässä lainatarpeensa etenkin pitempiaikaisista ja edullisemmista epätavanomaisista operaatioista. Ne hakivat vain niukasti luottoja säännöllisistä operaatioista.

Likviditeettiylijäämä kasvoi entistäkin suuremmaksi

Euroalueen pankkijärjestelmän ylimääräinen [likviditeetti](#) eli pankkien keskuspankissa pitämät vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävät talletukset kasvoivat vuonna 2021 noin 800 mrd. eurolla eli noin 4 100 mrd. euroon (kuvio 12).

Kuvio 12.

Pankkien talletukset eurojärjestelmässä: pitoperiodeittaisia keskiarvoja

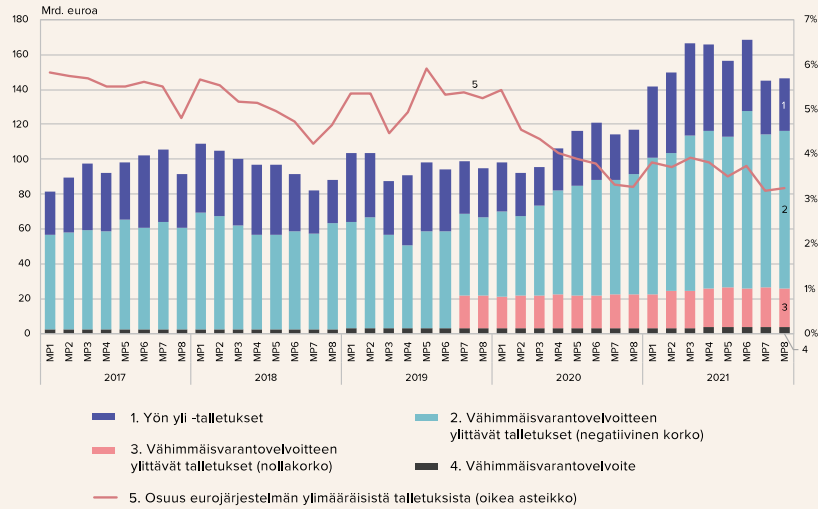

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Suomen Pankkiin tehtiin vuonna 2021 vähimmäisvarantovaateen ylittäviä talletuksia keskimäärin 151 mrd. euroa, kun vuonna 2020 määrä oli 104 mrd. euroa. [Vähimmäisvarantovelvoite](#) oli keskimäärin vain noin 4 mrd. euroa. Vuoden 2021 lopussa talletuksia oli 125 mrd. euroa, kun vuoden 2020 lopussa määrä oli 111 mrd. euroa (kuvio 13).

Kuvio 13.

Suomen Pankkiin tehdyt keskuspankkitalletukset

Lähde: Suomen Pankki.

Kasvu johtui etenkin koronakriisin myötä jatkuneista eurojärjestelmän arvopaperiostoista ja pankkien lisääntyneistä TLTRO-luotoista.

Suomen Pankkiin tehtyjen ylimääräisten eli vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävien keskuspankkitalletusten osuus koko eurojärjestelmässä tehdyistä ylimääräisistä talletuksista pieneni hieman edellisestä vuodesta, keskimäärin 3,6 prosenttiin.

Suurimmalle osalle ylimääräisestä likviditeetistä maksetaan EKP:n talletuskorkoa, mutta lokakuussa 2019 käyttöön otetun [porrastetun talletuskorkojärjestelmän](#) myötä tietyille kiintiölle maksetaan nollakorkoa.

Kiintiön koko (kuusi kertaa vähimmäisvarantovelvoite) pysyi koko vuoden 2021 vakiona.

Suomalaiset pankit käyttivät [porrastetun talletuskorkojärjestelmän](#) negatiivisesta korosta vapautetun kiintiön lähes täysimääräisesti hyväkseen.

Kokouksessaan 16.12.2021 EKP:n neuvosto kertoi tarkistavansa porrastetun talletuskorkojärjestelmän mitoitusta. Se halusi varmistaa, etteivät negatiiviset korot häiritse pankkien roolia rahapolitiikan välityksessä, kun ylimääräistä likviditeettiä on runsaasti.

Eurojärjestelmä jatkoi koronapandemian vuoksi tehtyjä vakuushelpotuksia vuonna 2021

EKP:n neuvosto teki vuoden 2020 aikana useita [keskuspankkiluoton vakuuksiin](#) liittyviä päätöksiä, joiden tarkoituksena on turvata pankkien keskuspankkirahoitus vaikeassakin tilanteessa. EKP:n neuvosto oli päättänyt edellisen vuoden joulukuussa, että kyseisiä vakuushelpotuksia jatketaan kesäkuuhun 2022 asti.

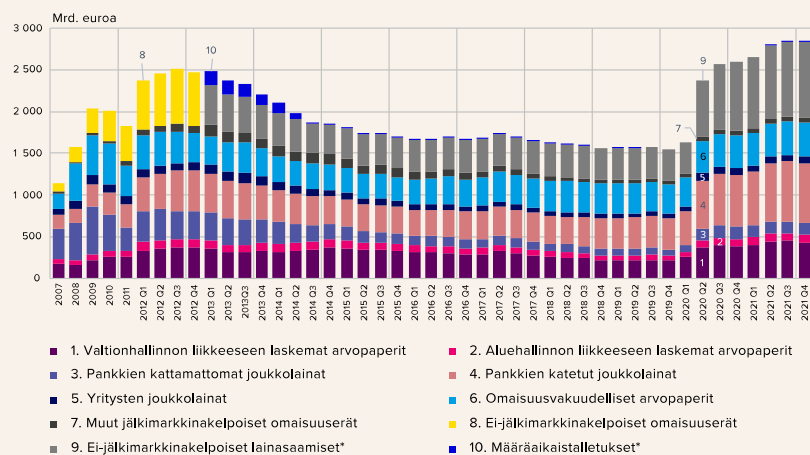
Näihin vuonna 2020 alkaneisiin väliaikaisiin vakuushelpotuksiin kuului muun muassa vakuuskelpoisten omaisuuserien aliarvostusten laskeminen 20 prosentilla. Näin samoilla vakuuksilla voi saada enemmän luottoa keskuspankista.

Eurojärjestelmä päivitti vakuuskehikkoaan myös vuonna 2021. Eurojärjestelmä [alkoi muun muassa hyväksyä](#) vakuutena jälkimarkkinakelpoisia omaisuuseriä, joiden kuponkikorko on sidottu kestävän kehityksen tavoitteisiin (SPT, sustainability performance targets).

Suomen Pankki piti voimassa kansalliset toimet vakuuksien riittävyyden turvaamiseksi. Syksyllä 2020 käyttöön otettu lisälainasaamiskehikko säilyi ennallaan vuoden 2021 aikana, lukuun ottamatta pidennyksiä kehikossa hyväksytyjen takausten myöntämisaikaan.

Kuvio 14.

Eurojärjestelmälle toimitetut vakuudet

Lähde: Euroopan keskuspankki.
*Jaottelu saatavilla vuoden 2013 alusta lähtien.

Pantattujen vakuuksien määrä kasvoi edelleen

Vuoden 2021 aikana eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien kokonaismäärä kasvoi edelleen. Kasvu kuitenkin hidastui edellisvuodesta. Vuonna 2020 vakuuksien kokonaismäärä kasvoi noin 47 % ja vuonna 2021 21 % edelliseen vuoteen verrattuna (kuvio 14).

Pankeilla oli vuonna 2021 eurojärjestelmän keskuspankeille toimitettuna vakuuksia keskimäärin yhteensä noin 2 800 mrd. euron arvosta, kun vuonna 2020 niitä oli pantattu keskimäärin noin 2 300 mrd. euron arvosta.

Myös Suomen Pankin vastapuolten toimittamien vakuuksien määrä kasvoi edelleen vuonna 2021. Vakuuksia oli pantattuna Suomen Pankille vuonna 2021 keskimäärin noin 40 mrd. euron edestä, kun edellisvuonna vastaava luku oli noin 27 mrd. euroa.

Suomen Pankin vastapuolten keskimääräinen vakuusyliäämä oli 20 %. Se on Suomen Pankille pantatuista vakuuksista se osuus, joka ylittää avoinna olevien rahapolitiikan luottojen määrän.

Lainasaamiset ja pankkien katetut velkakirjat edelleen suosituimmat vakuuslajit

Vakuuslajeittain tarkasteltuna eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien jakaumassa tapahtui pieniä muutoksia. Valtionhallinnon liikkeeseen laskemien arvopaperien, pankkien katettujen joukkolainojen ja lainasaamisten osuudet kaikista vakuuksista kasvoivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Lainasaamisten osuuden kasvu johtuu muun muassa pandemia-aikana tehtyjen kansallisten keskuspankkien lisälainasaamiskehikoiden laajentumisesta. Myös lainasaamisten aliarvostusten keventäminen ja siitä seurannut vakuusarvojen nousu vaikuttivat kasvuun.

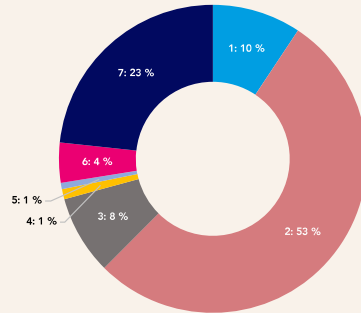
Lainasaamiset olivatkin koko eurojärjestelmän eniten vakuutena käytetty omaisuuserä (32 % kaikista vakuuksista). Seuraavaksi käytetyin omaisuuserä olivat pankkien katetut joukkolainat (25 %), ja kolmanneksi suurimman osuuden muodostivat valtionhallinnon liikkeeseen laskemat arvopaperit (16 %).

Suomen Pankin vastapuolet suosivat vakuuksina erityisesti pankkien liikkeeseen laskemia katettuja joukkolainoja. Niiden osuus kaikista toimitetuista vakuuksista kasvoi peräti 53 prosenttiin (kuvio 15).

Toiseksi eniten Suomessa toimitettiin vakuudeksi lainasaamisia (23 %) ja kolmanneksi valtion- ja aluehallinnon liikkeeseen laskemia velkakirjoja (9 %).

Kuvio 15.

Suomen Pankille toimitetut vakuudet (osuudet keskimäärin vuoden 2021 aikana)

- 1. Valtion- ja aluehallinnon velkakirjat
- 2. Pankkien katetut joukkolainat
- 3. Pankkien kattamattomat joukkolainat
- 4. Yritysten velkakirjat
- 5. Omaisuusvakuudelliset arvopaperit
- 6. Muut jälkimarkkinakelpoiset omaisuuserät
- 7. Ei-jälkimarkkinakelpoiset lainasaamiset

Lähde: Suomen Pankki.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteutus vuonna 2021

Rahapolitiikan osto-ohjelmissa ostettujen velkakirjojen kokonaismäärä kasvoi vuoden 2021 aikana Suomen Pankin taseessa 90 mrd. euroon. Euroopan keskuspankin neuvosto julkisti suunnitelman ja aikataulun yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman ilmastovaikutusten raportoimisesta.

Osto-ohjelmien tavoitteena on tukea euroalueen talouskasvua, edistää hintavakaustavoitteen saavuttamista ja varmistaa alhaisten korkojen välittyminen euroalueella.

Osto-ohjelmat ovat yksi merkittävimmistä rahapolitiikan toteutustavoista. Niiden avulla [eurojärjestelmä ostaa pankeilta arvopapereita](#) ja lisää näin [rahan määrää taloudessa](#) ja painaa arvopapereiden korkoja alas.

Velkakirjaostojen joustava suunnittelu ja toteutus on pandemia-aikana tukenut alhaisten korkojen välittymistä euroalueella.

Pandemiaan liittyvän PEPP-osto-ohjelman netto-ostot päättyvät

[Euroopan keskuspankin \(EKP\) neuvosto päätti 16.12.2021 kokouksessaan](#) lopettaa väliaikaisen [pandemiaan liittyvän PEPP-osto-ohjelman \(pandemic emergency purchase programme\) \(englanniksi\)](#) netto-ostot maaliskuussa 2022.

Samassa kokouksessa EKP:n neuvosto päätti, että PEPP-ohjelmassa hankittujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia jatketaan ainakin vuoden 2024 loppuun aiemmin päätetyn vuoden 2023 lopun sijaan.

PEPP-ohjelman uudelleensijoituksia voidaan ohjata joustavasti eri aikoina eri arvopaperiluokkiin ja eri maihin tarpeen mukaan. Netto-ostot voidaan PEPP-ohjelmassa tarvittaessa aloittaa uudestaan pandemian aiheuttamien häiriöiden torjumiseksi.

PEPP-ohjelman lisäksi eurojärjestelmä toteutti omaisuuserien APP-osto-ohjelman (asset purchase programme) netto-ostoja EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti.

APP koostuu julkisen sektorin PSPP-osto-ohjelmasta (public sector purchase programme), yrityssektorin CSPP-osto-ohjelmasta (corporate sector purchase programme), katettujen velkakirjojen CBPP3-osto-ohjelmasta (third covered bond purchase programme) ja omaisuusvakuudellisten arvopaperien ABSPP-osto-ohjelmasta (asset-backed securities purchase programme).

Kaikki APP-ohjelman arvopaperiluokat kuuluvat myös PEPP-ohjelmaan. Lisäksi PEPP-ohjelmassa voidaan ostaa Kreikan valtionlainoja sekä lyhyempiä julkisen sektorin velkakirjoja, jotka ovat jäljellä olevalta maturiteetiltaan vähintään 70 päivän pituisia.

Eurojärjestelmän APP-omistukset kasvoivat vuoden 2021 aikana 2 909 mrd. eurosta 3 123 mrd. euroon. EKP julkaisee eurojärjestelmän PEPP-omistukset kahden kuukauden välein, ja marraskuun 2021 lopussa ne olivat noin 1 536 mrd. euroa eli 837 mrd. euroa suuremmat kuin marraskuun 2020 lopussa.

APP- ja PEPP- ohjelmien omistukset Suomen Pankin taseessa vuonna 2021

Suomen Pankki toteuttaa arvopaperiostoja kaikissa ohjelmissa paitsi APP-ohjelmaan kuuluvassa omaisuusvakuudellisten arvopapereiden ABSPP-osto-ohjelmassa (asset-backed securities purchase programme).

[Vuonna 2021 rahapolitiikan arvopapereiden omistukset kasvoivat Suomen Pankin taseessa](#) 66 mrd. eurosta 90 mrd. euroon. Siitä PEPP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen määrä oli 28,1 mrd. euroa ja APP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen osuus 61,7 mrd. euroa.

APP-ohjelmassa ostettujen valtionlainojen ja valtiosidonnaisten velkakirjojen kokonaismäärä oli Suomen Pankin taseessa vuoden 2021 lopussa 34,6 mrd. euroa ja yhteiseurooppalaisten instituutioiden velkakirjojen osuus 2,4 mrd. euroa.

APP-ohjelmassa ostettujen yrityssektorin velkakirjojen ja katettujen velkakirjojen kokonaismäärät Suomen Pankin taseessa olivat 13,7 mrd. euroa ja 11,0 mrd. euroa vuoden 2021 lopussa.

PEPP-ohjelmassa ostetut arvopaperit raportoidaan Suomen Pankin taseessa yhtenä lukuna. Suomen Pankin PEPP-ostot koostuvat pääasiassa julkisen sektorin velkakirjoista, mutta sisältävät myös yrityssektorin velkakirjoja ja katettuja velkakirjoja.

Suomen Pankki toteuttaa yrityssektorin arvopaperiostoja yhtenä kuudesta keskuspankista koko eurojärjestelmän puolesta

APP- ja PEPP-ohjelmien yrityssektorin arvopaperiostoissa Suomen Pankki toimii yhtenä eurojärjestelmän kuudesta keskuspankista, jotka toteuttavat ostoja koko eurojärjestelmän puolesta.

Suomalaisten yrityssektorin velkakirjojen lisäksi Suomen Pankki vastaa myös irlantilaisten, itävaltalaisien, latvialaisten, liettualaisten ja virolaisten yritysten liikkeeseen laskemien ja osto-ohjelmien kelpoisuusehdot täyttävien velkakirjojen ostoista.

Katetuissa velkakirjoissa Suomen Pankin ostot kohdistuvat suomalaisten katettujen velkakirjojen markkinoihin.

Julkisen sektorin arvopaperiostojen riskeistä vastaa Suomen Pankki itse, mutta yksityisen sektorin osto-ohjelmien riskit on jaettu eurojärjestelmän keskuspankkien kesken.

[Eurojärjestelmä lainaa tarvittaessa osto-ohjelmissa ostamia arvopapereita takaisin markkinoille \(englanniksi\)](#). [Arvopaperilainauksella](#) tuetaan euroalueen velkakirjojen likviditeettiä. Lainaus toteutetaan eurojärjestelmän sisällä hajautetusti, ja Suomen Pankin arvopaperiomistukset ovat lainattavissa säilyttäjän eli Euroclear Bankin lainausohjelmien kautta arvopaperivakuutta vastaan. Lisäksi Suomen Pankki tekee kahdenvälistä lainausta käteisvakuutta vastaan julkisen sektorin osto-ohjelmassa ostetuilla arvopapereilla.

[Suomen Pankki julkaisee lainassa olevien julkisen sektorin ja yrityssektorin arvopapereiden listat viikottain verkkosivuillaan.](#)

Ilmastonäkökulmien sisällyttäminen yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaan

EKP:n neuvosto julkisti 8.7.2021 [suunnitelman sisällyttää ilmastonäkökohdat rahapolitiikan strategiaansa](#).

Ilmastonmuutoksen torjunta on yksi Euroopan unionin keskeisiä tavoitteita. Myös eurojärjestelmä katsoo, että sen täytyy mandaattinsa rajoissa sisällyttää enemmän ilmastonmuutokseen liittyviä näkökohtia rahapolitiikan ohjausjärjestelmäänsä.

Eurojärjestelmä ottaa jo ilmatoriskejä huomioon liikkeeseenlaskijoiden due diligence -arvioinneissa, jotka koskevat yrityssektorin osto-ohjelmaostoja.

Seuraavassa vaiheessa yrityslainaostojen kohdentamista ohjaavia sääntöjä muutetaan sisällyttämällä niihin ilmastokriteerejä EKP:n ja eurojärjestelmän mandaatin mukaisesti.

Liikkeeseenlaskijoita arvioidaan erilaisin ilmastokriteerein ja kriteereissä huomioidaan EU-lainsäädännön vaatimukset suhteessa ilmastonmuutokseen liittyviin mittareihin tai siihen, kuinka sitoutuneita liikkeeseenlaskijat ovat ilmastotavoitteisiin.

Lisäksi eurojärjestelmä alkaa julkistaa yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman ympäristövaikutukset vuoden 2023 ensimmäiseen vuosineljännekseen mennessä.

Rahoitusvakaus

- 81 Kotitalouksien velkaantumista hillitsemällä tuetaan rahoitusmarkkinoiden vakautta
- 87 Sääntelyn kehitystyö tuki rahoitusvakautta
- 92 Rahoitussektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjumisessa
- 96 Suomen Pankki kehitti aktiivisesti rahoitusmarkkinatilastointia vuonna 2021
- 100 Suomen Pankki seuraa ja analysoi rahoituksen välityksen digitalisaatiota

Rahoitusvakaus

25.3.2022

Suomen Pankki ylläpitää osaltaan rahoitusvakautta Suomessa. Se arvioi rahoitusjärjestelmän riskejä, tuottaa rahoitustilastoja ja valmistelee makrovakauseräpolitiikkaa. Vuonna 2021 Suomen Pankki edisti kotimaista rahoitusvakautta erityisesti liiallista velkaantumista ehkäisevillä toimenpiteillä. Rahoitussektorin rooli ilmastonmuutoksen torjuna korostui.

Rahoitusvakaus vallitsee, kun rahoituksen välittäjien, markkinoiden ja markkinainfrastruktuurien muodostama rahoitusjärjestelmä kykenee selviytymään häiriöistä ja rahoitusmarkkinoiden tasapainottomuuksien purkautumisesta.

Rahoitusvakauden vallitessa rahoituksen välityksessä ei ilmene niin vakavia häiriöitä, että ne häiritsisivät reaalitaloutta merkittävästi.

Rahoitusjärjestelmän vakaus on edellytys yhteiskunnan tasapainoiselle kehitykselle. Sen ylläpitäminen on yksi Suomen Pankin päätehtävistä.

Vuonna 2021 Suomen Pankki kiinnitti paljon huomiota kotitalouksien velkaantumisen riskeihin

Rahoitusvakauseräpolitiikkaa on mahdollista lieventää puuttamalla ongelmiin ajoissa makrovakauseräpolitiikan keinoin eli ehkäisemällä finanssialan riskejä, edistämällä sen häiriönsietokykyä ja kehittämällä sääntelyä.

Suomen Pankki on jo pitkään korostanut, että asunto- ja taloyhtiölainoihin ja kotitalouksien velkaantumisen jatkuvaan kasvuun liittyvät haavoittuvuudet ovat Suomessa suuria.

Koronapandemian aikana kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin ovat kasvaneet edelleen.

Vuonna 2021 Suomen Pankki painottikin, että kotitalouksien velkaantumisen hillitsemiseksi tulisi saada viipymättä käyttöön uusia kohdennettuja makrovakauserävälineitä, kuten enimmäisvelkasuhde eli velkakatto sekä asunto- ja taloyhtiölainojen pituusrajoitus.

Välineiden tulisi ulottua kaikkeen luotonantoon, myös pankkisektorin ulkopuolelle.

Ajankohtaiset teemat näkyivät rahoitusmarkkinoiden sääntelyn ja rahoitusmarkkinatilastoinnin kehittämässä

Vuonna 2021 Suomen Pankki valmisteli makrovakauspäätöksiä, analysoi toimintaympäristöä, arvioi politiikan ja päätösten vaikutuksia ja osallistui makrovakausingopolitiikan kehittämiseen.

Ajankohtaiset teemat näkyivät myös Suomen Pankin tilastojen kehityksessä. Tilastoja laajennettiin uusilla kotitalouksien velkaantumista ja asuntomarkkinoiden kehitystä kuvaavilla tiedoilla.

Lisäksi Suomen Pankki jatkoi rahoituksen välittämisen digitalisoitumisen seurantaan sekä muutoksen seurausten analyysiä. Vuonna 2021 työ laajeni selvityksellä digitaalisten kanavien käytöstä lainanannossa.

Yritysrahoituksen seurantaan ja analyysiä Suomen Pankki kehitti käynnistämällä Tilastokeskuksen kanssa data-akatemiahankkeen sekä aloittamalla kestävä kehityksen mittariston kehitystyön.

Suomen Pankki teki sekä sääntelyn että tilastojen kehittämisen saralla kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä eurooppalaisten suuntaviivojen mukaisesti.

Rahoitussektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjumisessa

Ilmastonmuutos on uhka myös rahoitusvakaudelle. Huolta aiheuttavat sekä säiden ääri-ilmiöistä johtuvat aineelliset vahingot että ilmastopolitiikasta aiheutuvat siirtymäriskit eli hiili-intensiivisten sijoitusten arvonalennus vähähiiliseen talouteen siirryttäessä.

Vuonna 2021 Suomen Pankki osallistui kansainväliseen yhteistyöhön ja kehitti edelleen omia analyysivalmiuksiaan ja -aineistojaan rahoitussektorin kotimaisten ilmatoriskien arvioimiseksi. Lisäksi se käynnisti projektin pankkien yrityslainakannan hiilijalanjäljen laskemiseksi.

Euroopan tasollakin otettiin vuonna 2021 merkittäviä askeleita, kun EU määritteli kestävä toiminnan ja toi ilmatoriskien hallinnan lainsäädäntöön.

Kotitalouksien velkaantumista hillitsemällä tuetaan rahoitusmarkkinoiden vakautta

Suomen Pankki arvioi säännöllisesti rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavia riskejä ja haavoittuvuuksia. Niitä liittyy tällä hetkellä erityisesti kotitalouksien velkaantumisen jatkuvaan kasvuun. Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki kiinnitti paljon huomiota asumisen rahoittamiseen liittyviin haavoittuvuuksiin. Velkaantumisen jatkuvaa kasvua sekä siihen liittyviä riskejä olisi syytä torjua uusilla makrovakaussäilyneillä.

Suomen Pankki on pitkään korostanut, että asunto- ja taloyhtiölainoihin ja kotitalouksien velkaantumisen jatkuvaan kasvuun liittyvät haavoittuvuudet ovat Suomessa suuria.

Suomen Pankki korosti vuonna 2021, että kotitalouksien velkaantumisen hillitsemiseksi tulisi saada viipymättä käyttöön uusia kohdennettuja välineitä.

Tällaisia välineitä olisivat esimerkiksi enimmäisvelkasuhde eli velkakatto sekä asunto- ja taloyhtiölainojen pituusrajoitus. Velkakatto hillitsisi kotitalouksien velkaantumisen kasvua suhteessa tuloihin.

Välineiden tulisi ulottua kaikkeen luotonantoon, myös pankkisektorin ulkopuolelle.

Asuntolainat pitenevät

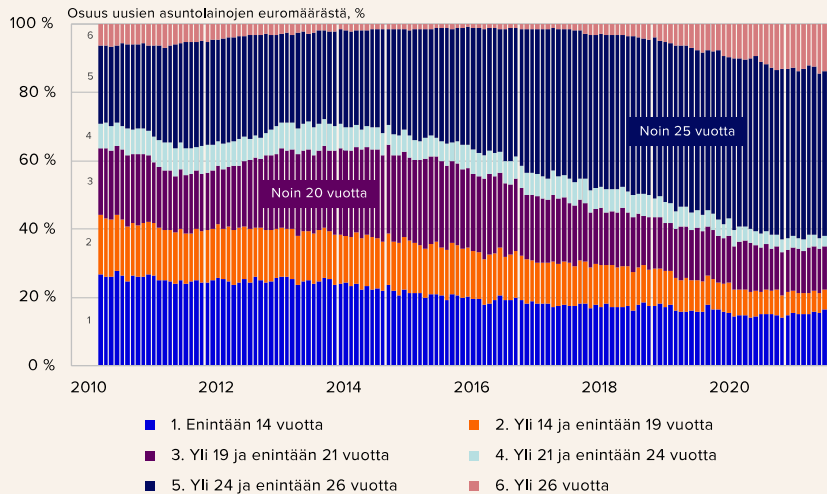
Kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin ovat kasvaneet edelleen koronapandemian aikana, ja velkaantuneisuus on ennätyskellisen suurta. Lisäksi asuntolainat ovat pidempiä kuin koskaan ennen.

Yli 26 vuodeksi myönnettyjen asuntolainojen osuus uusista asuntolainoista on kasvanut tasaisesti viime vuosina, myös vuonna 2021 (kuvio 16).

Samalla alle 20 vuoden pituisten lainojen osuus on supistunut vain runsaaseen viidennekseen uusista asuntolainoista.

Kuvio 16.

Suomessa nostettujen uusien asuntolainojen takaisinmaksuajat

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankissa tehty analyysi osoitti, että [uusilla asuntolainanottajilla on yhä enemmän velkaa suhteessa tuloihinsa](#). Tulokset perustuvat aineistoon, jonka Finanssivalvonta on kerännyt luottolaitoksilta niiden myöntämistä uusista asuntolainoista. Velka-tulosuhteet ovat keskimääräistä suurempia Suomen kasvukeskuksissa.

Suomen Pankin laskelmat osoittivat, että edellisvuosina myönnettyihin asuntolainoihin ja lainanottajien muihin velkoihin nähden neutraali velkakatto olisi noin 500 % lainanottajien bruttovuosituloista. Tämä tarkoittaa, että viime aikoina myönnetty asuntolainat voitaisiin myöntää myös siinä tapauksessa, että velkakatto asetettaisiin 500 prosenttiin.

Laskelmissa luottolaitoksilla oletettiin olevan merkittävä harkintavara, joka salli velkakaton ylityksiä 15 prosentissa uusien asuntolainojen euromäärästä.

Velkakatto voisi vaimentaa suhdannevaihteluita

Suomen Pankissa tarkasteltiin myös Suomen Pankin yleisen tasapainon mallin avulla sitä, [millaisia vaikutuksia velkakaton käyttöönotolla voisi olla talouskasvuun](#). Tulosten mukaan vaikutukset pitkän aikavälin talouskasvuun olisivat vähäiset.

Velkakaton käyttöönotto saattaisi kuitenkin vaimentaa talouden suhdannevaihteluita nykyiseen lainakattorajoitteeseen verrattuna.

Lainakatto hyödyllinen myös taloyhtiölainoissa

Suomen Pankki seurasi vuonna 2021 taloyhtiölainojen kehitystä ja kannatti ehdotuksia, joissa taloyhtiölainojen enimmäisluotto-osuus rajataan 60 prosenttiin ja uudiskohteiden taloyhtiölainojen lyhennysvapaista luovutaan.

Nämä uudistukset hillitsivät osaltaan kotitalouksien velkaantumista ja vaikuttaisivat pääasiassa omistusasumisen uudistuotannon rahoitukseen.

Kotitalouksien asuntolainatarpeet voisivat kasvaa, jos uudiskohteen velattomasta hinnasta pienempi osuus muodostuisi taloyhtiölainasta. Tämä auttaisi kuitenkin lainanottajia arvioimaan asumisen kokonaiskustannuksia aiempaa tarkemmin.

Suomen Pankin käytössä oleva kotimaisiin asuntomarkkinoihin liittyvä aineisto laajeni vuonna 2021, kun sijoitusasuntolainojen erittely muista asuntolainoista alkoi.

Uusien sijoitusasuntolainojen keskikorot ovat hieman korkeampia kuin omistusasuntolainojen, mutta matalampia kuin taloyhtiölainojen keskikorot.

Oma stressitestikehikko huomioi pohjoismaiset kytkökset

Finanssivalvonnan johtokunta ei korottanut kotimaisten pankkien makrovakauspuskureita vuonna 2021, mutta Suomen Pankissa tehtiin paljon analyysityötä, jolla parannettiin valmiuksia asettaa puskurit tarkoituksenmukaisuuksiksi tulevaisuudessa.

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta kehittivät yhteistyössä omaa stressitestikehikkoa, jolla täydennetään eurooppalaisia pankkien stressitestejä.

Oman stressitestin avulla saadaan hyödyllistä informaatiota pankkien tappionsietokyvystä, kun ne kohtaavat vakavan häiriön toimintaympäristössään.

Stressitestikehikossa voidaan huomioida se, että suomalaisilla pankeilla on liiketoimintaa muualla Pohjoismaissa, ja arvioida siten altistumia myös muiden Pohjoismaiden suhdanteisiin.

Pohjoismaisten kytkösten vuoksi Suomen Pankki edisti vuonna 2021 analyysiä tartuntariskeistä Suomen ja muiden Pohjoismaiden pankkien välillä. Tartuntariskianalyysin avulla voidaan selvittää, millaisia mahdollisia tartuntaketjuja ja niiden vaikutuksia pankkisektorilla voisi syntyä.

Yrityksillä vähemmän lyhennysvapaita

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki kiinnitti analyysissään huomiota erityisesti siihen, miten suomalaiset yritykset ovat pärjänneet pandemian aikana.

Vaikka yritysluottoihin liittyvät riskit pankeille kasvoivat pandemian takia, pankkien keskimääräiset lainakorot eivät nousseet huomattavasti. Vuonna 2021 ei nähty enää samanlaista lyhennysvapaiden ja muiden maksuohjelmamuutosten tarvetta kuin keväällä 2020. Myöskään pahimmat pelot luottotappiokehityksestä eivät toteutuneet.

Suomalainen yrityslainakanta supistui vuoden 2021 aikana useana kuukautena peräkkäin, mikä voi kertoa siitä, että yritysten investointiaktiivisuus ei ole vielä täysin toipunut pandemian seurauksista.

Monipuolisia uusia aineistoja tulossa käyttöön

Suomen Pankki osallistui vuonna 2021 edellisvuoden tapaan positiivisen luottotietorekisterin valmistelutyöhön. Rekisteriin on tarkoitus kirjata tietoja suomalaisten luotoista ja tuloista.

Hanke on osa hallituksen pyrkimystä torjua ylivelkaantumista. Positiivinen luottotuottorekisteri tulee mahdollistamaan rahoitusvakauden näkökulmasta aiempaa kattavamman, läpinäkyvämmän ja siten myös luotettavamman luottomarkkinoiden seurannan. Rekisteri saadaan tämänhetkisen tiedon mukaan käyttöön vuonna 2024.

Suomen Pankki ja Tilastokeskus edistivät yhteistä analyysihanketta, jonka tavoitteena on yhdistää Suomen Pankin yrityslainoja koskevaa aineistoa yrityksiä koskeviin Tilastokeskuksen tilastotietoihin. Varsinainen analyysityö hankkeen parissa käynnistyy vuonna 2022.

Vakausanalyysiä tehostettiin vuoden 2021 aikana myös tietoteknisillä ratkaisuille, jotka parantavat Suomen Pankin käytössä olevien laajojen aineistojen käytettävyyttä.

Erilaisia raportteja saadaan muutosten myötä automatisoitua ja tehostettua, mikä parantaa myös Suomen Pankin työn näkyvyyttä sen omilla verkkosivuilla.

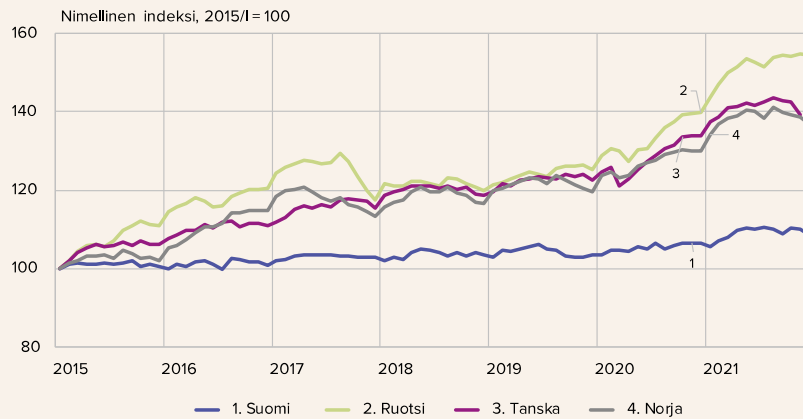
Kansainvälisessä analyysissä huomio asuntomarkkinoissa

Koska pankeilla on kaikissa Pohjoismaissa tyypillisesti runsaasti asuntolainoja lainasalkuissaan, jyrkkä asuntojen hintojen lasku voisi aiheuttaa pankeille huomattavia luottotappioita sekä vaikuttaa niiden varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin.

Asuntojen hinnat ovat kuitenkin nousseet voimakkaasti pandemian aikana sekä Suomessa että laajemmin muualla Euroopassa (kuvio 17). Tämä voi pahentaa entisestään kotitalouksien velkaantuneisuuteen ja pankkien kiinteistövastuisiin liittyviä rahoitusvakauden haavoittuvuuksia.

Kuvio 17.

Asuntojen hinnat kuukausittain Pohjoismaissa

Suomi: vanhat osakeasunnot. Ruotsi, Tanska ja Norja: kaikki asunnot.

Lähteet: Tilastokeskus, Valueguard, Statistics Denmark, Eiendom Norge, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat.

Euroalueen pankeissa edelleen paljon tukiohjelmiä käytössä

Suomen pankkijärjestelmä on kytköksissä koko euroalueen rahoitusjärjestelmään.

Suomen Pankki seuraa tarkasti muiden euroalueen maiden pankkisektorien tilaa. Koronapandemian aikana on kiinnitetty erityistä huomiota pankkien lainasaamisten laatuun, sillä poikkeusoloista kärsineiden yritysten maksuvaikeudet voivat kasvattaa pankkien luottotappioita.

Suomen Pankki tarkasteli vuonna 2021 myös euroalueen pankkien lyhennysvapaiden päättymistä ja toisaalta valtioiden takausohjelmien käytön kasvua. Näiden tukitoimien käyttö on auttanut laina-asiakkaita pandemian aikana, mutta voi toisaalta siirtää luottotappioita tulevaisuuteen.

Suomen Pankki arvioi myös kansainvälisten rahoitusolojen kehitystä. Sijoittajien riskinottohalukkuuteen vaikutti yhtäältä epävarmuus siitä, miten kauan inflaatio pysyy Euroopan keskuspankin tavoitetta nopeampana. Toisaalta yritysten kannattavuus oli pandemiasta huolimatta melko vahva, mikä tuki vuoden 2021 aikana osake- ja yrityslainamarkkinoita.

Sääntelyn kehitystyö tuki rahoitusvakautta

Suomen Pankki osallistui vuonna 2021 aktiivisesti rahoitusmarkkinoiden sääntelyn kehitystyöhön. Se edisti kotimaista rahoitusvakautta etenkin liiallista velkaantumista ehkäisevin toimenpitein.

Rahoitusvakauspolitiikalla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla edistetään rahoitusjärjestelmän vakautta ja toimivuutta.

Rahoitusvakauspolitiikkaan sisältyy makrovakauspolitiikan eli koko finanssijärjestelmää laajasti tarkkailevien toimien valmistelu ja kehittäminen sekä rahoitusmarkkinasääntelyyn vaikuttaminen.

Makrovakauspolitiikalla hillittiin liiallista velkaantumista

Makrovakauspolitiikalla tuettiin osaltaan pankkisektorin toimintaa. Aikaisempien sääntelymuutosten ansiosta pankeilla oli koronapandemian alkaessa vahvat pääomapuskurit ja maksuvalmius. Kasvatetut pääomapuskurit ja mahdollisuus niiden hyödyntämiseen paransivat pankkien kykyä kestää heikentyneitä talousnäkyymiä sekä jatkaa kotitalouksien ja yritysten rahoittamista.

Suomen Pankki osallistuu aktiivisesti makrovakauspolitiikan valmisteluun antamalla lausuntoja makrovakauspäätöksistä, analysoimalla toimintaympäristöä, arvioimalla politiikan ja päätösten vaikutuksia sekä osallistumalla makrovakauspolitiikan kehittämiseen.

Suomessa makrovakaustoimista päättää Finanssivalvonnan johtokunta, jonka puheenjohtajana toimii Suomen Pankin johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen.

Vuonna 2021 Finanssivalvonnan johtokunta piti neljännesvuosittaisilla makrovakauspäätöksillä suhdanneluonteisiin vakauriskeihin kohdistettavan muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen nollassa prosentissa.

Suomen Pankki kannatti lausunnoissaan päätöksiä, koska asuntorahoituksen nopeasta kasvusta huolimatta merkkejä luottomarkkinoiden ylikuumenemisestä ei ollut havaittavissa. Muitakaan luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia ei muutettu vuonna 2021.

Asuntomarkkinat toipuivat nopeasti koronapandemian aiheuttamasta sokista. Uusia asuntolainoja ottaneiden kotitalouksien kokonaisvelat suhteessa tuloihin kasvoivat edelleen vuonna 2021, mikä korosti ennestään kotitalouksien velkaantumisen hillinnän tärkeyttä.

Tämän vuoksi enimmäisluototussuhde eli niin sanottu lainakatto palautettiin kesäkuussa koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Enimmäisluototussuhdetta alennettiin viidellä prosenttiyksiköllä eli 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon hankintaa varten otettujen luottojen osalta. Tällöin asuntolainaa voi muille kuin ensiasunnonostajille myöntää enintään 85 % suhteessa lainan vakuuksiin ja ensiasunnon ostajille puolestaan 95 %.

Lausunnossaan Suomen Pankki piti enimmäisluototussuhteen alentamista perusteltuna.

Lokakuun 2021 alussa voimaan tulleella päätöksellä pyrittiin vastaamaan huoleen, että kotitalouksien suuri velkaantuneisuus on rakenteellista.

Lainanantajia kehoitettiin pidättäytymään lainanhakijan tuloihin nähden hyvin suurien ja takaisinmaksuajaltaan tavanomaista pidempien lainojen myöntämisestä.

Suomen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten joukko (O-SII) sekä niihin kohdistuvat lisäpääomavaatimukset säilyivät kesäkuussa tehdyn päätöksen mukaisesti ennallaan. Suomen Pankki piti päätöstä perusteltuna.

Pohjoismaiset päätökset voimaan

Finanssivalvonnan johtokunta päätti vuonna 2021 vahvistaa Ruotsin ja Norjan toimivaltaisten viranomaisten riskipainoja koskevat päätökset. Päätöksiä sovelletaan Suomessa rekisteröityihin luottolaitoksiin.

Ruotsin Finanssivalvonta päätti edelleen asettaa 25 prosentin alarajan sisäisiä malleja käyttävien luottolaitosten asuntoluottojen keskimääräisille riskipainoille. Sisäisten mallien menetelmässä pankit käyttävät omia luottotappioparametreja laskiessaan riskipainoja ja vähimmäispääomavaatimustaan.

Norjan makrovakausriskiviranomainen asetti norjalaisten asunto- ja liikekiinteistöluottojen keskimääräisten riskipainojen alarajoiksi 20 % norjalaisille asuntoluotoille ja 35 % norjalaisille liikekiinteistöluotoille.

Työ makrovakaussäätelyn kehittämiseksi jatkuu

Suomen Pankki on pitkään korostanut liiallisen velkaantumisen haittoja kotitalouksille ja rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

Vuonna 2021 Suomen Pankin asiantuntijat ovat jatkaneet työtä, jolla tuetaan kotitalouksien liiallista velkaantumista ehkäisevien välineiden kehittämistä.

Valtiovarainministeriön työryhmän suositusten pohjalta tehtäviä lakiehdotuksia kotitalouksien velkaantumista rajoittavista välineistä on valmisteltu.

Euroopan komissio on julkaissut julkisen konsultaation makrovakaussäätelyn uudistamiseksi. EU:n makrovakaussäätelyn uudistuksessa Suomen Pankki tukee makrovakaussäätelyn tehostamista. Se katsoo, että välineiden tulisi torjua aiempaa tehokkaammin rahoitusjärjestelmän riskejä ja haavoittuvuuksia myös pankkisektorin ulkopuolella sekä mahdollistaa rahoitusalan tasapuolinen kilpailuympäristö koko EU:ssa.

Suomen Pankki on osallistunut myös positiivisen luottotietorekisterin valmisteluun. Se lisää läpinäkyvyyttä velkaantumisen riskeihin ja tehostaa valmistuttuaan velkaantumiseen kohdistettavien makrovakaussäätelyvälineiden käyttöä.

Suomen Pankki osallistuu työhön makrovakaussäätelyvälineistön laajentamiseksi pankkisektorin ulkopuolelle, erityisesti rahastoihin ja vakuutussektorille. Suomen Pankki on osallistunut sijoitusrahastoja koskevan sääntelyn uudistamistyöhön Euroopan järjestelmäriskikomiteassa (ESRB, European Systemic Risk Board).

Suomen Pankki osallistuu lainsäädännön kehittämiseen

Suomen Pankki osallistui aktiivisesti erilaisiin rahoitusmarkkinalainsäädännön hankkeisiin esimerkiksi tukemalla kotimaisia säädösvalmisteluja sekä sääntelyn uudistustyötä kansainvälisissä työryhmissä ja antamalla lausuntoja.

Ensinnäkin Euroopan komissio julkisti lainsäädäntöehdotuksensa Basel III pankkivalvontakomitean Basel III -standardien puuttuvien osien sisällyttämiseksi EU:n lainsäädäntöön. Basel III -standardit käsittelevät pankkien vakavaraisuutta.

Suomen Pankki korosti lausunnossaan Basel III -standardien toimeenpanon hyötyjä ja uudistusten kansainvälisesti yhdenmukaisen soveltamisen tärkeyttä rahoitusvakauden turvaamiseksi. Ehdotetut muutokset vahvistaisivat pankkien vakavaraisuuslukujen luotettavuutta ja vertailukelpoisuutta sekä tasapuolistaisivat pankkien välistä kilpailua.

Lisäksi komission ehdotus sisältää valvontaan ja kestäväan rahoitukseen liittyvää sääntelyä.

Toiseksi komissio julkisti heinäkuussa kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategian. Strategian tavoitteena on edesauttaa kestävään talouteen siirtymisen rahoitusta.

Ilmastomuutosta pyritään hillitsemään muuttamalla myös rahoitusjärjestelmää kestävämpään suuntaan. Suomen Pankki arvioi kestävään talouteen siirtymisen edellytyksiä myös rahoitusvakauden näkökulmasta.

Kolmanneksi komissio julkaisi ehdotuksensa vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyn (Solvenssi II) päivittämiseksi sekä uudeksi elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmiksi.

Komissio aloitti työn pankkisektorin kriisintarkkaisu- ja talletussuojalainsäädännön uudistamiseksi julkaisemalla julkisen konsultaation, johon myös Suomen Pankki vastasi.

Lisäksi Suomen Pankin asiantuntijat ovat antaneet lausuntoja muun muassa eduskunnan valiokunnille muista rahoitussääntelyyn liittyvistä aiheista. Näitä ovat esimerkiksi kriisintarkkaisuohjelmien yhteinen varautumisjärjestely, komission uusi pääomamarkkinaunionin toimintasuunnitelma sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen täydentäminen.

Suomen Pankki on osallistunut myös muun muassa rahanpesun estämiseen ja vakuutusyhtiöiden sääntelyyn liittyvien lainsäädäntöhankeiden valmisteluun.

Lisäksi Suomen Pankki on ollut aktiivisesti mukana kehittämässä rahoitusmarkkinaviranomaisten kriisinhallintavalmiuksia. Kotimaiset viranomaiset ovat tehneet tiivistä yhteistyötä kriisinhallintavastuiden ja -tehtävien selkiyttämiseksi. Suomen Pankki on tehnyt yhteistyötä myös eurojärjestelmän ja pohjoismaisten viranomaisten kanssa.

Uusi Suomen Pankin ja Rahoitusvakausviraston välinen [yhteistoiminta-asiakirja](#) (MoU, Memorandum of Understanding) julkaistiin lokakuussa.

Suomen Pankin, Finanssivalvonnan, Rahoitusvakausviraston, sosiaali- ja terveysministeriön sekä valtiovarainministeriön välisen rahoitusjärjestelmän kriisinhallinnan [yhteistoiminta-asiakirjan päivitetty versio](#) julkaistiin joulukuussa.

Pankkijärjestelmän lujittaminen ja pääomamarkkinoiden kehittäminen on entistä tärkeämpää

Koronakriisin myötä on korostunut, että Euroopan pankkijärjestelmää tulee kehittää ja vahvistaa edelleen. Siinä keskeistä on Euroopan pankkiunionin viimeistelemineen, jota koskevat keskustelut ovat yhä käynnissä.

Edelleen puuttuva tärkeä osa pankkiunionin syventämiseksi on yhteinen eurooppalainen talletussuoja. Talletussuoja turvaa talletajan tilillä olevia varoja, jos pankki ajautuu pysyvästi maksukyvyttömäksi. Nykyisin jokainen EU-maa järjestää itse talletussuojan.

Pääomamarkkinoiden kehittäminen auttaisi monipuolistamaan Euroopan pankkikeskeistä rahoitusjärjestelmää. Se parantaisi erityisesti yritysrahoituksen saatavuutta ja hajauttaisi riskejä.

Myös vihreän rahoituksen markkinoiden tukeminen ja monipuolistaminen auttaisi saavuttamaan EU:n ilmastotavoitteet.

Rahoitussektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjumisessa

Rahoituksen saatavuuden rooli vihreän siirtymän mahdollistajana on korostunut viime vuosina. Siksi keskuspankit ja valvojat arvioivat, millaisia riskejä ilmastonmuutos ja ilmastopolitiikka voivat aiheuttaa eri rahoitusalan toimijoille. Suomen Pankki on kehittänyt rahoitussektorin ilmatoriskien arvioimiseksi omia analyysivalmiuksia ja -aineistoja sekä osallistunut kansainväliseen yhteistyöhön.

Talouden siirtymä kohti hiilineutraaliutta tulee vaatimaan mittavia investointeja. Rahoitusvirtoja on ohjattava kestävästä taloudellisesta toiminnasta kestävään toimintaan. Rahoitussektorin rooli ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tarvittavien toimien mahdollistajana on tärkeä.

[Rahoitusosalalle huolia aiheuttavat sekä ilmastopolitiikasta johtuvat siirtymäriskit että ilmastonmuutoksen vaikutuksista johtuvat fyysiset riskit.](#) Huoli liittyy nimenomaan rahoitusalan toimijoiden kykyyn arvioida näiden pitkäaikaisten riskien vaikutuksia ja kustannuksia liiketoiminnassaan.

EU määritteli kestävän toiminnan ja toimintatavoitteiden hallinnan lainsäädäntöön

Vuoden 2021 lopulla pidetty COP26-ilmastohuippukokous ei saanut aikaan kovin kunnianhimoista edistymistä globaalisti. Siitä huolimatta EU on edennyt vauhdilla omien ilmastotavoitteidensa edistämässä.

EU on korostanut erityisesti hiili-intensiivisten yritysten siirtymäriskejä varsinkin siinä tapauksessa, ettei niillä ole uskottavia suunnitelmia toiminnan päästöjen vähentämiseksi.

Samalla vuoden 2021 aikana havaitut poikkeukselliset sään ääri-ilmiöt helleaalloista myrskyihin ja tulviin ovat nostaneet esiin huolen ilmastonmuutoksen tuomista fyysisistä riskeistä.

[EU:n kestävä rahoituksen kehikko \(englanniksi\)](#) on edennyt vuoden 2021 aikana pitkälle. [Kestävä toiminnan määrittelevässä taksonomiassa](#) eli luokittelussa saavutettiin poliittinen sopu ilmastokriteereistä ja taksonomian mukaisesta raportoinnista, joiden käyttöönotto etenee.

Seuraavassa vaiheessa EU:n kestävä rahoituksen taksonomia laajenee ilmaston lisäksi muihin ympäristönäkökulmiin.

Kestävä rahoituksen ja ilmastoriskien näkökulmat vaikuttavat jo käytännön rahoitusmarkkinasääntelyyn. Esimerkiksi EU:n komission antamat muutosehdotukset [vakuutusyhtiöitä koskevaan sääntelyyn](#) ja [pankkeja koskevan sääntelyyn](#) tuovat näitä näkökulmia konkreettisesti mukaan toimintaan.

Keskuspankit ja valvojat edistivät ilmastoriskien parempaa huomioimista

Työ rahoitusmarkkinoiden ilmastoriskien tunnistamisen ja analyysin edistämiseksi on käynnissä monilla eri foorumeilla. Vaikka riskit ovat keskimäärin kohtuullisia, ne ovat jakautuneet epätasaisesti.

Osalle maita ja sektoreita riskejä on keskittynyt keskimääräistä enemmän, jolloin kokonaisriski voi olla hyvinkin merkittävä.

Tulokset osoittavat selkeästi, että ilmastomuutoksen määrätietoinen hillitseminen pienentää kokonaisriskejä tuntuvasti.

Vuoden 2021 aikana julkaistiin useita keskeisiä raportteja. Yksi näistä oli keskuspankkien ja finanssivalvojen ilmastoverkoston NGFS:n (Network for Greening the Financial System) julkaisemat [päivitetyt ilmastoskenaariot \(englanniksi\)](#), joita eri toimijat voivat käyttää lähtökohtana omissa ilmastoriskiarvioissaan. Suomen Pankki osallistui tähän työhön.

Euroopan keskuspankki (EKP) julkaisi [koko Euroopan taloutta koskevan ilmastostressitestin \(englanniksi\)](#). Sen keskeisiä havaintoja oli, että riskit Euroopassa ovat hyvin erilaisia eri alueiden ja yrityssektoreiden välillä.

Euroopan järjestelmäriskikomitea [ESRB:n \(European Systemic Risk Board\) raportissa ilmastoriskien vaikutuksista rahoitusvakauteen \(englanniksi\)](#) havainnot olivat hyvin samanlaisia kuin EKP:n arvioissa.

[EKP:n pankkivalvonta puolestaan selvitti, miten hyvin sen valvomat pankit huomioivat ilmatoriskejä omassa toiminnassaan \(englanniksi\)](#). Tulosten mukaan yksikään pankki ei vielä täyttänyt valvojan asettamia odotuksia, mutta osa oli jo pitkällä tässä työssä.

Suomen Pankki jatkoi työtään kotimaan rahoitussektorin ilmatoriskien tunnistamiseksi

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki vaikutti aktiivisesti rahoitussektorin kestävä rahoituksen sääntelyn kehitykseen kommentoimalla vuoden aikana muun muassa [EU:n kestävä rahoituksen strategiaa](#), [kestävän rahoituksen taksonomiaa](#) sekä [EU:n vihreiden joukkolainojen sääntelyä](#).

Suomen Pankki julkaisi [artikkelin meritulvariskien vaikutuksista pankkilainavakuutena oleviin kiinteistöihin](#). Sen mukaan riskit ovat kokonaisuutena kohtuullisia, mutta hyvin eri tavalla jakautuneita rannikkoalueilla.

Suomen Pankissa aloitettiin myös rahoitussektorin siirtymäriskien arviointi. Tämä työ syventää aiempaa katsaustamme rahoitussektorin siirtymäriskeihin.

Lisäksi [Suomen Pankissa jatkettiin työtä datatarpeiden tunnistamiseksi](#) ja uusien indikaattorien kehittämiseksi.

Kansainvälisillä foorumeilla, kuten NGFS:ssä ja eurooppalaisten keskuspankkien ja tilastovirastojen yhteistyökomiteassa CMFB:ssä (Committee on Monetary, Financial and Balance on Payments Statistics), edistettiin aktiivisesti relevanttien aineistojen parempaa ja kattavampaa saatavuutta. Ilmatoriskianalysissä tulisi olla paremmin tietoa siitä, mitä kaikkea tilastoaineistoa on olemassa, ja tiedon pitäisi olla nykyistä hienojakoisempaa sekä eteenpäin katsovaa.

Suomen Pankki käynnisti vuoden 2021 alussa projektin [pankkien yrityslainakannan hiilijalanjäljen laskemiseksi \(englanniksi\)](#). Hiilijalanjäljen avulla pyritään paremmin arvioimaan pankkien lainakantaan kohdistuvaa siirtymäriskiä.

Sen avulla voidaan myös seurata, miten pankit toteuttavat kansallista ilmastostrategiaa Suomen siirtyessä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa vuoteen 2035 mennessä.

Käynnistimme projektin pankkien yrityslainakannan hiilijalanjäljen laskemiseksi.

Suomen Pankki kehitti aktiivisesti rahoitusmarkkinatilastointia vuonna 2021

Ajankohtaiset teemat näkyivät vuonna 2021 Suomen Pankin tilastojen kehityksessä. Tilastointia laajennettiin uusilla velkaantumista ja asuntolainamarkkinoiden kehitystä kuvaavilla tiedoilla. Suomen Pankki kehitti yritysrahoituksen seuranta- ja analyysiä käynnistämällä Tilastokeskuksen kanssa data-akatemia-hankkeen sekä aloittamalla kestävän kehityksen mittariston kehitystyön. Lisäksi Suomen Pankki osallistui aktiivisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän tilastohankkeisiin.

Tilastojen laatiminen on yksi Suomen Pankin lakisääteisistä tehtävistä.

Suomen Pankki vastaa käyttäjien tietotarpeisiin kehittämällä aktiivisesti tilastointia ja varmistamalla sen ajantasaisuuden, asianmukaisuuden ja kattavuuden myös toimintaympäristön muuttuessa.

Vuonna 2021 Suomen Pankki käynnisti muiden rahoituslaitosten tilastoinnin ja julkaisi uutta tietoa kotitalouksien velkaantumisesta

Suomen Pankilla on lakiin perustuva oikeus saada luotto- ja rahoituslaitoksilta sekä muilta rahoitusmarkkinoilla toimivilta tiedot, joita se tarvitsee laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseen.

Vuonna 2021 Suomen Pankki käynnisti tiedonkeruun muille rahoituslaitoksille. Tiedonkeruun tavoitteena on saada kattavampi kuva velkaantumisen tilasta ja lähteistä Suomessa sekä laajentaa analyysiä rahoituskanavien muutoksista.

Suomen Pankki julkaisi uudesta [muiden rahoituslaitosten tilastosta kaksi tiedotetta](#). Kuva muiden rahoituslaitosten roolista rahoituksen välityksessä ja velkarahan lähteinä tarkentui.

Ajoneuvorahoitukseen erikoistuneet toimijat kattavat suurimman osan (79 %) muiden rahoituslaitosten myöntämistä lainoista kotitalouksille.

Muita kotitalouksille lainoja myöntäviä muihin rahoituslaitoksiin kuuluvia toimijoita ovat esimerkiksi kulutusluotto- ja pienlainayhtiöt, pankkien rahoitusyhtiöt ja panttilainaamot.

Lisäksi kuvaa kotitalouksien velkaantumisesta täydennettiin keräämällä myös luottolaitoksilta tietoa ajoneuvolainoista.

Suomen Pankin tilastotoimi tuotti uutta tietoa sijoitusasuntolainoista

Suomen Pankin tilastotoimi on tuottanut säännöllisesti tietoa asunto- ja vapaa-ajan-asuntolainoista.

Lainamarkkinoilla on ollut poikkeuksellisen vilkasta koronapandemian aikana. Ajantasainen tieto on kiinnostanut yleisöä, ja media on seurannut julkaisuja aktiivisesti.

Kotitalouksilla oli vuoden 2021 kolmannen neljänneksen lopussa asuntolainoja yhteensä 106,0 mrd. euroa ja taloyhtiölainoja 20,1 mrd. euroa.

Vuonna 2021 Suomen Pankki keräsi luottolaitoksilta tietoa myös sijoitusasuntolainoista. Yhä useammat sijoittajat hakevat tuottoa asuntosijoituksilla, jotka on rahoitettu velanotolla.

Suomalaisilla kotitalouksilla oli joulukuun 2021 lopussa sijoitusasuntolainoja yhteensä 8,6 mrd. euroa, mikä oli 8,1 % kaikista asuntolainoista.

Samalla uusista sijoitusasuntolainoista maksettiin selvästi korkeampaa korkoa (0,94 %) kuin omistusasuntolainoista (0,75 %).

Suomen Pankki julkaisi sijoitusasuntolainat [analyttisessä lainat ja talletukset -dashboardissa](#).

Yritysrahoituksen seuranta ja analyysi hyödynsivät vuonna 2021 uutta luottokohtaista tietokantaa

Kun on arvioitu koronapandemian vaikutuksia talouteen ja rahoitukseen, yritysrahoituksen kehitys on ollut seurannan ja arvioinnin kohteena.

Yritysrahoituksen seurannassa on hyödynnetty perinteisiä pankki- ja arvopaperitilastoista tuotettuja mittareita, mutta niitä on täydennetty ja tarkennettu uudella luottokohtaisella tiedolla.

Luottokohtaisen tiedonkeruun avulla on voitu tarkentaa kuvaa rahoituksen välittymisestä yrityksille verrattuna aiempiin vuosiin.

Sen avulla kyettiin vastaamaan nopeasti esiin nouseviin kysymyksiin, joiden määrää erityisesti koronapandemia kasvatti.

Suomen Pankki on myös tehnyt tiiviisti työtä kestäväen kehityksen aineistojen laadun, määrän ja hyödynnettävyyden lisäämiseksi. Suomen Pankki käynnisti vuoden 2021 alussa projektin yrityslainakannan hiilijalanjäljen mittaamiseksi.

Kokeellisessa mittarissa yhdistettiin luottokohtainen yrityslainakanta yritysvastapuolien hiilipäästötietoihin energiaviraston [päästökauppa-aineistossa](#).

Mittari herätti kansainvälistä kiinnostusta, ja Suomen Pankki raportoikin alustavat tulokset Kansainvälisen valuuttarahaston ([IMF, Internationally Monetary Fund](#)) [Statistical Forumissa \(englanniksi\)](#). Suomen Pankin työtä ilmatoriskien hallintaan esitellään lisää kohdassa Rahoitussektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjumisessa.

Uusi data-akatemia pureutuu uuden tilastoaineiston avulla ajankohtaisiin ja päätöksenteon kannalta merkittäviin tutkimuskysymyksiin

Suomen Pankki käynnisti vuonna 2021 Tilastokeskuksen kanssa yhteisen data-akatemia-hankkeen, jonka tavoitteena on aluksi rakentaa ainutlaatuinen yritysrahoitusta kuvaava data-aineisto.

Tätä Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen tietovarannoista yhdistettyä aineistoa on tarkoitus käyttää analyysi- ja tutkimustyöhön.

Tulevaisuudessa hankkeen tavoitteena on myös jakaa tietoa ja osaamista aineistojen käytöstä ja siihen liittyvistä teknisistä valmiuksista sekä kartoittaa tarpeita uusien aineistojen laatimiseksi.

Suomen Pankki kehitti vuonna 2021 aktiivisesti tilastointia eurooppalaisten suuntaviivojen mukaisesti

Maksuliiketilastointi laajentuu ja ajantasaistuu, kun maksaminen on muuttunut viime vuosina monin tavoin.

Suomen Pankissa on käynnissä projekti, jolla euroalueen uudet vaatimukset maksuliiketilastointiin (EKP/2020/59) toteutetaan Suomessa. Uutta tietoa kerätään ensimmäisen kerran vuoden 2022 ensimmäiseltä neljännekseltä.

Suomen Pankki on tilastoinut yksilöllisiä vapaaehtoisia eläkerahastoja erityisesti Euroopan keskuspankin (EKP) ja rahoitustilinpidon tarpeisiin vuoden 2020 helmikuusta lähtien.

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki paransi näiden tilastojen kattavuutta sekä vuosineljänneksittäisten tilastojen käytettävyyttä. Aiemmin neljännesraportointi ei kattanut kaikkia yksiköitä.

Eläkerahastojen tilastoinnissa Suomen Pankki hyödyntää Finanssivalvonnan tiedonkeruuta, joka tehdään eurooppalaisen sääntelyn mukaisesti.

Monista Euroopan maista poiketen vapaaehtoiset eläkerahastot eivät ole Suomessa kehittyneet kovin merkittäviksi, vaan työeläkelaitokset keräävät edelleen suurimman osan eläkevaroista.

Uuden Integrated Reporting Framework -ohjelman tavoite on vähentää pankkien tilastoraportoinnin taakkaa

EKP:n neuvosto [päätty joulukuussa 2021 käynnistää Integrated Reporting Framework -ohjelman \(IReF\) \(englanniksi\)](#), jonka valmistelussa Suomen Pankki on ollut aktiivisesti mukana.

Hankkeen tarkoituksena on yhdistää ja yhdenmukaistaa pankkien tilastotiedonkeruuta euroalueella. Sen odotetaan vähentävän pankkien tilastoraportoinnin taakkaa, kun raportointi yhtenäistyy.

Keväällä 2021 toteutetun [kustannushyötykyselyn \(englanniksi\)](#) perusteella IReF sai vahvan mandaatin niin toimialalta, tietojen käyttäjiltä kuin myös tilastojen laatijoilta.

IReF on suurin EKP:n tilastotoimeen kohdistuva hanke kautta aikain. Alustavan aikataulun mukaan uuden kehikon mukainen raportointi alkaa 2026–2027.

Suomen Pankki seuraa ja analysoi rahoituksen välityksen digitalisaatiota

Suomen Pankki jatkoi vuoden 2021 aikana rahoituksen välityksen digitalisoitumisen seurantaan sekä muutoksen seurausten analyysiä. Se julkaisi vuoden aikana artikkelin rahoituksen välityksen monipuolistumisesta Suomessa, teki kartoituksen digitaalisten kanavien käytöstä suomalaisessa pankkikentässä ja syvensi kansainvälistä, digitalisaatioon ja innovaatioihin liittyvää yhteistyötä.

Kesällä Suomen Pankki julkaisi [Euro ja talous -artikkelin monipuolistuvasta ja digitalisoituvasta luotonannosta Suomessa](#). Artikkelissa perehdyttiin siihen, miten digitalisaation vaikutukset näkyvät suomalaisten kotitalouksien ja yritysten luotonannossa, ja kuvattiin, minkälaiset eri tekijät toimivat suomalaisessa rahoituskentässä.

Vaikka Suomessa valtaosan lainoista myöntävät yhä pankit, kasvaa uusien toimijoiden ja toimintamallien osuus luotonannosta sekä pankkisektorin sisällä että sen ulkopuolella.

Suomen Pankki laajensi digitalisaation seurantaan selvityksellä digitaalisten kanavien käytöstä lainanannossa. Selvityksessä kartoitettiin sitä, miten pankit hyödynsivät lainanannossaan digitaalisia kanavia, kuten mobiili- tai verkkopankkia, ja mikä merkitys pankin ulkopuolisilla kanavilla, kuten vertailu- ja kilpailutussivustoilla, on pankkien luotonannolle.

Digitaalisten kanavien käytön lisäksi kyselyssä selvitettiin sitä, miten suuri osuus lainanmyöntöpäätöksistä tehtiin automatisoidusti niin, ettei toimihenkilö osallistunut lainapäätökseen.

Digitaalisten kanavien merkitys luotonannossa on suuri

Tulosten perusteella digitaalisilla kanavilla on merkittävä rooli lainojen myöntämisessä, mutta konttoriasioinnilla on edelleen paikkansa.

Esimerkiksi kotitalousluotoissa lainahakemus tehtiin yleensä digitaalisesti, mutta lainojen myöntämisen myöhemmissä vaiheissa digitaalisen asioinnin osuus pieneni.

Poikkeuksen tähän tekivät vakuudettomat kulutusluotot, joista suurin osa myönnettiin digitaalisissa kanavissa niin, ettei esimerkiksi konttorissa asiointia tarvittu. Vakuudettomissa kulutusluotoissa korostui myös automaattipäätösten osuus lainapäätöksistä, kun muissa lainatuotteissa automaattipäätösten osuus jäi selvästi pienemmäksi.

Lainojen myynti pankin ulkopuolisissa kanavissa korostui erityisesti niin sanotuilla digipankeilla, joilla ei ole omaa konttoriverkostoa.

Kansainvälisellä yhteistyöllä laajempi ymmärrys digitalisaatiosta

Kansainvälisessä yhteistyössä korostui keskuspankkien välisen yhteistyön lisääminen. Yksi esimerkki siitä on Euroopan keskuspankin (EKP), eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS, Bank for International Settlements) yhteistyö BIS:n [innovointikeskuksen \(englanniksi\)](#) toimipisteiden perustamiseksi euroalueelle, Frankfurtiin ja Pariisiin.

Vuonna 2019 perustetun BIS:n innovointikeskuksen tarkoituksena on tunnistaa ja jakaa näkemyksiä finanssiteknologian kehitystrendeistä, kehittää teknologiaa globaalien finanssijärjestelmän toiminnan parantamiseksi ja toimia keskuspankkien asiantuntijaverkoston kokoontumisalustana innovaatioihin liittyvissä asioissa.

Innovointikeskuksen ohjelma keskittyy kuuteen eri pääteemaan, jotka on arvioitu tärkeiksi niin innovointikeskukselle kuin keskuspankeille. Pääteemoihin kuuluvat esimerkiksi keskuspankkien digitaaliset valuutat ja vihreä rahoitus.

BIS:n innovointikeskuksen fasilitoima asiantuntijaverkosto (BIS Innovation Network) tähtää keskuspankkien asiantuntijoiden välisen yhteistyön lisäämiseen BIS:n innovointikeskuksen mandaattiin kuuluvissa asioissa.

Verkosto kokoontui ensimmäistä kertaa tammikuussa. Verkostossa on edustajia eri keskuspankeista ympäri maailman; Suomen Pankista on mukana kaksi edustajaa.

Raha ja maksaminen

- 105 Vuonna 2021 otettiin askel kohti digitaalista euroa
- 108 Setelit ja rahahuolto
- 114 Koronapandemia vauhditti maksamisen muutosta vuonna 2021
- 119 Suomen Pankki oli vuonna 2021 mukana kehittämässä TARGET-palveluita

Raha ja maksaminen

25.3.2022

Suomen Pankki vastaa eurokäteisen saatavuudesta ja liikkeeseenlaskusta Suomessa. Rahahuollon ohella Suomen Pankin vastuulla on yleisvalvonta eli kotimaan maksu- ja arvopaperien selvitysjärjestelmien luotettavuuden ja tehokkuuden arviointi. Vuonna 2021 koronapandemian myötä vahvistui, että käteisen käyttö vähenee ja maksutavat muuttuvat.

Digitaaliset maksutavat ovat yleistyneet, ostosten tekeminen on siirtynyt laajemmin verkkokauppaan, ja mobiilimaksaminen on syrjäyttänyt jo jonkin verran korttimaksamista.

Koronapandemia on vahvistanut maksamisen muutosta. Pandemian pitkittymisen vuoksi on todennäköistä, että muutoksista tulee pääosin pysyviä.

TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmän kautta välitettyjen maksujen määrä kasvoi edelleen

Suomen Pankki tuottaa pankeille sekä muille rahoitusalan toimijoille eurojärjestelmän yhteiset TARGET-palvelut (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system).

TARGET2 on eurojärjestelmän operoima toisen sukupolven maksujärjestelmä. Pankkien toisilleen TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmän kautta välittämien maksujen lukumäärä kasvoi vuonna 2021. Maksujen arvo sen sijaan hieman laski vuoteen 2020 verrattuna.

Sekä Euroopan komissiolla että eurojärjestelmällä on uusi, vähittäismaksamisen kehittämiseen liittyvä strategia. Yhtenä tavoitteena on tilisiirtoihin pohjautuvan pikamaksamisen edistäminen.

Euroopan keskuspankin (EKP) kesällä 2020 tekemän päätöksen mukaan kaikkien TARGET2-järjestelmässä olevien ja SEPA-pikasiirron käyttöön sitoutuneiden maksupalveluntarjoajien tulee olla saavutettavissa myös TIPS-palvelun (TARGET Instant Payment Settlement) kautta.

Ensimmäiset suomalaiset pankit liittyivät eurojärjestelmän TIPS-pikamaksupalveluun vuoden 2021 lopussa.

EKP:n neuvoston hanke etsii konkreettista muotoa digitaaliselle eurolle

EKP:n neuvosto käynnisti vuonna 2021 kaksivuotisen tutkimus- ja määrittelyhankkeen, jossa digitaaliselle eurolle eli euroalueen digitaaliselle keskuspankkirahalle haetaan konkreettista muotoa.

Digitaalinen euro täydentäisi tulevaisuuden maksuvälineiden kirjoa ja parantaisi talouden toimintavarmuutta, sillä muista sähköisistä maksuvälineistä poiketen se ei olisi riippuvainen euroalueen ulkopuolisten yritysten järjestelmistä.

Digitaaliseen euroon ja sen toteutustapaan liittyy kuitenkin vielä paljon avoimia kysymyksiä. Toteutustavasta riippuen sen vaikutukset talouteen ja rahoitusvakauteen ovat erilaisia.

Alkaneen hankkeen on määrä selvittää, miten toteutettuna digitaalisen euron hyödyt olisivat mahdollisimman suuret ja riskit pienet.

Vuonna 2021 otettiin askel kohti digitaalista euroa

EKP:n neuvosto käynnisti vuonna 2021 laajan tutkimus- ja määrittelyhankkeen, jossa digitaaliselle eurolle haetaan konkreettista muotoa. Hanke on merkittävä askel kohti tulevaisuutta, jossa kansalaisilla on käteisrahan rinnalla käytössään myös digitaalinen muoto eurosta.

Euroalueen digitaalisesta keskuspankkirahasta käytetään nimeä digitaalinen euro. Puhemielessä voidaan käyttää myös ilmaisua digitaalinen käteinen, sillä sitä laskisi liikkeeseen keskuspankki. Digitaalinen keskuspankkiraha voisi parantaa talouden toimintavarmuutta, sillä muista sähköisistä maksuvälineistä poiketen se ei olisi riippuvainen euroalueen ulkopuolisten yritysten järjestelmistä.

Eurojärjestelmä järjestäytyy digitaalisen euron edistämiseksi

[Digitaalinen keskuspankkiraha](#) on noussut tärkeäksi teemaksi keskuspankkien työssä kaikkialla maailmassa.

Eurojärjestelmä aloitti oman digitaalista keskuspankkirahaa koskevan selvitystyönsä vuoden 2020 alussa perustamalla korkean tason työryhmän, jossa Suomen Pankin edustajana on johtokunnan jäsen **Tuomas Välimäki**.

[Työryhmän mukaan \(englanniksi\)](#) digitaalinen euro olisi etenkin laajalle yleisölle tarjottava käteistä muistuttava maksuväline. Se ei siis olisi niinkään pankeille tai instituutioille tarjottava järjestelmä, sillä niille digitaalinen keskuspankkiraha on jo arkipäivää TARGET-maksupalvelujen muodossa.

Vuonna 2021 eurojärjestelmä otti seuraavan askeleen, kun EKP:n neuvosto teki päätöksen käynnistää [kaksivuotisen tutkimus- ja määrittelyhankkeen](#).

Kyseessä on mittakaavaltaan aiempaa valmistelutyötä merkittävästi suurempi hanke, sillä siihen osallistuu kymmeniä asiantuntijoita niin EKP:stä kuin myös kaikista eurojärjestelmän keskuspankeista.

Hankkeen tärkeimpänä päätöksentekuelimenä toimii korkean tason työryhmä, jossa Suomen Pankin edustajana jatkaa Tuomas Välimäki.

Digitaaliseen euroon liittyy vielä paljon avoimia kysymyksiä

[Digitaalinen keskuspankkiraha voidaan toteuttaa monella eri tavalla](#). Se voisi olla pankkitalletuksen kaltainen tili, joka toimisi pitkälti samalla tavalla kuin nykyiset tilit liikepankeissa. Toisaalta se voisi olla esimerkiksi yksinkertaisempi mobiililompakkosovellus, joka tarjoaa ainoastaan maksamisen peruspalvelut.

Toteutustavasta riippuen digitaalisen euron vaikutukset talouteen ja rahoitusvakauteen voivat olla hyvin erilaiset.

Tutkimus- ja selvityshankkeessa selvitetään, miten toteutettuna digitaalisen euron hyödyt olisivat mahdollisimman suuret ja mahdolliset riskit jäisivät pieniksi.

Hankkeessa on useita alatyöryhmiä ja välivaiheita, joissa eri alojen asiantuntijat hakevat vastauksia avoinna oleviin kysymyksiin. Kyseessä ei ole pelkästään EKP:n projekti, vaan asiantuntijoita on mukana kaikista euroalueen keskuspankeista.

Lisäksi projektissa hyödynnetään ulkopuolista osaamista erityisen toimialatyöryhmän kautta sekä tekemällä julkisia konsultaatioita ja kuluttajatutkimuksia.

Digitaalinen euro voisi täydentää maksamisen mahdollisuuksia

Digitaalisen euron yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on täydentää tulevaisuuden maksuvälineiden kirjoa.

Näin myös digitalisoituvassa ja vähemmän perinteistä käteisrahaa käyttävässä taloudessa olisi tarjolla keskuspankin tarjoama tapa maksaa.

Digitaalisen euron ei ole tarkoitus kilpailla pankkien ja maksulaitosten palvelujen kanssa eikä toisaalta korvata käteisrahaa kokonaan.

Useimmissa euromaissa [on jo pitkälti totuttu käyttämään sähköisiä maksuvälineitä](#) päivittäisessä maksamisessa. Monet näistä maksuvälineistä ovat kuitenkin riippuvaisia euroalueen ulkopuolisten yritysten järjestelmistä.

Kehittämällä euroalueelle uusia maksujärjestelmiä parannetaan talouden toimintavarmuutta kaikissa olosuhteissa. Lisäksi maksuliikennettä voidaan tällöin paremmin kehittää ja ylläpitää omien kansalaistemme ehdoilla.

Eurojärjestelmän hanke määrittelee digieuron, mutta ei tee päätöstä sen liikkeeseenlaskusta

Päätöstä digitaalisen euron liikkeeseenlaskusta ei ole vielä tehty, eikä mahdollista päätöstä tehdä ennen kuin vuonna 2021 aloitettu hanke on saatu kokonaan valmiiksi.

Tutkimus- ja selvityshankkeen tarkoituksena on valmistella digitaalisen euron käyttöönottoa siltä varalta, että sen liikkeeseenlasku katsotaan jonain päivänä aiheelliseksi. Tällöin eurojärjestelmällä on käytössään valmis suunnitelma.

Käytännössä kansalaiset voisivat saada käyttöönsä digitaalisen euron aikaisintaan tämän vuosikymmenen loppupuolella. Voi myös olla, että digitaalista euroa ei katsota tarpeelliseksi vielä pitkään aikaan.

Maksamisen on toimittava kaikissa olosuhteissa. Digitaalisen euron hankkeella eurojärjestelmä haluaa varmistua siitä, että kansalaisilla on aina käytössään turvallisia maksutapoja ja sellaiset maksujärjestelmät, joilla arjen toimivuus voidaan taata kaikissa tulevaisuuden näkymissä.

Setelit ja rahahuolto

Suomen Pankki vastaa Suomessa eurokäteisen liikkeeseenlaskusta. Suomen Pankin ja muiden rahahuollon toimijoiden tavoitteena on, että aitoa ja hyväkuntoista käteistä on saatavilla ympäri Suomen kysyntää vastaavasti. Suomen Pankki pyrkii osaltaan turvaamaan käteisen käytettävyyden ja pysyvyyden kilpailukykyisenä maksutapana.

Koronapandemia vahvisti käteisen käytön vähenemistä

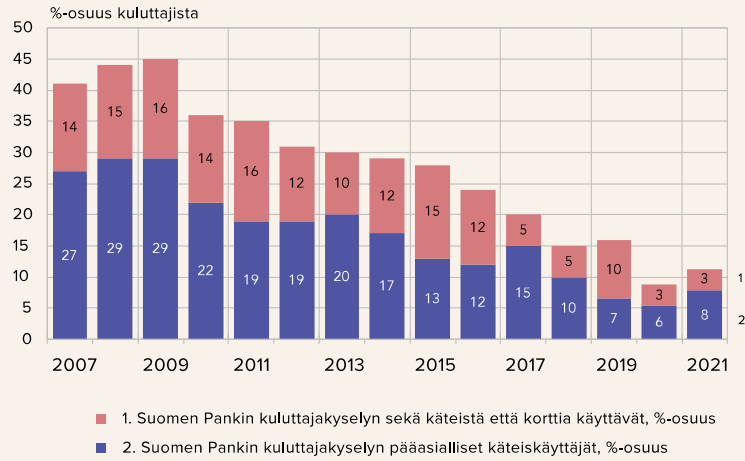
[Käteisen käyttö maksuvälineenä](#) on vähentynyt vuosi vuodelta, ja koronapandemia vahvisti tätä kehitystä edelleen vuonna 2021. Pandemian pitkittyminen on myös lisännyt todennäköisyyttä, että muutoksesta tulee pääosin pysyvä. Käteisen käytön vähenemisestä huolimatta se on edelleen tärkeä maksutapa monille Suomessa.

[Suomen Pankin toteuttaman kuluttajakyselyn](#) mukaan käteinen oli kuitenkin edelleen ensisijainen maksutapa lähes puolelle miljoonalle suomalaiselle lokakuussa 2021 (kuvio 18).

Tulosten perusteella käteisen käyttöä näyttäisivät vähentäneen erityisesti sellaiset kuluttajat, jotka käyttävät tavallisesti käteistä ja korttia suurin piirtein yhtä paljon. Tällaisten kuluttajien osuus näyttäisi jääneen muutaman prosentin tuntumaan pandemia-aikana.

Kuvio 18.

Erilaiset käteisen käyttäjät Suomen Pankin kuluttajakyselyissä

Lähde: Suomen Pankki, kuluttajakyselyt.

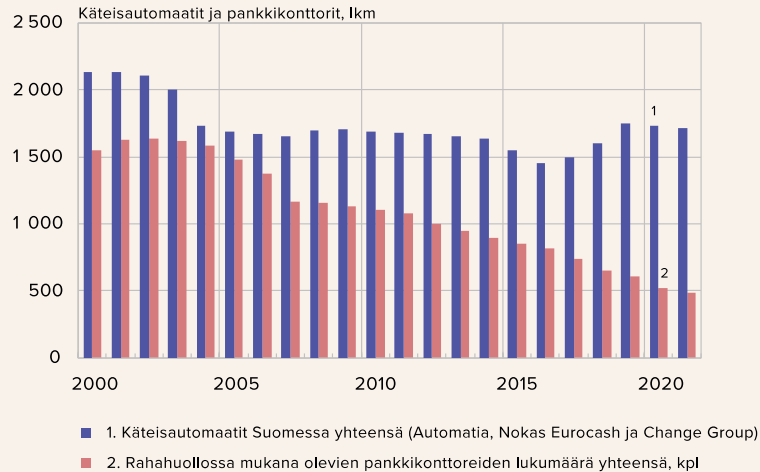
Käteisen saatavuudessa on Suomessa isoja alueellisia eroja

Suurin osa käteisen jakelusta Suomessa tapahtuu käteisautomaattien ja pankkikonttoreiden kautta. Käteispalveluja tarjoavien konttoreiden määrä ja aukioloajat ovat supistuneet jyrkästi vuosien saatossa.

Myös käteisautomaattien lukumäärä tasaantui tai jopa hieman supistui vuonna 2021 (kuvio 19). Kuluttajakyselyn tulosten perusteella tyytyväisyys käteisen yleiseen saatavuuteen säilyi kuitenkin pääosin hyvänä.

Kuvio 19.

Käteisautomaatit ja käteishuoltoa hoitavat pankkikonttorit

Lähteet: Automatia, Nokas CMS ja Change Group.

[Suomen Pankki selvitti käteisen saatavuutta](#) käteisautomaattien ja väestön maantieteellisen sijainnin perusteella vuonna 2021.

Selvityksen perusteella suomalaisilla on keskimäärin kohtuullinen pääsy käteisautomaatille, mutta alueelliset erot ovat huomattavia. Lähes joka toisessa kunnassa on vain yksi automaatti, jos sitäkään.

Tilanne voi myös heikentyä nopeasti. Monissa muissa maissa on jo ryhdytty toimiin käteisen saatavuuden varmistamiseksi.

Käteisen liikkeeseenlasku kasvoi vuonna 2021

Käteisen liikkeeseenlasku Suomessa kasvoi edelleen vuonna 2021 (kuvio 20), vaikka käteisen käyttö väheni.

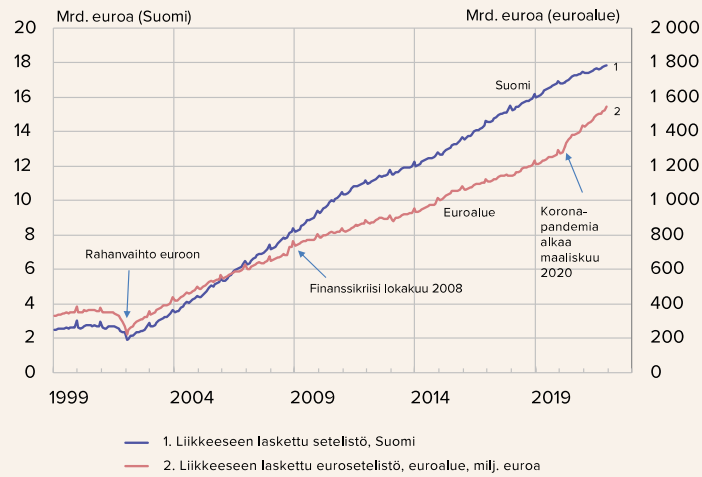
Sama kehitys on ollut havaittavissa koko euroalueella, ja [Euroopan keskuspankki \(EKP\)](#) ([englanniksi](#)) on selvittänyt asiaa. Suomessa ilmiö on korostunut pandemia-aikana.

Suomessa kehitystä selittävät osaltaan [käteissästäminen sekä käteisen kertyminen lompakoihin](#).

Käteissästäminen korostuu yleensä epävarmoina aikoina, jolloin varaudutaan yllättäviin kustannuseriin tai halutaan muuten varmistaa oma maksukyky kriisitilanteissa.

Kuvio 20.

Liikkeeseen laskettu setelistö Suomessa ja euroalueella

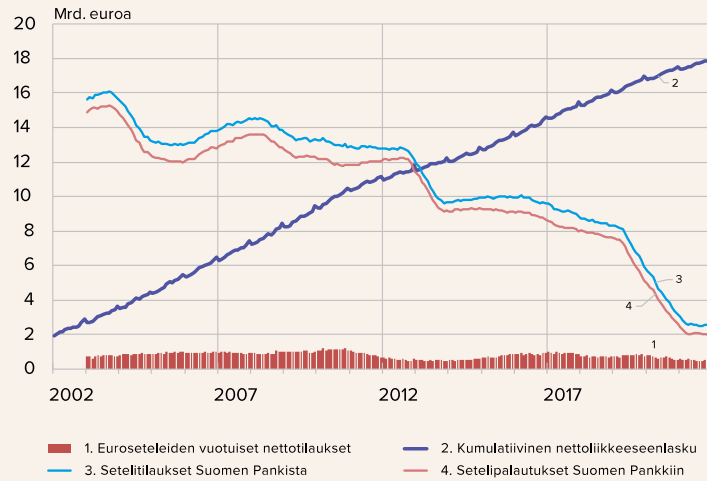
Lähteet: Suomen Pankki ja Euroopan keskuspankki

Suomen Pankista tehtyjen euroseteleiden tilausten ja palautusten vähentyminen näyttää olevan taittumassa (kuvio 21).

Aikaisempien vuosien huomattavat vähenemiset ovat johtuneet Suomen Pankin konttoriverkon supistumisesta ja viimeisin johtuu koronapandemiasta.

Kuvio 21.

Suomen Pankista tilatut ja palautuneet eurosetelit

Lähde: Suomen Pankki.

Käteisen saatavuus ja käytettävyys on turvattava myös jatkossa

[Käteisen käyttöä on vältelty](#) maksutapahtumissa koronapandemian aikana myös hygienia- ja turvallisuussyistä.

Kuluttajia kehoitettiin yleisesti kauppojen kassoilla maksamaan kontaktittomilla lähimaksukorteilla, jolloin maksaja ei fyysisesti koske maksupäätettä, kuten varmennusta vaativissa tapahtumissa.

EKP:n [tutkimuksen](#) mukaan käteinen ei kuitenkaan ole merkittävä viruksen levittäjä.

Käteinen on edelleen osalle ihmisistä tärkeä ja ainut maksuväline. [Käteisen saatavuus ja käytettävyys](#) ovat asioita, jotka tulee turvata myös tulevaisuudessa.

Niin kauan kuin kuluttajat ja yritykset tarvitsevat ja haluavat käyttää käteistä, sen pitää olla mahdollista kohtuullisin kustannuksin.

Turvaamme käteisen saatavuuden ja käytettävyyden myös tulevaisuudessa.

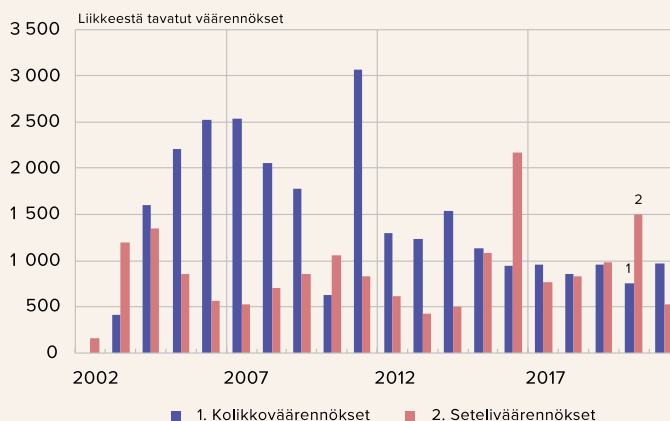
Eurokäteisen väärennöstilanne vuonna 2021

Vuonna 2021 [Suomessa](#) ja [euroalueella](#) löytyi kierrosta historiallisen vähän euroseteliväärennöksiä.

Suomessa seteliväärennöksiä löytyi 523 ja kolikkoväärennöksiä 977. (kuvio 22). 20 euron setelien väärennöksiä oli eniten, noin kolmasosa kaikista kierrosta löytyneistä väärennöksistä.

Kuvio 22.

Euroseteli- ja -kolikkoväärennökset Suomessa

Lähde: Keskusrikospoliisi.

Suomen Pankki on järjestänyt koronapandemiaa edeltävinä vuosina ammattimaisille rahankäsittelijöille seteliseminaareja. Vuonna 2021 näiden rinnalle julkaistiin [verkkokurssi](#) setelin aitouden tunnistamisesta.

Kurssin tarkoituksena on [helpottaa seteleiden aitoustehtäjäiden tunnistamista](#) ajasta ja paikasta riippumatta. Verkkokurssi on tarjolla niin suurelle yleisölle kuin ammattimaisille rahankäsittelijöille.

Koronapandemia vauhditti maksamisen muutosta vuonna 2021

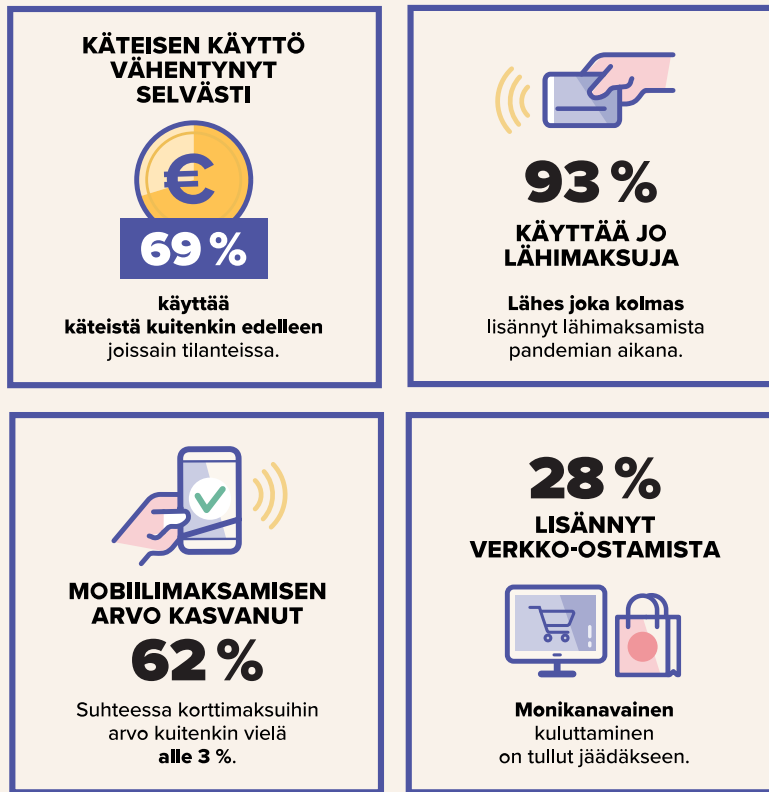
Suomen Pankin yleisvalvonnan tehtäviin kuuluvat järjestelmien riskien arviointi, maksamisen tehokkuutta edistävä politiikkatyö sekä näitä tehtäviä tukeva analyysi. Maksutavat ovat muuttuneet koronapandemian aikana entistä nopeammin. Maksujärjestelmät ja arvopaperien selvitysjärjestelmät ovat toimineet poikkeusoloissakin luotettavasti, niin myös vuonna 2021.

Koronapandemia on vaikuttanut ihmisten kulutuskäyttäytymiseen ja maksutapoihin (kuvio 23).

Digitaaliset maksutavat ovat yleistyneet, ostoksien tekeminen on siirtynyt laajemmin verkkokauppaan ja mobiilimaksaminen on syrjäyttänyt jo jonkin verran korttimaksamista.

Nämä kehityskulut ovat olleet olemassa jo aikaisemmin, mutta koronapandemia on vauhdittanut muutosta ja juurruttanut uusia tapoja pysyviksi.

Koronapandemia on vauhdittanut maksutapojen muutosta Suomessa

Lähde: Suomen Pankki

Tavoitteena on edistää pikamaksamisen kattavuutta koko euromaksualueella

Toukokuussa 2021 Suomen Pankki järjesti jo neljäntoista [maksufoorumin](#) – tällä kertaa virtuaalisena. Sen yhteydessä ilmestyi ensimmäinen [rahaan ja maksamiseen kokonaan keskittynyt Euro ja talous -julkaisu](#).

Sekä foorumissa että julkaisussa käsiteltiin useita yleisvalvonnan sekä maksu- ja selvitysjärjestelmien kehittämisen tärkeitä teemoja. Yksi teemoista oli poikkeusolojen vaikutus, jota tarkasteltiin artikkelissa [Koronapandemia muuttaa maksutapoja pysyvästi](#).

Sekä Euroopan komissiolla että eurojärjestelmällä on uusi strategia vähittäismaksamisen kehittämiseen.

Suomen Pankin julkaisemassa artikkelissa [Eurooppalaisen vähittäismaksamisen kehityssuunta ja sen vaikutukset Suomen markkinoihin](#) tarkasteltiin näiden viranomaisten tavoitteita eurooppalaisten maksutapojen ja pikamaksamisen suhteen sekä sitä, miten suomalaisten pankkien kehityshankkeet toteuttavat asetettuja tavoitteita.

Yksi tavoitteista on tilisiirtoihin pohjautuvan pikamaksamisen edistäminen.

Eurojärjestelmän toimilla pyritään parantamaan pikamaksamisen kattavuutta eli mahdollistamaan maksujen välittyminen pikamaksulla laajasti koko yhtenäisen euromaksualueen sisällä.

Aihetta käsittelevä kirjoitus [Eurojärjestelmä haluaa mahdollistaa pikamaksujen välittämisen koko Euroopassa](#) julkaistiin Euro ja talous -sivustolla loppuvuodesta.

Pikamaksaminen edellyttää maksutapahtumien katteen siirtämistä yksittäisinä maksuina. Siksi pankeilla tulee olla pikamaksujen hoitamista varten aikaisempaa enemmän saldoa keskuspankkitalillaan.

Tämän likviditeettitarpeen kasvun mittakaavaa ja siihen joko järjestelmän tai yksittäisten osapuolten tasolla vaikuttavia tekijöitä tarkasteltiin Suomen Pankin Economics review -sarjassa julkaistussa [Instant payments as a new normal: Case Study of liquidity impacts for Finnish market -selvityksessä \(englanniksi\)](#).

Suomen Pankki koordinoi kansallista [maksuneuvostoa](#), joka kokoaa yhteen tärkeät maksamisen markkinoiden toimijat. Sen työ koko yhteiskunnan kannalta tehokkaiden maksuratkaisujen edistämiseksi jatkui vuonna 2021.

Mitä on yleisvalvonta?

Keskuspankin yleisvalvonnan tehtävänä on arvioida maksu- ja arvopaperien selvitysjärjestelmien luotettavuutta ja tehokkuutta kokonaisuuksina.

Keväällä julkaistussa artikkelissa [Maksu- ja selvitysjärjestelmät yleisvalvonnan kohteina](#) kuvattiin, millaisia vaatimuksia yleisvalvonnassa näille järjestelmille asetetaan ja miten vaatimusten toteutumista arvioidaan.

Suomen pankin yleisvalvonnan kohteita ovat esimerkiksi Suomessa toimivien pankkien käyttämät maksujärjestelmät, kuten EBA Clearingin STEP2 ja RT1 tai kotimainen Siirto, sekä Euroclear Finlandin arvopaperien selvitysjärjestelmä.

Yleisvalvontaa tehdään sekä itsenäisesti että kansainvälisenä yhteistyönä.

Analyyssi tukee Suomen Pankin yleisvalvontaa ja politiikkatyötä

Suomen Pankki oli pääjärjestäjänä lokakuussa 2021 pidetyssä kymmenennessä maksamisen taloustieteen kansainvälisessä tutkimuskonferenssissa. [Kolmipäiväinen Economics of Payments X -konferenssi \(englanniksi\)](#) toteutettiin virtuaalisena, ja se kokosi laajan joukon osallistujia maailmanlaajuisesti.

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2021 [maksu- ja selvitysjärjestelmäsimulaattorin \(englanniksi\)](#) kehittämistä sekä tukipalveluiden tarjoamista sen käyttäjille. Tätä ohjelmistoa käytetään monessa maassa esimerkiksi järjestelmien riskien arvioimisessa tai kehittämishankkeissa.

Simulaattorista julkaistiin vuonna 2021 merkittävästi uudistettu versio, joka sai nimen BoF-PSS3. Syyskuussa järjestettiin virtuaalinen simulaattoriseminaari edellisvuoden tapaan.

Vuoden 2021 aikana alkoi myös kehityshanke, jossa Suomen Pankki toimittaa yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa eurojärjestelmälle uuden TARGET-palveluiden analyysiympäristön. Suomen Pankin roolina tässä yhteistyössä on tarjota uudistuneen TARGET-järjestelmän toiminnallisuuksien toistamiseen pystyvä simulaattoriohjelmisto.

Simulaattoria käytetään myös Suomen Pankin omassa analyysityössä. Pankkien vastapuoliriskiä maksujärjestelmissä mittaava [Measuring counterparty risk in FMs \(englanniksi\)](#) -selvitys on esimerkki tästä ja samalla aihe, jossa yleisvalvonnan työ linkittyy keskuspankin rahoitusvakaustehtävän ja rahoitusvakausraston työn kanssa.

Varautuminen suojaa järjestelmien toimintakykyä

Rahoitussektori hyödyntää laajasti digitalisaation luomia mahdollisuuksia. Samalla toimijat kuitenkin altistuvat kyberriskeille. Yksi parhaista kyberriskien hallitsemisen keinoista on järjestelmien testaaminen oikeaa tilannetta jäljittelevillä harjoituksilla.

Vuoden 2021 aikana finanssitoimialan organisaatioiden red team -tunkeutumistesteissä sovellettiin edellisenä vuonna Suomen Pankissa käyttöön otettua [TIBER-FI-tunkeutumistestausmallia](#).

Lyhenne TIBER tulee englanninkielisistä sanoista Threat Intelligence-based Ethical Red Teaming. TIBER-fi pohjautuu Euroopan keskuspankin vuonna 2018 julkaisemaan yleiseurooppalaiseen TIBER-EU-kehikkoon, joka asettaa raamit tunkeutumistestien tekemiselle.

Tunkeutumistesteillä pyritään selvittämään finanssitoimialan yritysten kykyä suojautua kyber- ja muilta uhilta sekä tunnistamaan parannuskohteita.

Suomen Pankki kohdisti TIBER-FI-mallin mukaisen testin myös omiin kriittisiin toimintoihinsa ja sai tästä hyvää kokemusta ja oppeja suojautumisensa parantamiseen.

Finanssitoimialan tuottamat palvelut ovat hyvin riippuvaisia Suomen ulkopuolella sijaitsevista järjestelmistä ja tietovarannoista.

[Kotimaisen varautumisen kehittämiseksi](#) Suomen Pankki ehdotti niin kutsuttua turvasatamatoimintamallia yhdeksi vaihtoehdoksi finanssitoimialan varautumissuunnitteluun.

Toimintamallissa peruspankkipalveluiden tuottamisen edellyttämät tiedot tallennetaan päivittäin erilliseen suojattuun palvelinympäristöön, digitaaliseen holviin. Sieltä tiedot voidaan kriisin sattuessa palauttaa. Malliin kuuluu myös ajatus varajärjestelystä, jonka kautta peruspankkipalveluita voitaisiin tarjota väliaikaisesti tarvittaessa.

Suomen Pankki oli vuonna 2021 mukana kehittämässä TARGET-palveluita

Suomen Pankki tuottaa pankeille sekä muille rahoitusalan toimijoille eurojärjestelmän yhteiset TARGET-palvelut. Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki osallistui aktiivisesti eurojärjestelmän laajuisiin markkinainfrastruktuurin kehittämishankkeisiin TARGET-palveluiden parantamiseksi.

TARGET-palveluihin kuuluvat maksujärjestelmäpalvelut (TARGET2), pikamaksupalvelut (TIPS) ja selvitysjärjestelmäpalvelut (T2S).

[TARGET2](#) on yksi maailman suurimmista maksujärjestelmistä. Sen omistavat eurojärjestelmän keskuspankit. Järjestelmässä on tili yli tuhannella luottolaitoksella.

Suomen Pankilla oli omassa TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmässään vuoden 2021 lopussa tiliasiakkaana 24 kotimaista ja pohjoismaista pankkia sekä liitännäisjärjestelmää.

Vuonna 2021 TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmässä välitettiin päivittäin keskimäärin 3 600 maksua – keskimäärin 41 mrd. euron arvosta päivässä.

Maksujen lukumäärä on viime vuosina kasvanut, ja vuonna 2021 kasvua oli edellisvuoteen verrattuna jopa 41 %. Maksujen arvo sen sijaan hieman laski vuoteen 2020 verrattuna.

TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmän osuus koko TARGET2-järjestelmän tapahtumien lukumäärästä on noin yksi prosentti ja arvosta kaksi prosenttia.

Uusi TARGET-järjestelmä eteni testausvaiheeseen vuonna 2021

TARGET2-maksujärjestelmän viimeinen toimintavuosi on 2022. Se korvataan uudella TARGET-järjestelmällä marraskuussa 2022.

Suomen Pankki on aktiivisesti mukana kehittämässä uutta järjestelmää, jossa asiakkaille tarjotaan maksu- ja likviditeetin hallintapalveluita, kuten nykyäänkin.

Uuden järjestelmän käyttöönottoon tähtäävässä [T2-T2S-konsolidaatiohankkeessa \(englanniksi\)](#) käynnistyi kesäkuussa järjestelmän keskuspankkitestausvaihe.

Syyskuussa TARGET-osapuolet pääsivät testaamaan yhteyttä uuteen järjestelmään. Järjestelmän varsinaisen käyttäjättestaus aloitetaan vuoden 2022 alussa.

Suomen Pankki järjesti vuoden 2021 aikana osapuolilleen useita infotilaisuuksia sekä käyttäjäkoulutuksia hankkeen tiimoilta.

Vuonna 2021 suomalaisia pankkeja liittyi TIPS-pikamaksupalveluun

Ensimmäiset suomalaiset pankit liittyivät vuoden 2021 lopussa eurojärjestelmän [TIPS-pikamaksujärjestelmään \(englanniksi\)](#) (TARGET Instant Payment Settlement).

Myös suomalaisten pankkien pääasiallisena pikasiirtomaksujärjestelmänä käytetty EBA Clearingin RT1-järjestelmä siirsi likviditeetin hallintansa TIPS-järjestelmään joulukuussa 2021.

Taustalla oli [Euroopan keskuspankin \(EKP\) neuvoston kesällä 2020 tekemä päätös \(englanniksi\)](#). Sen mukaan kaikkien maksupalveluntarjoajien, jotka ovat mukana TARGET2-järjestelmässä ja sitoutuneet [SEPA-pikasiirron \(englanniksi\)](#) käyttöön, tulee olla saavutettavissa myös TIPS-palvelun kautta.

Samalla kaikkien pikamaksupalveluita tarjoavien ACH-selvityskeskusten (Automatic Clearing House) on siirrettävä nykyiset rahatilinsä TARGET2-järjestelmästä TIPS-järjestelmään.

Päätös poistaa raja-aitoja eurooppalaisen pikamaksamisen tieltä, sillä pikasiirtoja välittävät maksupalveluntarjoajat, osapuolet ja viime kädessä loppuasiakkaat ovat siten kaikki tavoitettavissa TIPS:n kautta.

Suomen Pankki toimi vuoden 2021 aikana aktiivisesti eurojärjestelmän työryhmissä EKP:n neuvoston asettaman tavoitteen saavuttamiseksi ja tuki osapuoliaan TIPS-järjestelmään liittymisessä.

Vuonna 2021 päätettiin eurojärjestelmän vakuushallinnan siirtymisestä T2S-alustalle

Eurojärjestelmän uusi yhteinen [ECMS-vakuushallintajärjestelmä \(englanniksi\)](#) (Eurosystem Collateral Management System) tulee korvaamaan kaikkien eurojärjestelmän keskuspankkien kansalliset vakuushallintajärjestelmät marraskuussa 2023.

[EKP:n neuvosto päätti \(englanniksi\)](#) huhtikuussa 2021, että ECMS:n käyttöönoton myötä kansalliset keskuspankit voivat ottaa rahapolitiikan vastapuolille myönnettyjä luottojen vakuuksia vastaan vain [TARGET2-Securities-järjestelmään \(T2S\)](#) kuuluvien arvopaperikeskusten kautta.

T2S on eurojärjestelmän rakentama arvopaperikaupan selvitysalusta, jossa kauppojen selvitys tapahtuu keskuspankkirahassa.

Suomen Pankki on valmistellut Suomen arvopaperikeskuksen Euroclear Finlandin (EFi) liittymistä T2S:ään yhteistyössä EFi:n, EKP:n ja Suomen markkinoiden kanssa.

EKP:n Market Infrastructure Board (MIB) vahvisti kesällä 2021, että [EFi liittyy T2S:ään \(englanniksi\)](#) 11.9.2023.

Suomen Pankki tarjoaa osapuolilleen keskuspankkirahatilejä T2S-järjestelmässä ulkomailla tapahtuvaa arvopaperiselvitystä varten jo nyt, mutta tilien määrä tulee kasvamaan EFin T2S-migraation myötä.

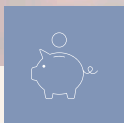
TARGET-järjestelmät toimivat luotettavasti vuonna 2021

TARGET-järjestelmät toimivat luotettavasti koko vuoden 2021 ajan, eikä merkittäviä häiriöitä esiintynyt.

EKP:n käynnistämä [ulkopuolinen tarkastus TARGET-järjestelmissä vuonna 2020 tapahtuneista häiriöistä \(englanniksi\)](#) saatiin päätökseen.

[Tarkastuksen tulokset \(englanniksi\)](#) julkaistiin heinäkuussa 2021, ja ne sisälsivät yhteensä kahdeksantoista muun muassa toiminnan jatkuvuuteen ja testaukseen sekä kriisiviestintään liittyvää suositusta.

Eurojärjestelmä on jo ryhtynyt tarvittaviin toimiin, ja joulukuussa 2021 EKP julkaisi [toimintasuunnitelman \(englanniksi\)](#) tarkastuksessa nostettujen suositusten toimeenpanemiseksi. Työ jatkuu vielä tulevina vuosina.

Varallisuuden hallinta

- 125 Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden hallinta vuonna 2021
- 132 Suomen Pankin tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku
- 140 Suomen Pankin taloudellisten riskien hallinta

Varallisuuden hallinta

25.3.2022

Valuuttavarannon hallussapito ja hoito kuuluvat Suomen Pankin lakisääteisiin tehtäviin. Vuonna 2021 Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuottokehitys oli positiivinen. Osake- ja kiinteistösijoitukset tuottivat erityisen hyvin, mutta korkosijoituksille vuosi oli haastava. Vastuullisuus nousi vahvasti Suomen Pankin sijoitustoiminnan neljänneksi tavoitteeksi turvallisuuden, likvidiyden ja tuoton rinnalle. Tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku.

Suomen Pankin varallisuuden hallinta turvaa rahoitusvarallisuuden arvon ja kyvyn tukea pankkijärjestelmän maksuvalmiutta tarvittaessa.

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. Suomen Pankki hallitsee sijoitustoiminnan riskejä hajauttamalla ja noudattamalla sijoituksille ja sijoitustoiminnalle asetettuja riskirajoitteita.

Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotot kasvoivat

Vuoden 2021 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa. Se koostui kulta- ja valuuttavarannosta sekä osake- ja kiinteistörahastosijoituksista.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden sijoituksia ohjaa pankin johtokunnassa vuosittain päätettävä sijoituspolitiikka. Yli puolet Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuudesta on sijoitettu valtioiden velkakirjoihin ja keskuspankkitalletuksiin.

Korkosijoitusvarallisuuden lisäksi Suomen Pankki hallinnoi pitkäaikaista sijoitussalkkua. Vuonna 2021 Suomen Pankin pitkäaikainen sijoitustoiminta koostui osake- ja kiinteistösijoituksista, joita se toteutti epäsuorasti rahastojen kautta.

Pitkäaikaisella sijoitustoiminnalla on muuhun rahoitusvarallisuuteen verrattuna korkeampi tuotto-odotus ja alhaisempi likviditeettivaatimus.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto vuonna 2021 oli 8,6 % eli 866 milj. euroa (0,5 %, 76 milj. euroa v. 2020).

Suomen Pankin tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku

Vastuullinen sijoittaminen on keskeinen osa Suomen Pankin varallisuuden hallintaa. Suomen Pankki on allekirjoittanut YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

Vuonna 2021 Suomen Pankki asetti omille sijoituksilleen hiilineutraalisuustavoitteen ja julkisti ilmastotiekarttansa ensimmäiset välitavoitteet, joiden on tarkoitus varmistaa pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttaminen.

Suomen Pankin kunnianhimoisen hiilineutraaliustavoitteen mukaan koko sen sijoitusvarallisuuden, kultaa lukuun ottamatta, tulee olla hiilineutraalia viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki antoi myös julkisen tukensa kansainväliselle ilmastomuutoksen uhkiin ja mahdollisuuksiin keskittyneelle TCFD-raportointikehikolle (Task Force on Climate-related Financial Disclosures).

TCFD-suositusten avulla yritykset, sijoittajat ja rahoittajat voivat raportoida ilmatoriskinsä yhteisesti hyväksytyjen määrittelyjen avulla. Suomen Pankki on julkisesti sitoutunut tukemaan näitä suosituksia, ja se kehittää omaa raportointiaan ottamaan huomioon ne.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden hallinta vuonna 2021

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuottokehitys oli vuonna 2021 positiivinen. Osake- ja kiinteistösijoitukset tuottivat erityisen hyvin. Korkosijoituksille vuosi oli haastava. Sijoitustoiminnan vastuullisuudessa otettiin vuoden aikana merkittäviä edistysaskelia.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuudella tarkoitetaan Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan alaisia eriä, joita vuoden 2021 lopussa oli noin 11 mrd. euroa. Rahoitusvarallisuuteen eivät sisälly eurojärjestelmän rahapoliittisiin toimiin liittyvät tase-erät, esimerkiksi rahapoliittiset osto-ohjelmat tai pankeille myönnettyt lainat.

Oman rahoitusvarallisuutensa koosta Suomen Pankki päättää [ANFA-sopimuksen](#) (Agreement on Net Financial Assets) puitteissa.

Suomen Pankin omaa rahoitusvarallisuutta hallinnoidaan keskuspankkিতavoitteiden mukaisesti huomioiden sijoitustoiminnan tuotot ja riskit sekä vastuullisuusnäkökohdat. Vastuullisuus lisättiin vuonna 2021 neljänneksi pilariksi sijoitustoiminnan tavoitteisiin turvallisuuden, likvidiyden ja tuoton rinnalle. [Sijoitustoiminnan vastuullisuudessa edistytään merkittävästi](#) muillakin saroilla vuoden aikana.

Suomen Pankin valuuttavarannon koko on politiikkapäätös

Valuuttavarannon hallussapito ja hoito kuuluvat Suomen Pankin lakisääteisiin tehtäviin. Suomen Pankin valuuttavarannon koko ja jakautuminen valuutoittain on politiikkapäätös, joka perustuu varautumisperusteisiin näkökohtiin.

Päätös tehdään Suomen Pankin johtokunnassa tarvittaessa tai vähintään kolmen vuoden välein. Vuonna 2021 päätettiin valuuttakohtaiset tavoitetasot vuosille 2022–2024. Ne ovat Yhdysvaltain dollarille 5 mrd., Englannin punnalle 650 milj. ja Japanin jenille 95 mrd. yksikköä kyseistä valuuttaa.

Euroina vastaavat määrät olivat Yhdysvaltain dollarille 4,4 mrd., Englannin punnalle 773 milj. ja Japanin jenille 726 milj. euroa vuoden 2021 lopun valuuttakursseilla laskettuna.

Valuuttavarannon hoidolla on keskeinen rooli, kun Suomen Pankki huolehtii taloudellisesta valmiudestaan kohdata tulevaisuuden epävarmuuksia ja riskejä. Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien on tarvittaessa siirrettävä valuuttavarantoa Euroopan keskuspankille (EKP). Sen lisäksi Suomen Pankissa varaudutaan muun muassa maan ulkoista maksukykyä heikentäviin kriiseihin.

Rahoitusvarallisuuden sisältö

Vuoden 2021 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa (taulukko 5). Se koostui suorista ja epäsuorista korkosijoituksista, osake- ja kiinteistörahastosijoituksista, kultavarannosta sekä [Kansainvälisen valuuttarahaston erityisten nosto-oikeuksien määräisistä eristä \(SDR, Special Drawing Rights\)](#).

Suorat ja epäsuorat valuuttamääräiset korkosijoitukset ja SDR-erät muodostavat valuuttavarannon. Valuuttamääräiset korkosijoitukset koostuvat Yhdysvaltain dollareista (USD), Englannin punnista (GBP) sekä Japanin jeneistä (JPY).

Suomen Pankin kultavarannon arvo oli 2,5 mrd. euroa vuoden 2021 lopussa. Kullassa ei tehty aktiivista sijoitustoimintaa vuonna 2021.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus kasvoi vuoden 2021 aikana 936 milj. euroa erityisesti osakesalkun markkina-arvon nousun ja Yhdysvaltain dollarin vahvistumisen ansiosta.

Koronapandemian puhkeamisen takia Suomen Pankki käynnisti vuonna 2020 uudelleen suomalaisiin yritystodistuksiin sijoittamisen. Markkinatilanteen elvyttyä toiminta keskeytettiin toistaiseksi, ja viimeiset yritystodistukset erääntyivät salkusta vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana. Suomen Pankilla on valmius käynnistää toiminta uudelleen, mikäli markkinatilanne muuttuu.

Taulukko 5.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus	31.12.2021 <i>Milj. euroa</i>	31.12.2020 <i>Milj. euroa</i>
Kulta	2 537	2 434
Valuuttavaranto	6 719	6 261
<i>SDR</i>	690	574
<i>USD-määräiset korkosijoitukset</i>	4 256	4 200
<i>GBP-määräiset korkosijoitukset</i>	777	732
<i>JPY-määräiset korkosijoitukset</i>	732	754
<i>Korkorahastot</i>	264	0
EUR-määräiset korkosijoitukset	0	61
Osakerahastot	1 513	1 135
Kiinteistörahastot	176	119
Yhteensä	10 946	10 010

Lähde: Suomen Pankki.

Rahoitusvarallisuuden sijoituspolitiikka

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden sijoituksia ohjaa pankin johtokunnan vuosittain päättämä sijoituspolitiikka. Sijoituspolitiikka koostuu korkosijoituspolitiikasta, pitkäaikaisen sijoitustoiminnan sijoituspolitiikasta ja vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteista.

Korkosijoituspolitiikka määrittelee Suomen Pankin sijoitustoiminnalle strategisen korkosijoitusten omaisuuslajikohtaisen jakauman ja valuuttakohtaisen korkoriskin tason. Sijoituspolitiikka luo strategisen markkinaperusteisen indeksin, johon toteutettavaa sijoitustoimintaa voidaan verrata. Varainhallintatoimisto voi sijoitustoiminnassaan poiketa strategisesta indeksistä ennalta asetettujen liikkumarajojen ja riskirajoitteiden mukaisesti.

Pitkäaikaisella sijoitustoiminnalla on muuhun rahoitusvarallisuuteen verrattuna korkeampi tuotto-odotus ja alhaisempi likviditeettivaatimus. Riskin ja tuoton suhde paranee koko taseen tasolla, kun varallisuus hajautetaan erilaisiin sijoituskohteisiin.

Suomen Pankki päivittää vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteet tarvittaessa ja vuosittain sijoituspolitiikan yhteydessä. [Vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja vuoden 2021 käytännön toimet](#) on kuvattu omassa osiossaan.

Pitkäjänteinen ja koko taseen riskit huomioiva sijoituspolitiikka mahdollistaa vahvan taseen ylläpidon ja edistää Suomen Pankin tavoitetta vakaasta voitonjaosta valtiolle vakavaraisuutta vaarantamatta.

Rahoitusvarallisuuden korkosijoitukset

Suomen Pankilla oli vuoden 2021 lopussa suoria korkosijoituksia 5 765 milj. euron arvosta.

Niitä on tehty valtioiden velkakirjoihin ja keskuspankkitalletuksiin (55 %), monikansallisten tai valtioliitännäisten liikkeeseenlaskijoiden velkakirjoihin (27 %), vakuudellisiin katettuihin velkakirjoihin (5 %), yritysten liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin (12 %) ja käteisinstrumentteihin (2 %).

Rahastomuotoisia korkosijoituksia oli yhteensä 264 milj. euron arvosta. Ne koostuivat kokonaisuudessaan sijoituksesta Bank for International Settlementsin (BIS) hallinnoimaan vihreiden velkakirjojen (Green Bond) rahastoon.

Korkosalkun korkoriskiä mittaava keskimääräinen duraatio oli vuoden 2021 lopussa 1,8 vuotta. Korkosijoituksia tehdään korkean luottoluokituksen velkakirjoihin.

Pitkäaikainen sijoitustoiminta

Vuonna 2021 Suomen Pankin pitkäaikainen sijoitustoiminta koostui osake- ja kiinteistösijoituksista, jotka toteutettiin epäsuorasti rahastojen kautta. Salkun koko oli vuoden lopussa yhteensä 1 688 milj. euroa.

Osakesijoitukset on hajautettu kustannustehokkaasti sijoittamalla kehittyneiden markkinoiden maailmanindeksiä seuraaviin passiivisiin ETF-rahastoihin (Exchange Traded Funds).

Kiinteistösijoitukset on hajautettu useaan eurooppalaiseen listaamattomaan rahastoon, joiden omistamat kiinteistöt sijaitsevat hyvillä paikoilla ja ovat siten helposti vuokrattavia. Tämä varmistaa sijoitusten tasaisen vuokratuoton pitkällä aikavälillä.

Rahoitusvarallisuuden tuotot ja riskit

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto vuonna 2021 oli 8,6 % eli 866 milj. euroa (taulukko 6).

Maailmantalous elpyi rokotekattavuuden parantuessa ja edelleen keveän rahapolitiikan tukemana vuoden 2021 aikana. Inflaatio kiihtyi muun muassa energian hintojen nousun myötä, mistä seurasi, että korot nousivat varsinkin Yhdysvalloissa.

Korkojen nousun vuoksi korkosijoitusten tuotto oli negatiivinen, -35,1 milj. euroa. Yhdysvaltain dollarin määräisten korkosijoitusten tuotto oli -28,7 milj. euroa, Englannin punnan määräisten -5,9 milj. euroa, Japanin jenin määräisten -0,4 milj. euroa ja euromääräisten -0,1 milj. euroa.

Pörssikurssit nousivat vuonna 2021 talouksien elpymisen ja yritysten hyvien tulosten ansiosta. Osakemarkkinoilla oli kuitenkin ajoittain epävarmuutta koronnosto-odotusten kasvun ja koronatilanteen ailahtelun takia. Suomen Pankin osakesijoitusten tuotto vuonna 2021 oli 23,1 % eli 273 milj. euroa.

Kiinteistörahastojen vuosittainen tuotto vaihtelee saatujen vuokrien ja kiinteistöjen arvonmuutosten mukaan. Vuonna 2021 kiinteistömarkkinat elpyivät edellisen vuoden tilanteesta, mikä näkyi transaktioaktiiviteetin piristymisenä, arvostusten nousuna ja vuokranmaksukyvyyn normalisoitumisena. Suomen Pankin kiinteistösijoitukset tuottivat 6,5 % eli 10 milj. euroa vuonna 2021.

Dollarin ja punnan vahvistuminen suhteessa euroon näkyi positiivisena arvonmuutostuotona, 483 milj. euronä. Korkosijoitusvarallisuuden valuuttamääräisten erien arvo nousi 378 milj. euroa, josta Yhdysvaltain dollari -osuuden muutos oli 349 milj. euroa, Englannin punta -osuuden 52 milj. euroa ja Japanin jeni -osuuden -23 milj. euroa. Osakevarallisuuden arvonmuutoksen osuus valuuttojen arvonmuutostuotosta vuonna 2021 oli 105 milj. euroa.

Taulukko 6.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotto	2021		2020	
	%	Milj. euroa	%	Milj. euroa
Korkoa tuottavat sijoitukset	-0,6	-35	3,3	213
Osakerahastot	23,1	273	17,4	177
Kiinteistörahastot	6,5	10	-1,6	-2
Valuuttojen arvonmuutos	6,8	483	-7,3	-587
Yhteensä ilman kultaa ja SDR:iä	10,5	731	-2,8	-198
Kulta	4,3	103	14,0	299
SDR	4,9	32	-4,3	-25
Yhteensä	8,6	866	0,5	76

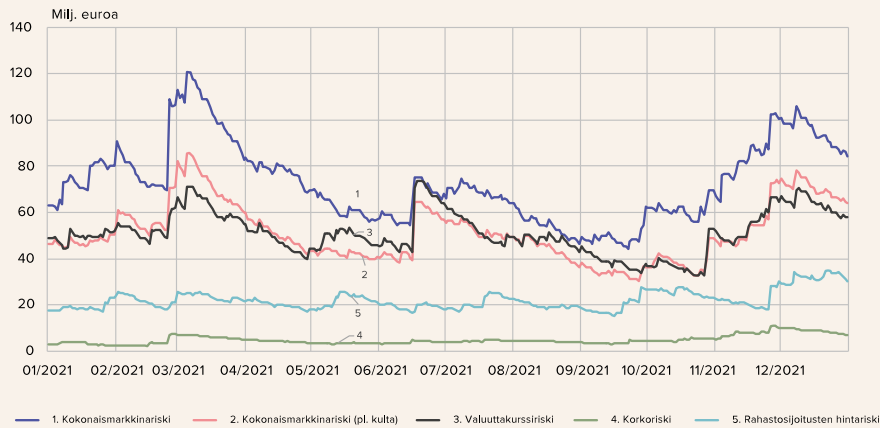
Lähde: Suomen Pankki.

Rahoitusvarallisuuden markkinariski (value-at-risk 99 %, 1 pv) vaihteli 44 milj. eurosta 121 milj. euroon vuonna 2021 (kuvio 24).

Valuuttakurssiriski on Suomen Pankin valuuttamääräisen korkosijoitusvarallisuuden merkittävin riski. Valuuttavarannon suuruus on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle.

Kuvio 24.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden markkinariskin VaR-luvut vuonna 2021*

Lähde: Suomen Pankki.

*Päivän ajanjakso, 99 prosentin luottamustaso.

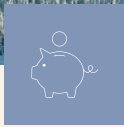
Euroopan keskuspankin valuuttavaranto-osuus vuonna 2021

[Euroopan keskuspankilla \(EKP\) on oma valuuttavarantonsa](#), jonka hallinnointi on annettu eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien tehtäväksi [pääoma-avaimen mukaisin osuuksin](#). Suomen Pankki hallinnoi osuutta EKP:n valuuttavarannosta yhdessä Viron keskuspankin kanssa.

EKP:n valuuttavarannon hallinnoinnissa korostuvat turvallisuus- ja likvidiystavoitteet, sillä varannon keskeisenä tarkoituksena on taata riittävät resurssit eurojärjestelmän valuuttamarkkinatoimenpiteiden tarpeisiin.

Suomen ja Viron yhdistetyistä valuuttavaranto-osuuksista koostuvan Yhdysvaltain dollarin määräisen varanto-osuuden arvo oli vuoden 2021 lopussa 1 141 milj. euroa.

Lisätietoja EKP:n valuuttavarannon hoidosta on saatavilla [EKP:n vuosikertomuksesta \(englanniksi\)](#).

Suomen Pankin tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku

Vuonna 2021 Suomen Pankki asetti omille sijoituksilleen hiilineutraalisuustavoitteen ja julkisti ilmastotiekartan ensimmäiset välitavoitteet. Säännöllisesti tarkasteltavien välitavoitteiden avulla Suomen Pankin sijoitustoiminto varmistaa pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisen.

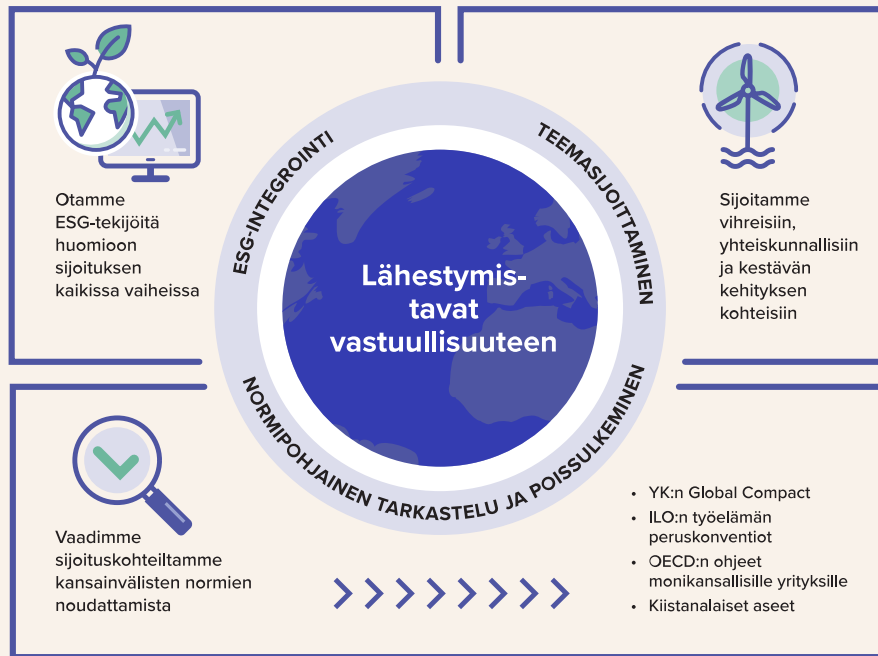
Vastuullinen sijoittaminen on keskeinen osa Suomen Pankin varallisuuden hallintaa. Vuonna 2021 vastuullisuus nostettiin uudeksi Suomen Pankin sijoitustoimintaa ohjaavaksi tavoitteeksi likvidiuden, turvallisuuden ja tuoton rinnalle.

Suomen Pankin johtokunta hyväksyi joulukuussa 2021 päivitettyt julkiset [vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#), joita varainhallintatoimisto toteuttaa käytännössä.

Suomen Pankki on jo aiemmin valinnut ESG-integroinnin (environmental, social, governance eli ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hallintotapaan liittyvät tekijät), teemasijoitukset sekä normipohjaisen tarkastelun ja poissulkemisen merkittävimiksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoiksi.

Kuvio 25.

Lähestymistavat vastuulliseen sijoittamiseen

Lähde: Suomen Pankki

Suomen Pankki osallistui vuonna 2021 ilmatoriskien mittareiden ja ilmatoraportoinnin kansainväliseen kehittämiseen

Suomen Pankin asiantuntijat ovat toimineet vuoden 2021 aikana aktiivisesti keskuspankeille suunnatuissa kansainvälisissä työryhmissä (muun muassa eurojärjestelmässä ja Network for Greening the Financial System -yhteistyöverkostossa), jotka käsittelevät erityisesti ilmastonmuutosraportointia sekä ilmastodatan hankintaa ja saatavuutta.

Työryhmät ovat esimerkiksi valmistelleet keskuspankeille soveltuvia raportointisuosituksia ja ilmatoriskien mittareita.

Lisäksi Suomen Pankin asiantuntijat ovat kertoneet ilmastotavoitteiden asettamiseen liittyvistä toimista sekä kansainvälisissä että kotimaisissa tilaisuuksissa.

Suomen Pankki on ilmastotavoitteiden edelläkävijä keskuspankkien joukossa

Suomen Pankki on asettanut itselleen kunnianhimoisen tavoitteen, jonka mukaan koko sen sijoitusvarallisuuden, lukuun ottamatta kultaa, jolle ei ole olemassa kansainvälistä laskentastandardia, tulee olla hiilineutraalia viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

Suomen Pankki kuuluu ensimmäisten keskuspankkien joukkoon, joissa on asetettu sijoitussalkulle näin kattava hiilineutraaliustavoite. Tavoitteeseen pääsy riippuu siitä, miten valtiot onnistuvat Pariisin ilmastonsopimuksen tavoitteissa, sillä keskuspankkitoimintojen vuoksi Suomen Pankin varanto on painottunut valtioiden liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin.

Suomen Pankin osake- ja yrityslainasalkkujen hiilineutraalisuustavoitteeseen on mahdollista päästä jo ennen vuotta 2050. Osakesijoituksille onkin asetettu vuoden 2025 loppuun mennessä 50 prosentin päästövähennystavoite vuoden 2021 tasosta laskettuna.

Suomen Pankin suorissa sijoituksissa rajoitetaan sijoituksia yksittäisiin yrityksiin, joiden liikevaihto ylittää hiili-, kaasu- ja öljyliiketoiminnoille asetetut raja-arvot seuraavasti:

- enintään 2 % liikevaihdosta tulee lämpöhiilestä
- enintään 5 % liikevaihdosta tulee hiilen energiakäytöstä
- enintään 10 % liikevaihdosta tulee öljynporauksesta
- enintään 40 % liikevaihdosta tulee kaasuntuotannosta.

Rajoitteet tulevat voimaan vuoden 2022 loppuun mennessä, jolloin myös asetetaan rajoituksia niin sanotuille epätyypillisille öljy- ja kaasuntuotantomuodoille, kuten arktiselle poraukselle ja öljyhiekalle.

Myös muiden omaisuuslajien hiilineutraalisuudelle on asetettu välitavoitteita. [Välitavoitteita sekä tiekartan seuraavia vaiheita on kuvattu tiedotteessa.](#)

Suomen Pankki on tehnyt kansainvälisen sitoumuksen vastuullisuudesta

Suomen Pankki on allekirjoittanut YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI, Principles for Responsible Investment) ensimmäisten keskuspankkien joukossa jo vuonna 2019.

Sitoutuminen periaatteisiin ei ole pelkästään symbolista, vaan periaatteiden allekirjoittajille on olemassa vähimmäisvaatimukset, jotka Suomen Pankki täyttää.

Suomen Pankin omat vastuullisen sijoittamisen periaatteet ottavat huomioon ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hallintotapaan liittyvät ESG-tekijät.

Suomen pankin vastuullisen sijoittamisen periaatteet kattavat sen koko sijoitusomaisuuden, kun YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden vähimmäisvaatimus on yli 50 % sijoitusomaisuudesta.

YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden vähimmäisvaatimuksena on, että vastuullisen sijoittamisen toiminta on ylemmän tahon valvonnassa ja että periaatteiden käytännön toteutukseen on varattu joko sisäinen tai ulkoinen resurssi.

Suomen Pankissa vastuullisen sijoittamisen toimintaa valvoo johtokunta ja periaatteiden käytännön toteutukseen on käytössä henkilöstöresurseja.

YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden allekirjoittajat myös sitoutuvat raporttoimaan käyttäen niihin liittyvää erityistä raportointikehikkoa.

Suomen Pankki on myös jäsenenä kansainvälisessä keskuspankkien ja valvojien NGFS-ilmastoverkostossa (Network for Greening the Financial System). Se on yhteistyöverkosto, jonka tarkoituksena on edistää kestävää kehitystä keskuspankeissa.

Lisäksi Suomen Pankki kuuluu kotimaiseen Finsif ry:hyn (Finland's Sustainable Investment Forum). Se on kotimainen, vastuullista sijoittamista edistävä yhdistys.

Asetimme sijoituksillemme hiilineutraalisuustavoitteen ja julkistimme ilmastotiekartan ensimmäiset välitavoitteet.

Suomen Pankki kehittää raportointiaan huomioimaan kansainvälisen TCFD-raportointikehikon suositukset

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki antoi julkisen tukensa kansainväliselle ilmastomuutoksen uhkiin ja mahdollisuuksiin keskittyneelle TCFD-raportointikehikolle (Task Force on Climate-related Financial Disclosures).

TCFD:n suositusten avulla sekä yritykset että sijoittajat ja rahoittajat voivat raportoida ilmatoriskinsä yhteisesti hyväksytyjen määrittelyjen avulla.

Suomen Pankki on julkisesti sitoutunut tukemaan näitä suosituksia ja kehittää omaa raportointiaan ottamaan TCFD-suositukset huomioon.

TCFD-kehikko jakautuu neljään osaan: hallintoon, strategiaan, riskienhallintaan sekä mittaamiseen ja tavoitteisiin.

Kullekin osa-alueelle on raportointisuosituksissa alakohtia, jotka raportointiin sitoutuneiden organisaatioiden tulisi pyrkiä toteuttamaan.

Hallinto: ilmastoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien hallinnointi organisaatiossa

Suomen Pankin johtokunta hyväksyy sijoitustoiminnan tavoitteet ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

Vuoden 2021 aikana johtokunta hyväksyi päivitettyt vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja oman sijoitustoimintansa hiilineutraalisuustavoitteen.

Tätä pitkän aikavälin tavoitetta ohjaamaan valmisteltiin myös tiekartta ja määriteltiin välitavoitteet. [Välitavoitteita sekä tiekartan seuraavia vaiheita on kuvattu tiedotteessa.](#)

Nämä ilmastotavoitteet yhdessä vastuullisen sijoittamisen periaatteiden kanssa muodostavat kokonaisuuden, jonka toteutumista Suomen Pankin johtokunta seuraa säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa.

Suomen Pankissa toimii myös vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Ryhmän tehtävänä on valvoa ja seurata vastuullisen sijoittamisen toteutumista ja raportoida siitä.

Ryhmään kuuluvat markkinaoperaatiot-osaston päällikkö, riskienhallinnan ja varainhallintotoimiston edustajat sekä vastuullisen sijoittamisen asiantuntija. Työryhmä kokoontuu vähintään neljännesvuosittain.

Yksittäisten sijoituskohteiden ja ulkoisten varainhoitajien ilmatoriskejä ja -mahdollisuuksia seurataan pankin varainhallintatoimistossa osana normaalia salkunhoitotyötä.

Strategia: potentiaalisten ja todellisten ilmastovaikutusten raportointi liiketoiminnan, strategian ja taloudellisen suunnittelun näkökulmasta

Suomen Pankin merkittävimmät ilmastovaikutukset syntyvät sen sijoitussalkusta. Muun toiminnan ilmastovaikutuksia käsitellään osana koko [Suomen Pankin kattavaa vastuullisuusohjelmaa](#).

Ilmastotavoite on pitkän aikavälin tavoite, ja siihen pääsyn varmistamiseksi Suomen Pankin johtokunta on hyväksynyt ilmastotiekartan ensimmäisen vaiheen välitavoitteita. Välitavoitteiden saavuttamista ja uusien välitavoitteiden asettamista arvioidaan säännöllisin väliajoin.

Suomen Pankin suorien sijoitusten joukkoon ei hyväksytä yrityksiä, joiden liikevaihto ylittää Suomen Pankin määrittelemät fossiilisten polttoaineiden enimmäisrajat, ellei yrityksillä ole uskottavaa suunnitelmaa alittaa raja-arvot.

Suomen Pankin asiantuntijat toimivat aktiivisesti erilaisissa työryhmissä, joiden tarkoituksena on edistää ilmatoriskien laskentaa ja raportointia.

Jotta informaatiota voidaan käyttää yhä vahvemmin sijoituspäätösten tukena, tarvitaan laskentatapojen kehittymistä ja datan laadun sekä kattavuuden parantamista.

Osakesijoituksissa Suomen Pankin painopiste on ulkoisten varainhoitajien omistajavallan käytössä ja käytettyjen vertailuindeksien valinnassa.

Varainhoitajat käyttävät omistajavaltaa esimerkiksi aktiivisen äänestämisen ja vaikuttamisprosessien kautta. Vertailuindeksiä muuttamalla myös passiivisten tuotteiden salkun sisällöt muuttuvat merkittävästi.

Pelkällä poissulkemisella ei kuitenkaan saada aina riittävää muutosta, vaan aktiivisen omistajuuden kautta voidaan saavuttaa suurempi vaikutus pidemmällä aikavälillä.

Kiinteistöinvestoimissa Suomen Pankki kiinnittää huomiota kiinteistöjen ympäristösertifiointeihin, rahastoille asetettuihin ilmastotavoitteisiin sekä kiinteistörahastojen tuloksiin ja toimiin kansainvälisessä GRESB-vertailussa (aiemmin Global Real Estate Sustainability Benchmark).

GRESB on organisaatio, joka tekee kiinteistöjen ja infrastruktuurisijoitusten kestävä kehityksen kyselyitä ja arviointeja.

Lisäksi Suomen Pankki jatkaa teemasijoittamista kestävä kehityksen mukaisiin ja vihreisiin joukkovelkakirjalainoihin markkinatilanteen huomioiden.

Riskienhallinta: ilmastoon liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja hallinnointi

Ilmastoon liittyvien taloudellisten riskien ja mahdollisuuksien tunnistamiseen vaaditaan paljon sijoittajalle sopivaa informaatiota.

Suomen Pankin oman, jo käytössä olevan tiedonhankinnan lisäksi vuoden 2022 aikana on tarkoitus saada käyttöön eurojärjestelmän kilpailuttama ilmastodatapalvelu.

Ulkoisen datan avulla salkun merkittävimpien vaikutusten tunnistaminen helpottuu ja tarkentuu. Tunnistamisen, arvioinnin ja riskienhallinnan lisäksi salkun vaikutuksista kerrotaan organisaation eri tasoille.

Lisäksi ulkoisia varainhoitajia seurataan säännöllisesti ilmastotavoitteiden, raportoinnin ja kyselyiden avulla. Nämä tulokset kuuluvat sijoitustoiminnan vaikutusten sisäisen raportoinnin piiriin.

Mittaaminen ja tavoitteet: salkun hiili-intensiteetin laskenta ja ilmastoriskien yhteismitallinen raportointi

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan hiilineutraalisuustavoitteen määrittelyssä käytetään Kioton protokollassa mainittuja kasvihuonekaasuja, jotka konvertoidaan hiilidioksidiekvivalenteiksi (CO₂e) markkinakäytännön mukaisesti.

Salkun hiili-intensiteetin laskennassa käytetään TCFD:n suosittelemaa salkun painotettua hiili-intensiteettilaskentamallia (waci, weighted average carbon intensity).

Laskennassa otetaan huomioon hiilijalanjälkilaskentamenetelmän luokista kaksi ensimmäistä: scope 1 eli sijoituskohteiden suorat päästöt ja scope 2 eli ostetun energian päästöt. Scope 3 eli arvoketjusta syntyvät päästöt voidaan ottaa mukaan myöhemmin. Tavoite koskee koko sijoitussalkkua pois lukien kultasijoitukset, joille ei ole vielä olemassa kansainvälistä laskentastandardia.

Lisäksi eurojärjestelmään kuuluvat kansalliset keskuspankit yhdessä Euroopan keskuspankin (EKP) kanssa tekivät alkuvuonna 2021 [päätöksen ilmastoriskien yhteismitallisesta raportoinnista rahapolitiikan ulkopuolisista salkuista \(englanniksi\)](#).

Yhteismitalliseen raportointiin tarvitaan yhteismitallista ilmastodataa, jota varten vuonna 2021 käynnistettiin yhteishankinta. Hankinnan tuloksia odotetaan alkuvuodesta 2022, jotta ensimmäiset raportit saadaan julkistettua vuoden 2023 ensimmäisen kvartaalin aikana.

Suomen Pankki on tehnyt salkuistaan hiilijalanjälkilaskentoja ja hyödyntänyt PACTA-työkalua (Paris Agreement Capital Transition Assessment) skenaarioanalyysien tekemisessä sijoitustoiminnastaan.

PACTA mittaa, onko sijoitussalkku Pariisin ilmastonsopimuksen mukainen, ja käyttää arvioinnissa erilaisia Pariisin sopimuksen mukaisia ilmastoskenaarioita.

Vuonna 2021 tehdyt hiilijalanjälki ja -intensiteetilaskennat koskevat korko- ja osakesijoituksia. Laskentaa ei ole tehty salkkutasolla kiinteistösijoituksista.

Hiililaskenta on kattanut 100 % valtioiden liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista, 98,9 % muista suorista korkosijoituksista ja 85,2 % osakesijoituksista. Laskennan on tehnyt Institutional Shareholder Services (ISS ESG).

Laskentojen ja analyysien tuloksia julkaistaan, kun eurojärjestelmän raportointisuositukset on päätetty.

Suomen Pankin taloudellisten riskien hallinta

Rahapolitiikan toimeenpano sekä rahoitusjärjestelmän vakauden ja toimivuuden turvaaminen ovat keskuspankin ydintehtäviä. Niiden toteuttaminen aiheuttaa taloudellisia riskejä, joihin Suomen Pankki varautuu huolehtimalla taseensa vahvuudesta. Vuonna 2021 rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat.

Sijoitustoiminnasta ja rahapolitiikan toteuttamisesta syntyy riskejä

Vuoden 2021 lopussa [Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa](#). Se koostui kulta- ja valuuttavarannosta sekä osake- ja kiinteistörahastosijoituksista. Sen sijaan rahoitusvarallisuus ei sisällä rahapolitiikan toteutukseen liittyviä eriä, kuten pankeille myönnettyjä rahapoliittisia luottoja tai rahapoliittisissa operaatioissa ostettuja arvopapereita.

Valuuttavaranto sisältää likvidejä korkosijoituksia. Valuuttavarannon koko on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle.

Koronapandemian negatiivisten talousvaikutusten lieventämiseksi vuonna 2020 ostetut kotimaiset yritystodistukset erääntyivät vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana. Sen seurauksena Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ei enää vuoden 2021 lopussa sisältänyt euromääräisiä korkosijoituksia.

Merkittävä osa Suomen Pankin varallisuudesta on rahapoliittisista syistä ostettuja velkakirjoja sekä rahapolitiikan toimeenpanossa syntyneitä lainasaatavia pankeilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimet toteutetaan hajautetusti eri jäsenmaiden ja Euroopan keskuspankin (EKP) kesken, mutta niiden riskit ja tuotot jaetaan suurelta osin kansallisten keskuspankkien kesken.

Rahapoliittisten saatavien riski vastaa lähtökohtaisesti niin sanotun [pääoma-avaimen](#) mukaista osuutta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien rahapoliittisista kokonaissaatavista. Vuoden 2021 lopussa Suomen Pankin osuus oli 1,837 %. Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman sekä pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP, pandemic emergency purchase programme) valtionlainojen ja valtiosidonnaisten lainojen aiheuttamat riskit kansalliset keskuspankit kantavat kuitenkin itse.

Rahapoliittisten saatavien määrä kasvoi

Eurojärjestelmän rahapoliittisten saatavien määrä kasvoi vuoden 2021 aikana noin 1 400 mrd. euroa ja oli vuoden lopussa noin 6 900 mrd. euroa. Kasvu johtui erityisesti pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa toteutetuista velkakirjaostoista sekä kohdennetuissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa (TLTRO, targeted longer-term refinancing operations) myönnettyistä lainoista. Lisäksi omaisuuserien osto-ohjelman (APP, asset purchase programme) netto-ostot jatkuivat edelleen vuonna 2021 ja kasvattivat eurojärjestelmän rahapoliittisia saatavia.

Suomen Pankin osuus rahapoliittisista saatavista kasvoi noin 29 mrd. euroa ja oli vuoden lopussa noin 119 mrd. euroa. Rahapoliittisten saatavien kasvun vuoksi myös niihin liittyvät riskit kasvoivat vuoden aikana.

Taulukko 7.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ja osuus rahapoliittisista saatavista	31.12.2021 Milj. euroa	31.12.2020 Milj. euroa
Rahoitusvarallisuus	10 946	10 010
Kulta	2 537	2 434
Valuuttavaranto	6 720	6 261
Euromääräiset korkosijoitukset	0	61
Osakerahastosijoitukset	1 513	1 135
Kiinteistörahastosijoitukset	176	119
Osuus rahapoliittisista saatavista	118 748	90 022
Rahoitusoperaatiot	40 446	32 939
Kohdennetut luotto-operaatiot ¹	40 375	32 423
Muut rahoitusoperaatiot ¹	70	515
Omaisuserien osto-ohjelman velkakirjat	50 121	43 842
Suomen valtionlainat ja valtiosidonnaiset lainat	34 554	29 822
Yhteiseurooppalaisten instituutioiden lainat ¹	4 859	4 580
Katetut lainat ¹	5 019	4 841
Yrityslainat ¹	5 688	4 600
Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman velkakirjat ²	28 070	12 747
Lopetetut ohjelmat	111	494
Arvopaperimarkkinaohjelma ¹	101	484
Katettujen lainojen osto-ohjelmat	10	10
Yhteensä	129 694	100 032

¹ Pääoma-avainosuus (1,837 % 1.2.2020 alkaen) kansallisten keskuspankkien yhteismäärästä.

² Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman kohdalla taulukossa on esitetty Suomen Pankin taseessa oleva saatava.

Taulukossa 7 esitettyjen saatavien lisäksi Suomen Pankin taseessa oli 34 mrd. euron suuruinen eurojärjestelmän sisäinen saatava, joka koostui pääosin [Target2-erästä](#). [Suomen Pankin taseen loppusumma oli vuoden 2021 lopussa 176 mrd. euroa](#).

Suomen Pankki hallitsee riskejä hajauttamalla

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. [Markkinariskit ovat esimerkiksi valuuttakurssien, korkojen ja osakehintojen epäsuotuisia muutoksia](#).

Valuuttariski aiheuttaa eniten vaihtelua rahoitusvarallisuuden arvoon. Suomen Pankki hajauttaa riskiä sijoittamalla Yhdysvaltain dollareiden lisäksi Englannin puntaan ja Japanin jeniin. Valuuttariski hajautuu myös Kiinan juaniin, sillä Suomen Pankilla on saamia kansainväliseltä valuuttarahastolta.

Sijoitusten strateginen jakauma määritetään vertailuindeksin avulla. Indeksiohjaa sijoitustoiminnan korko- ja luottoriskien ottamista yhdessä hienojakoisen rajoitekehikon kanssa. Näin Suomen Pankki varmistaa sijoitustensa hyvän likviditeetin sekä riittävän hajautuksen omaisuuslajien, maiden, maturiteettien ja liikkeeseenlaskijoiden välillä. Sijoitukset painottuvat korkean luottokelpoisuuden velkakirjoihin.

Suomen Pankki sijoittaa osan rahoitusvarallisuudestaan kansainvälisille osake- ja kiinteistömarkkinoille. Sijoitukset tehdään rahastojen kautta, ja ne hajauttavat taseen muita riskejä.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteuttamisessa Suomen Pankki noudattaa muiden keskuspankkien tapaan koko eurojärjestelmää koskevia kelpoisuusvaatimuksia sekä muita riskienhallintaan liittyviä linjauksia.

[Suomen Pankki hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan vastuullisesti](#). Se rajaa suoria korkosijoituksiaan vastuullisuuskriteerien avulla. Palveluntarjoajien vastuullisuus- ja luotettavuusarvioinnit korostuvat myös epäsuorassa sijoitustoiminnassa.

Suomen Pankin taseessa on rakenteellinen korkoriski

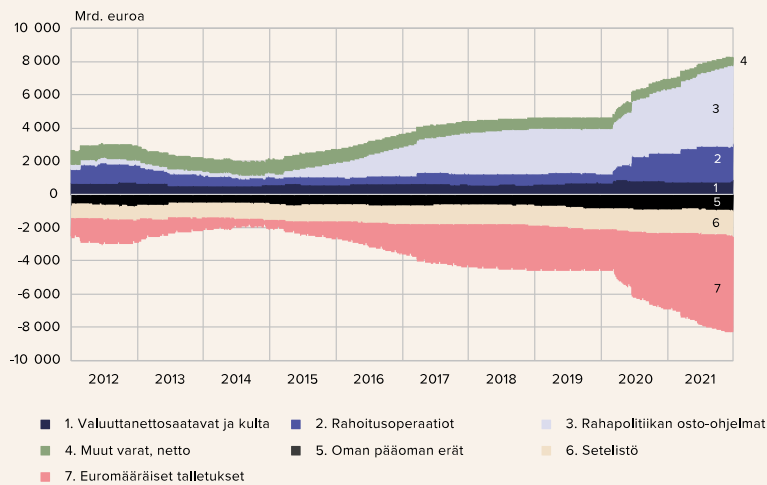
Eurojärjestelmä päättää liikepankkien keskuspankkitalletuksille maksettavan korkotason rahapoliittisin perustein. Korkopäätös vaikuttaa välittömästi Suomen Pankin korkokustannuksiin. Rahapoliittiset saatavat ovat sen sijaan pääosin kiinteäkorkoisia. Näin ollen talletuksille maksettavan koron nosto heikentää Suomen Pankin korkokatetta. Tämä ero taseen varojen ja velkojen korkosidonnaisuudessa aiheuttaa rakenteellisen korkoriskin Suomen Pankin taseeseen.

Osto-ohjelmilla ja luotto-operaatioilla luotu likviditeetti näkyy taseen vastattavaa-puolella keskuspankkitalletusten kasvuna. Taseen rakenteellinen korkoriski pienenee kiinteäkorkoisten rahapoliittisista syistä ostettujen velkainstrumenttien erääntyessä.

Osto-ohjelmiin liittyvien netto-ostojen jatkuessa rakenteellinen korkoriskiasema kasvaa. Myös erääntyvien velkakirjojen uudelleen sijoittaminen ylläpitää omalta osaltaan rakenteellista korkoriskiä.

Kuvio 26.

Eurojärjestelmän tase-erien kehitys

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Neljännesvuosittaiset päivitykset taloudellista riskiä kuvaaviin lukuihin ovat saatavilla suomenpankki.fi-sivuston [riskienhallinnan ja -valvonnan](#) sivulla.

Suomen Pankin rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat vuonna 2021

Suomen Pankin tase ja rahapolitiikan riskit kasvoivat vuoden 2021 aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Syynä riskien kasvuun oli pääasiassa rahapoliittisten saatavien määrän kasvu, johon vaikuttivat etenkin rahapoliittiset elvytystoimet. Myös rahoitusvarallisuuteen liittyvät riskit kasvoivat hieman pääasiassa osakerahastosijoitusten arvonnousun vuoksi.

Suomen Pankki mittaa taseen kokonaisriskejä vakiintuneita tilastollisia menetelmiä käyttäen. Riskiarviota täydennetään stressitesteillä, jotka kuvaavat mahdollisten mutta epätodennäköisten skenaarioiden aiheuttamia tappioita.

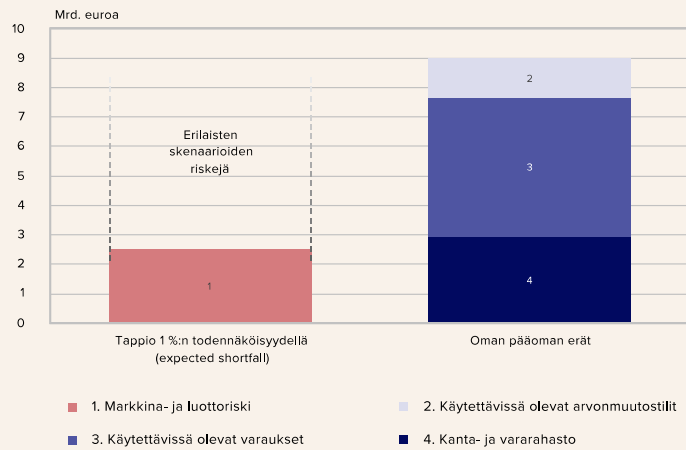
Rahapolitiikan luottoriskin arviointi perustuu Euroopan keskuspankin tuottamaan riskiraportointiin, jota kehitetään jatkuvasti eurojärjestelmän riskienhallintakomitean johdolla.

Suomen Pankki käyttää kokonaisriskiarviona seuraavan vuoden aikana yhden prosentin todennäköisyydellä tapahtuvaa tappiota (niin sanottu expected shortfall).

Vuoden 2021 lopussa kokonaisriskiarvio oli 2,5 mrd. euroa. Kokonaisriskiarvio ei sisällä kullan hintariskiä, koska kullan arvonmuutostili kattaa merkittävän arvon laskun. Kullan riskin huomioon ottaminen kasvattaa kokonaisriskiarvion 2,8 mrd. euroon.

Kuvio 27.

Suomen Pankin kokonaisriskit ja oma pääoma ilman kullan riskiä ja kullan arvonmuutostilejä

Lähde: Suomen Pankki.

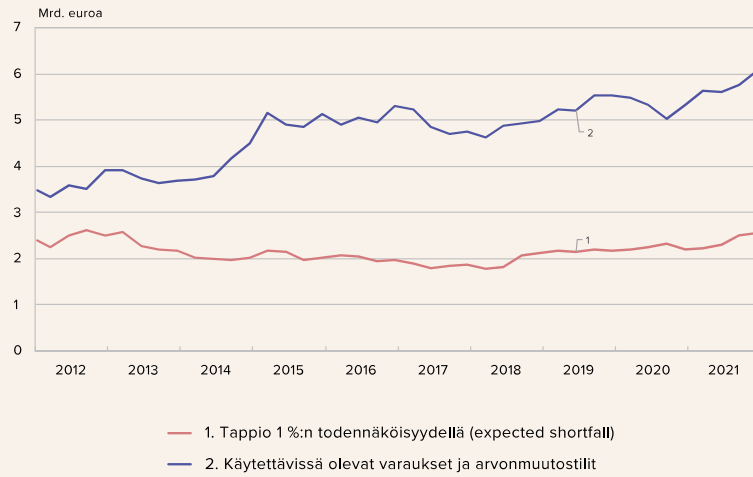
Vuoden 2021 lopussa tappioihin oli käytettävissä arvonmuutostilejä 1,3 mrd. euron ja varauksia 4,7 mrd. euron verran. Kanta- ja vararahaston määrä oli 2,9 mrd. euroa (kuvio 27).

Riskipuskurit vahvistuivat vuonna 2021 pääasiassa valuuttojen arvonmuutosten ja osakerahastosijoitusten arvonnousun vuoksi.

Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit (kuvio 28).

Kuvio 28.

Riskien ja riskipuskurien kehitys ilman kultaa ja kullan arvonmuutostiliä

Lähde: Suomen Pankki.

Vaikuttaminen ja yhteistyö

- 151 Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa vuonna 2021
- 155 Pandemian pitkittyminen loi talousennusteisiin epävarmuutta vuonna 2021
- 161 Suomen Pankin tutkimus vuonna 2021
- 165 Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö vuonna 2021
- 169 Vuonna 2021 Suomen Pankin viestinnässä korostui monipuolisuus ja ymmärrettävyys
- 173 Suomen Pankki laati kansallisen talusosaamisen strategian Suomelle

Vaikuttaminen ja yhteistyö

25.3.2022

Suomen Pankin vaikuttavuus perustuu asiantuntemukseen ja tutkimustoimintaan. Pankki osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja edistää talousosaamista Suomessa. Vuonna 2021 Suomen Pankin rahamuseo laajensi toimintaansa talousosaamiskeskukseksi.

Suomen Pankin kotimaista talouspolitiikkaa koskevat kannanotot perustuvat laissa ja EU:n perussopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin.

Kannanotot keskittyvät ongelmien tunnistamiseen ja toimintavaihtoehtojen vaikutusten arviointiin. Niiden tavoitteena on viime kädessä hintavakaus, tasapainoinen talouskasvu ja rahoitusjärjestelmän vakaus.

Koronapandemia vaikeutti talouden ennustamista – pitkän ajan huomio Suomen kestävyysvajeessa

Vuonna 2021 Suomen Pankki julkaisi kaksi Suomen taloutta koskevaa ennustetta, joiden mukaan kotimainen talous toipuu nopeasti taantumasta.

Koronakriisin alkuvaiheessa laajoilla ja nopeilla talouspoliittisilla reaktioilla onnistuttiin välttämään laajat konkurssit ja massatyöttömyys. Pitkittynyt koronapandemia kasvatti kuitenkin julkista velkaa ja siten tarvetta vahvistaa julkista taloutta.

Jatkossa on elvyttävän finanssipolitiikan sijaan tärkeää kiinnittää huomio vanhenevan väestön, korkotason nousun ja tulevien kriisien luomiin haasteisiin.

Suomen Pankki korosti vuonna 2021 aiempien vuosien tapaan sitä, että työmarkkinoilla ja työllistymisen tukemisella on talouskasvun kannalta keskeinen rooli. Panostukset koulutukseen, työperäisen maahanmuuton helpottamiseen, tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin voivat tukea talouden kasvumahdollisuuksia.

Vuonna 2021 Suomen Pankin taloustutkimus oli ennätysellisen vilkasta

Suomen Pankki teki runsaasti kansainvälistä tutkimusyhteistyötä vuonna 2021.

Keskustelualoitteet koskivat laajasti ajankohtaisia kansainvälisiä aiheita. Suomen Pankki oli myös mukana järjestämässä useita kotimaisia ja kansainvälisiä kokouksia ja tapaamisia.

Suomen Pankin tutkimuksia julkaistiin selvästi aiempaa enemmän kansainvälisissä julkaisuissa. Tutkimusteemoihin vaikutti koronapandemian lisäksi esimerkiksi Euroopan keskuspankin strategiauudistus.

Eurojärjestelmä on Suomen Pankin merkittävin yhteistyöverkosto

Keskuspankkipolitiikkaan liittyvät talouskysymykset ovat luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä, siksi niiden ratkaisemiseksi tarvitaan tiivistä kansainvälistä yhteistyötä.

Merkittävin yhteistyöverkosto on euron käyttöön ottaneiden maiden kansallisten keskuspankkien ja Euroopan keskuspankin muodostama eurojärjestelmä.

Vuonna 2021 Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitosten 30-vuotisjuhlakonferenssi kokosi yhteen sekä keskuspankkien pääjohtajia että nousevien talouksien eturivin tutkijoita.

Lisäksi Suomen Pankki osallistui kansainvälisten ja eurooppalaisten instituutioiden sekä komiteoiden toimintaan ja teki yhteistyötä muiden maiden keskuspankkien kanssa.

Koronapandemia alleviivasi viestinnän merkitystä vuonna 2021

Suomen Pankin viestinnän tavoitteena on tuottaa rahapolitiikasta ja rahoitusvakaudesta selkeitä sisältöjä ja tavoittaa keskeiset kohderyhmät monipuolisesti eri kanavissa.

Vuonna 2021 sisältötarjonta palvelikin laajasti eri yleisöjä.

Sosiaalinen media julkaisukanavana vahvistui entisestään. Julkaisut tavoittivat lähes 2,5 miljoonaa käyttäjää, joista 70 prosenttia oli Twitterissä.

Visualisoinnit ja lyhyet videot helpottivat aiheiden ymmärtämistä, ja perusteelliset artikkelit syvensivät aiheita lisää.

Suomen Pankki mittaa viestintänsä onnistumista säännöllisesti.

Suomen Pankki haluaa saada kansalaiset kiinnostumaan taloudesta

Suomen Pankin yhtenä strategisena painopisteenä on edistää kansalaisten taloustaitoja. Keskeisenä kohderyhmänä ovat nuoret, ja siksi Suomen Pankki tekee yhteistyötä oppilaitosten kanssa.

Vuonna 2021 rahamuseo laajensi toimintaansa talousosaamiskeskukseksi, jossa jaetaan taloustietoutta esimerkiksi pelisovellusten avulla.

Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa vuonna 2021

Suomen Pankki otti vuoden 2021 aikana kantaa etenkin talouskasvun pitkän aikavälin edellytyksiin ja julkiseen talouteen. Koronakriisi kasvatti julkista velkaa ja lisäsi entisestään tarvetta kohentaa julkisen talouden kestävyyttä ja pidemmän aikavälin talouskasvun edellytyksiä.

Suomen Pankki analysoi vuonna 2021 aiempien vuosien tapaan talouden kehitystä ja osallistui kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun.

Kotimaista talouspolitiikkaa koskevat kannanotot perustuvat Suomen Pankille laissa ja EU:n perussopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin ja itsenäiseen asemaan.

Suomen Pankin kannanotot keskittyvät ongelmien tunnistamiseen ja vaihtoehtojen arviointiin

Suomen Pankin ensisijainen tavoite on hintavakaus. Muihin tavoitteisiin kuuluvat tasapainoinen talouskasvu ja rahoitusjärjestelmän vakaus.

Keskeisiä edellytyksiä tavoitteiden saavuttamiseksi ovat julkisen talouden kestävyys ja kotimaisen kustannustason tasapainoinen kehitys.

Suomen Pankin kannanotot pohjautuvat asiantuntemukseen. Ne keskittyvät ongelmien tunnistamiseen ja toimintavaihtoehtojen vaikutusten arviointiin.

Talouspolitiikan perimmäisten tavoitteiden asettaminen ja päätösten tekeminen sen sijaan ovat vaaleilla valittujen edustajien tehtäviä.

Koronakriisi kasvatti tarvetta vahvistaa julkista taloutta

Kun koronapandemia jatkui vuonna 2021, Suomen Pankki korosti, että pandemiaa tehokkaasti torjuvat toimet ovat keskeisiä myös talouden kannalta. Rokotekattavuudella on tässä suuri merkitys.

Suomen talous on selvinnyt koronakriisin aiheuttamista vaikeuksista paremmin kuin synkimmillään odotettiin. Kokonaistuotantoon ei ennusteta jäävän samanlaista pitkäaikaista jälkeä kuin yleensä syvistä kriiseistä jää.

Kriisin ankarimman vaiheen jäljiltä julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen (BKT) on kuitenkin noin 10 prosenttiyksikköä suurempi kuin ennen kriisiä.

Koronakriisin alkuvaiheessa talouspolitiikan laaja-alainen ja nopea reaktio onnistui estämään massatyöttömyyden ja konkurssiaallon. Julkisen velan kasvu oli tuolloin hyvin perusteltua.

Vuoden 2021 lopulla tilanne kuitenkin oli jo toinen. Kun taloudessa on saatu kovempaa maata jalkojen alle, finanssipolitiikassa on syytä muuttaa suuntaa ja varautua väestön ikääntymisen seurauksiin ja tuleviin kriiseihin.

Julkisen talouden hoidossa on myös hyvä ottaa huomioon, että jossain vaiheessa yleinen korkotaso tulee nousemaan viime vuosien poikkeuksellisen alhaiselta tasolta.

Erityisesti Suomessa julkisen talouden vahvistaminen oli tarpeen, koska vanhusväestön osuus kasvaa meillä poikkeuksellisen nopeasti ja vuoden 2021 lopulla talous oli jo siirtymässä suotuisaan suhdannevaiheeseen.

Hyvässä suhdannetilanteessa elvyttävä finanssipolitiikka ei tue tehokkaasti kasvua eikä työllisyyttä. Sen sijaan se voi velan kasvun lisäksi johtaa julkisten hankintojen hintojen kallistumiseen sekä yleisen hinta- ja kustannustason nousuun.

Pitkäjänteistä julkisen talouden hoitoa voidaan tukea eri tavoin

Kansainvälisten kokemusten perusteella sääntöpohjaisen finanssipolitiikan on havaittu edistävän julkisen talouden kestävä hoitoa. Suomessa käytetty valtiontalouden kehysmenettely on ollut tässä toimiva malli.

Kehyksistä voi toki olla syytä poiketa kriisitilanteessa, mutta jos kehyksestä poikkeaminen muodostuu säännöksi, menetetään järjestelmästä saatavat hyödyt julkisen talouden kestävyden kannalta.

Suomen Pankki toi vuoden 2021 aikana esiin, että Suomessa on syytä pyrkiä palaamaan mahdollisimman pian sellaiseen valtiontalouden menokehykseen, joka johtaa lähemmäksi julkisen talouden tasapainoa.

Lisäksi Suomen Pankki korosti tarvetta pohtia julkisen talouden kansallisen ohjauksjärjestelmän vahvistamista, esimerkiksi Ruotsin mallin mukaan.

Ruotsissa järjestelmä sisältää julkisen talouden tasapainoon ja velkaan liittyvät selkeät numeeriset tavoitteet sekä niiden saavuttamista tukevat hallituksen selontekovelvoitteet.

Kun ikääntyvään väestöön liittyvät menot kasvavat edelleen, Suomen julkisen talouden saamiseksi kestäväälle pohjalle olisi hyödyllistä käydä seikkaperäisesti läpi, mistä julkisista menoista voidaan säästää.

Suomen Pankki toi vuonna 2021 esiin, että päätöksentekijöitä voisi tässä tukea kattava, säännöllisesti laadittava ja kutakin menoerää kriittisesti tarkasteleva menokartoitus.

Menokartoitus on syytä laatia keskitetysti valtiovarainministeriön tai riippumattoman asiantuntijatahon johdolla. Menokartoituksella on suurin merkitys silloin, kun se kytketään päätöksentekoprosessiin ja sillä on päätöksentekijöiden tuki ja tilaus.

Suomen talous on jäänyt vähitellen jälkeen muista Pohjoismaista

Julkisen velan kasvu koronakriisin aikana kasvattaa entisestään tarvetta parantaa Suomen talouden suorituskykyä.

Koronakriisiä edeltäneiden 15 vuoden aikana Suomen talouden kehitys jäi jälkeen muista Pohjoismaista. Työn tuottavuuden kasvu oli lähes pysähdyksissä, työllisyysaste oli selvästi alempi kuin muissa Pohjoismaissa ja työikäisen väestön määrä alkoi supistua.

Yksi talouden näkymien kannalta huolestuttava trendi viimeisten 15 vuoden aikana on ollut se, että nuorten aikuisten keskimääräinen koulutustaso on alkanut Suomessa laskea.

Tämä on kansainvälisesti poikkeuksellista. Koko työikäisen väestön keskimääräisen koulutustason nousun ennustetaankin Suomessa päättyvän lähivuosikymmeninä.

Suomen Pankki korosti vuonna 2021, että talouden kasvumahdollisuuksia ja julkisen talouden kestävyyttä on mahdollista tukea erilaisilla uudistuksilla. Voidaan panostaa koulutukseen, parantaa työperäisen maahanmuuton edellytyksiä, pyrkiä lisäämään tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä uudistaa laajemmin innovaatiopolitiikkaa.

Työllistymisen kannustimien vahvistamisella on suuri merkitys etenkin julkisen talouden näkymien kannalta.

Työmarkkinoilla on keskeinen rooli

Suomen Pankki korosti vuonna 2021 aiempien vuosien tapaan työmarkkinoiden toiminnan suurta merkitystä talouskasvulle ja työllisyydelle.

Työmarkkinoilla viime vuosina tapahtuneet muutokset heijastavat tarvetta lisätä paikallista sopimista. Samalla on tärkeää, että Suomessa onnistuu koordinaatio työehdoista sopimisessa.

Suomen Pankki alleviivasi tarvetta seurata työn hinnan muutoksia suhteessa muihin maihin ja suhteessa työn tuottavuuteen. Niitä koskeviin arvioihin liittyi koronakriisin aikana suurta epävarmuutta.

Työllisyyskehityksen kannalta on tärkeää, ettei Suomen kustannuskilpailukyky oleellisesti heikkene.

EU:n talouden vahvistaminen on tärkeää Suomenkin kannalta

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki osallistui EU:n taluskoordinaation ja rahaliiton kehittämistä koskevaan keskusteluun. Suomen Pankki korosti tarvetta jatkaa rahaliiton vahvistamista muun muassa viemällä eteenpäin pankkiunionin ja pääomamarkkinaunionin rakentamista.

Suomen Pankki näki myös tarpeelliseksi EU:n finanssipolitiikan sääntökehikon uudistamisen. Sääntöjä on tarpeen yksinkertaistaa, ja niiden on syytä tukea vastasyklisiä finanssipolitiikkaa myös suotuisassa suhdannevaiheessa.

Näin säännöt voisivat nykyistä vahvemmin tukea julkisen talouden pitkäjänteistä hoitamista sekä sitä, että finanssipolitiikalla on tilaa olla elvyttävää silloin, kun talous on taantumassa.

Yhden hyvän lähtökohdan EU:n finanssipolitiikan sääntöjen uudistamiseen tarjoaa [Euroopan finanssipoliittisen komitean ehdotus \(englanniksi\)](#).

Pandemian pitkittyminen loi talousennusteisiin epävarmuutta vuonna 2021

Suomen Pankki julkaisi kaksi laajaa Suomen taloutta koskevaa ennustetta vuonna 2021. Ennusteiden mukaan Suomi toipuu nopeasti koronapandemian aiheuttamasta talouden supistumisesta. Talouskasvua varjostavat kuitenkin koronapandemian pitkittyminen ja tarjonnan pullonkaulat yhdessä inflaation kiihtymisen kanssa.

Rahapolitiikan valmistelua ja päätöksentekoa varten eurojärjestelmässä tarvitaan kuva siitä, mikä sen jäsenmaiden taloudellinen tilanne on ja kuinka se on kehittymässä. Tämä edellyttää riippumatonta ja analyttistä lähivuosien talouskehityksen tarkastelua.

Suomen Pankin rahapolitiikka- ja tutkimusosasto vastaa Suomen talouden ennusteesta yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP) ja muun eurojärjestelmän kanssa.

Suomen talouden ennuste laaditaan osana eurojärjestelmän ennustetta. Myös julkisen talouden ennusteet ja lyhyen aikavälin inflaatioennusteet tuotetaan osana eurojärjestelmän ennustetta.

Maaliskuun väliennuste ennakoi kasvun vahvistuvan ja pandemian vähitellen väistyvän

Suomen Pankki arvioi maaliskuun 2021 väliennusteessa talouden kasvuvauhdin kiihtyvän aiempia ennusteita nopeammaksi.

Bruttokansantuotteen (BKT) kasvun ennustettiin kiihtyvän 2,6 prosenttiin vuonna 2021. Talouden kohenemista selitettiin pääosin yksityisen kulutuksen toipumisella.

Vuonna 2022 kokonaistuotannon kasvun ennustettiin vauhdittuvan edelleen 2,7 prosenttiin, kun myös investoinnit vähitellen piristyisivät. Vuonna 2023 talouskasvu hidastuisi yhden prosentin tuntumaan.

Ennusteessa oletettiin, että rokotuskattavuuden parantuessa rajoitustoimet purettaisiin vähitellen ja talouskasvu pääsisi vauhtiin.

Myös odotettua vahvempi talouden kehitys vuonna 2021 ja vientimarkkinoiden vahvistuminen tukisivat kasvua.

Kesäkuun laajassa ennusteessa koronapandemian hellittämisen arvioitiin kiihdyttävän kasvua

Kesäkuun 2021 laajassa ennusteessa Suomen talouden arvioitiin kasvavan 2,9 % vuonna 2021 ja 3,0 % vuonna 2022. Nopean kasvun arvioitiin kuitenkin jäävän väliaikaiseksi.

Vuonna 2023 BKT:n kasvu hidastuisi 1,3 prosenttiin, mikä heijastaisi väestön ikääntymisen vaikutuksia pidemmän aikavälin kasvuun.

Kesäkuun ennusteessa ennustettiin pandemian helpottumisen vauhdittavan talouskasvua laaja-alaisesti. Kuluttajien vahva luottamus ja patoutuneen kysynnän purkautuminen tukisivat kotitalouksien kulutusta.

Vientimarkkinoiden elvyttyä Suomen vienti palautuisi nopeasti kohti kriisiä edeltänyttä tasoa ja myös investoinnit tukisivat talouskasvua.

Ennusteessa myös korostettiin, että suotuisa kansainvälinen taloudellinen toimintaympäristö tukisi Suomen vientiä. Maailmantalouden piristymisen jatkuu, ja globaali raha- ja finanssipoliittinen elvytys tuki kasvuedellytyksiä.

Suomen vienti oli palautumassa ripeästi kohti kriisiä edeltänyttä tasoa kansainvälisen kysynnän huomattavan voimistumisen ansiosta.

Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikka oli edelleen vahvasti kasvua tukevaa, ja alhaisina pysyvät rahoituskustannukset tukisivat kotitalouksien kulutusta ja yritysten investointeja ennustevuosina.

Raaka-aineiden kallistumisen ja vahvistuvan kulutuskysynnän nähtiin kiihdyttävän inflaatiota selvästi vuonna 2021, mikä uhkasi heikentää kasvua maailmanlaajuisesti. Ennusteessa hintojen voimakkaan nousun odotettiin kuitenkin jäävän tilapäiseksi.

Syyskuun väliennusteessa vuoden 2021 kasvua tarkistettiin paremmaksi

Syyskuun 2021 väliennusteessa talouden kasvunäkymät näyttivät paremmilta kuin vielä keväällä arvioitiin.

Kevään 2021 talouskasvu oli selvästi odotettua nopeampaa. Yritysten ja kotitalouksien luottamus koheni sitä mukaa, kun rokotukset edistyivät ja rajoituksia purettiin.

BKT:n odotettiin kasvavan 3,5 % vuonna 2021 ja 2,8 % vuonna 2022. Vahvan talouskasvun imussa työllisyyskin kasvoi kesän aikana odotettua nopeammin.

Nopean talouskasvun myötä kuluttajahintojen nousuvauhti kiihtyi varsinkin energian hintojen nousun vuoksi.

Joulukuun ennusteessa tarjontahäiriöt ja pandemia varjostivat kasvua

Joulukuun 2021 ennusteessa Suomen Pankki korosti huonontuvan koronatilanteen, tarjontahäiriöiden ja raaka-aineiden hintojen nopean nousun merkitystä Suomen talouskasvua varjostavina tekijöinä (kuvio 29).

Talouden arvioitiin kehittyvän ennustettua heikommin, jos globaalit tarjontahäiriöt pitkittyisivät tai pandemiatilanne vaikeutuisi entisestään.

Joulukuun ennusteessa Suomen talouden arvioitiin kasvavan 3,5 % vuonna 2021 ja kasvun hidastuvan siitä 2,6 prosenttiin vuonna 2022.

Tarjonnan pullonkaulojen ja raaka-aineiden korkeiden hintojen arvioitiin kuitenkin tylsyttävän parhaan terän kasvulta ja kiihdyttävän inflaatiota.

Kasvun ennustettiin hidastuvan vuoteen 2024 mennessä 1,3 prosenttiin, mikä heijastaisi talouden vaimeita pidemmän aikavälin kasvuedellytyksiä väestön ikääntymisen vuoksi.

Kuvio 29.

TALOUS KASVAA, mutta korona uhkaa

- Talouskasvu nojaa kotimaiseen kulutukseen ja investointeihin.
- Koronatilanteen vuoksi talouden elpyminen on epätasaista.
- Nopea kasvu jää tilapäiseksi. Kasvun edellytyksiä varjostavat ikääntyvä väestö ja työn heikko tuottavuuskasvu.

TARJONTAHÄIRIÖT hidastavat kasvua ja kiihdyttävät inflaatiota

- Koronapandemian takia raaka-aineista ja elektroniikan komponenteista on pulaa kaikkialla maailmassa.
- Häiriöiden takia tuotantokustannukset ovat nousseet.
- Tarjontahäiriöiden odotetaan helpottavan vuoden 2022 lopulla.

Lähde: Suomen Pankki

Koronapandemia, tarjontahäiriöt ja nopea hintojen nousu loivat ennusteisiin epävarmuutta

Suomen Pankki tarkisti ennusteitaan vuoden 2021 aikana systemaattisesti nopeamman kasvun suuntaan. Myös inflaatioennustetta tarkistettiin energian hintojen nousun myötä ylöspäin.

Vuoden 2021 aikana tuotettujen ennusteiden suurin epävarmuus liittyi etenkin lyhyellä aikavälillä edelleen pandemiatilanteen kehitykseen.

Suomen Pankki muun muassa korosti, että ennen kuin tautitilanne saadaan hallintaan maailmanlaajuisesti, koronapandemia voi vielä häiritä tuotantoketjuja ja hidastaa globaalia talouskasvua.

Merkittävää epävarmuutta ennusteisiin aiheuttivat myös globaalit tarjontahäiriöt. Tarjontaongelmien lopullista kestoa ja kaikkia vaikutuksia on vaikea ennustaa varsinkin tilanteessa, jossa toistuvat tartunta-aallot hidastavat globaalia toipumista pandemiasta.

Myös inflaationäkymiin liittyi merkittäviä riskejä, joskin edelleen vuoden lopussa niiden arvioitiin jäävän tilapäisiksi.

Vaikka ennusteisiin sisältyi myös positiivisia riskejä etenkin kotitalouksien odotuksia voimakkaamman kulutuskysynnän suhteen, kokonaisuutena ennusteiden riskit olivat kallellaan ennusteen mukaista kehitystä heikompaan suuntaan.

Suomen Pankki tuotti Suomelle uuden pitkän aikavälin kasvuennusteen

Suomen pankki tuotti [uuden pitkän aikavälin kasvuennusteen](#) vuosille 2021–2070.

Sen mukaan seuraavien 20 vuoden aikana talouskasvu jää pitkällä aikavälillä likimain 1,2 prosenttiin vuodessa ja hidastuu sen jälkeen entisestään.

Väestön ikääntyminen ja heikko tuottavuuskasvu vaivaisivat Suomen talouden kasvunäkymiä. Kasvumahdollisuuksia uhkasi väestökehityksen lisäksi heikentää erityisesti inhimillisen pääoman vähentyminen.

Suomen Pankin uusi endogeenisen kasvun teoriaan perustuva ennustekehikko pitkän aikavälin talouskehityksen arvioimiseen laadittiin yhteistyössä Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa.

Suomen Pankin ennusteet laajasti esillä mediassa

Suomen talouteen liittyvien ennusteiden ja muiden ajankohtaisten artikkelien pääasiallinen julkaisukanava on Suomen Pankin [Euro & talous -sivusto](#).

Suomen Pankin ennusteet olivat vuoden 2021 aikana laajasti esillä myös valtakunnallisissa tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa. Kiinnostus Suomen Pankin ennusteita kohtaan säilyi suurena.

Talouden seuranta, analyysi ja ennustemallien kehittäminen tärkeää

Ennustejulkaisun tukena Suomen Pankki julkaisee säännöllisesti talouden suhdanneraporttia, joka kuvaa Suomen talouden viimeaikaista kehitystä.

Lisäksi Suomen Pankki tuotti vuonna 2021 Euro ja talous -sivustolle monia ennustetyötä ja talouden seurantaan tukevia ajankohtaisia artikkeleita. Artikkeleiden aiheet liittyivät muun muassa julkiseen talouteen, tarjonnan pullonkauloihin, kotitalouksiin ja yrityksiin.

Suomen Pankki hyödynsi ennusteiden laatimisen ja talouden seurannan apuna myös lyhyen aikavälin indikaattorimalleja. Indikaattorimallien avulla [ennustetaan BKT:n lyhyen aikavälin kehitystä](#).

Ennustemallien jatkuva kehittäminen on keskeinen osa Suomen Pankin ennustetyötä. Suomen makrotaloutta simuloivien Aino 2.0 ja Aino 3.0 -mallien ja niiden käyttämiseen liittyvien tietojärjestelmien kehitystyötä jatkettiin vuonna 2021.

Suomen Pankin tutkimus vuonna 2021

Suomen Pankin tutkimuksia julkaistiin vuonna 2021 lähes ennätysmäärä. Tutkimusteemoihin vaikuttivat sekä Euroopan keskuspankin strategiauudistus että koronapandemian jatkuminen. Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitosten 30-vuotisjuhlakonferenssi kokosi yhteen sekä keskuspankkien pääjohtajia että nousevien talouksien eturivin tutkijoita.

Vuonna 2021 Suomen Pankin tutkimuksia julkaistiin lähes ennätysmäärä tieteellisissä aikakausjulkaisuissa, ja etenkin julkaisut korkealaatuisimmissa lehdissä lisääntyivät selvästi.

Suomen Pankki järjesti myös useita tieteellisiä verkko- ja hybridikokouksia.

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitoksen (BOFIT, The Bank of Finland Institute for Emerging Economies) [30-vuotista taivalta juhlistavassa konferenssissa \(englanniksi\)](#) esiintyivät muun muassa Venäjän ja Kiinan keskuspankkien pääjohtajat.

Euroopan keskuspankin strategia-arviota pohjustavassa taustatyössä kartoitettiin vuoden 2021 aikana rahapolitiikan eri osa-alueiden tutkimusta.

Suomen Pankin tutkijat tekivät kansainvälistä yhteistyötä

Suomen Pankin tutkijat osallistuivat vuoden 2021 aikana muun muassa [raha- ja finanssipolitiikan vuorovaikutukseen \(englanniksi\)](#) ja [rahoitusvakauteen \(englanniksi\)](#) liittyneiden työryhmien työhön.

Suomen Pankin tutkijat analysoivat Euroopan keskuspankin (EKP) [inflaatiotavoitteen symmetrisyyttä \(englanniksi\)](#) vertaisarvioidussa tutkimuksessa. Teema nousi keskeiseksi strategia-arviossa.

Suomen Pankissa tehtiin myös kansainvälinen asiantuntijakysely keskuspankin [optimaalisesta inflaatiotavoitteesta \(englanniksi\)](#).

BOFIT:n analyysissä korostuivat vuonna 2021 esimerkiksi Kiinan kiinteistösektorin ongelmat ja riskit. Koronapandemian ja kauppasotien vaikutusten arviointia maailmantalouteen ja suuriin nouseviin talouksiin jatkettiin.

Suomen Pankin tutkimuksen keskustelualoitteita 2021

Vuoden 2021 [keskustelualoitteiden \(englanniksi\)](#) kirjoittajat tutkivat muun muassa [inflaation ennustamista \(englanniksi\)](#) (Manuel Martins ja Fabio Verona), [korkojen aikarakenteen dynamiikkaa \(englanniksi\)](#) (Markus Sihvonen), Yhdysvaltain keskuspankin [uutta inflaatiotavoitetta \(englanniksi\)](#) (Seppo Honkapohja ja Nigel McClung), yksilöllisistä eroista johtuvaa [talous- ja rahapolitiikan epätasaista välittymistä \(englanniksi\)](#) (Francesco D'Acunto, Daniel Hoang, Maritta Paloviita ja Michael Weber) sekä [optimaalista lääkepatenttipolitiikkaa \(englanniksi\)](#), jolla on vaikutuksia esimerkiksi rokotteen kehittämiseen (Olena Izhak, Tanja Saxell ja Tuomas Takalo).

BOFIT:n keskustelualoitteisarjassa julkaistiin muun muassa seuraavat tutkimukset:

Denis Davydov, Jukka Sihvonen ja Laura Solanko näyttävät tutkimuksessaan [Who cares about sanctions? Observations from annual reports of European firms \(englanniksi\)](#), että Euroopan maissa yritysten reaktiot, kun kyseessä ovat esimerkiksi Krimin laittoman miehityksen jälkeen asetetut pakotteet, ovat varsin erilaisia. Osaksi tätä selittää eri maiden taloudellinen integraatio Venäjän kanssa, mutta ei täysin.

Mikko Mäkisen tutkimuksessa [Does a financial crisis change a bank's exposure to risk? A difference-in-differences approach \(englanniksi\)](#) osoitetaan, että pahiten vuoden 2008 kriisistä kärsineet venäläiset pankit muuttivat myöhemmin toimintaansa siten, että niiden vakavaraisuusriskit vähenivät.

Eeva Kerolan ja Benoît Mojonin tutkimuksessa [What 31 provinces reveal about growth in China? \(englanniksi\)](#) käytetään aluetilastoja vaihtoehdoisen arvion laskemiseen Kiinan BKT:n kasvulle. Vaihtoehtoinen BKT-arvio lasketaan vuosineljänneksittäin ja julkaistaan [BOFIT:n Kiina-tilastoissa](#).

BoF Economics Review -julkaisuja vuonna 2021

[BoF Economics Review -sarjassa](#) julkaistiin useita analyyseja vuonna 2021.

Teemoina olivat esimerkiksi Suomen talouskasvun [pitkän aikavälin ennustaminen \(englanniksi\)](#) inhimillisen pääoman avulla, kilpailu ja sääntely [käteisnostoautomaattien \(englanniksi\)](#) markkinoilla sekä kotitalouksien [velka per tulot \(englanniksi\)](#) -suhdetta koskevan viranomaisrajoituksen taloudellisten vaikutusten arviointi Suomen taloutta kuvaavan Aino-mallin avulla.

Suomen Pankin tieteellisiä julkaisuja kansainvälisissä lehdissä

Suomen Pankin tutkimustoiminnan yhtenä keskeisenä tavoitteena on julkaista Suomen Pankissa tehtyjä tutkimusartikkeleita vertaisarvioimettelyä käyttävissä arvostetuissa kansainvälisissä tieteellisissä aikakauslehdissä. Vuonna 2021 tällaisia tutkimusjulkaisuja syntyi [ennätysmäärä \(englanniksi\)](#).

Esimerkkejä vuonna 2021 julkaistuista tutkimuksista:

Michaela Elfsbacka-Schmöllerin ja Martin Spitzerin tutkimus [Deep recessions, slowing productivity and missing \(dis-\)inflation in the euro area \(englanniksi\)](#) tarkasteli viime vuosien inflaatiokohityksen taustatekijöitä euroalueella. Eero Tölön ja Matti Virénin tutkimus [How much do non-performing loans hinder loan growth in Europe?\(englanniksi\)](#) tarkasteli hoitamattomien lainojen vaikutusta pankkien luotonantoon euroalueella.

Sami Alpanda, Eleonora Granziera ja Sarah Zubairy tarkastelivat rahapolitiikan vaikuttavuutta eri talous- ja suhdannetilanteissa tutkimuksessaan [State dependence of monetary policy across business, credit and interest rate cycles \(englanniksi\)](#).

Kaikki kolme tutkimusta julkaistiin *European Economic Review* -lehdessä.

Adam Gulan, Markus Haavio ja Juha Kilponen arvioivat uudelleen Suomen 1990-luvun alun lamaan johtaneita ulkoisia ja sisäisiä tekijöitä tutkimuksessaan [Can large trade shocks cause crises? The case of the Finnish-Soviet trade collapse \(englanniksi\)](#).

Gene Ambrocio ja Iftekhar Hasan laajensivat kuvaa valtionlainojen hinnoittelusta globaaleilla markkinoilla tutkimuksessaan [Quid pro quo? Political ties and sovereign borrowing \(englanniksi\)](#).

Molemmat tutkimukset julkaistiin *Journal of International Economics* -lehdessä.

Mikael Juselius ja Előd Takáts tarkastelivat väestön ikärakenteen yhteyttä inflaatioon eri maissa ja eri aikoina tutkimuksessaan [Inflation and demography through time \(englanniksi\)](#), joka julkaistiin *Journal of Economic Dynamics and Control* -lehdessä.

Zuzana Fungáčová, Rima Turkin ja Laurent Weillin tutkimus [High liquidity creation and bank failures \(englanniksi\)](#), joka analysoi venäläisten pankkien likviditeetin luonnin ja toimiluvan myöhemmän peruuttamisen välistä yhteyttä, julkaistiin *Journal of Financial Stability* -lehdessä.

Suomen Pankin tutkimusten esittely sidosryhmille

Suomen Pankin tutkimuksia esiteltiin vuonna 2021 eurojärjestelmän mallinnus- ja ennustetyöryhmissä, tutkimusverkostoissa sekä lukuisissa tutkimuskonferensseissa Suomessa ja ulkomailla.

Suomenpankkilaiset julkaisivat viisi kolumnia talouspoliittisen keskustelun kannalta keskeisellä [VoxEU \(englanniksi\)](#)-sivustolla.

Suomen Pankki järjesti vuonna 2021 kotimaisia ja kansainvälisiä kokouksia

Vuoden 2021 aikana Suomen Pankki järjesti ja oli mukana järjestämässä useita tieteellisiä tapahtumia ajankohtaisista politiikkakysymyksistä.

Syys-lokakuussa järjestettiin yhteistyötapahtumat [New Avenues for Monetary Policy \(englanniksi\)](#). Euroopan talouspoliittisen CEPR-tutkimusverkoston kanssa, [Workshop on Banking and Finance in Emerging Markets \(englanniksi\)](#) Strasbourg Universityn ja Fordham Universityn kanssa sekä [Monetary Policy Approaches: A Comparative Appraisal \(englanniksi\)](#) yhdessä European Money and Finance Forum SUERF -järjestön kanssa.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän *18th Emerging Markets Workshop* järjestettiin joulukuussa yhteistyössä Itävallan ja Espanjan keskuspankkien kanssa.

Suomen Pankki järjesti myös erityisession teemasta *Implications of Large Global Shocks on Macro Modelling* keskuspankkien CEBRA-tutkimusjärjestön tapahtumassa.

Suomen Pankissa järjestettiin vuoden 2021 aikana verkkotapahtumina lukuisia lyhyitä seminaareja, joissa pankin omat ja vierailevat tutkijat esittelivät tutkimuksiaan.

Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö vuonna 2021

Keskuspankkipolitiikkaan liittyvät talouskysymykset ovat luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä, joten niiden ratkaiseminen edellyttää tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. Koronapandemian vuoksi yhteistyötä tehtiin vuonna 2021 pääosin virtuaalisesti.

Eurojärjestelmä on Suomen Pankin merkittävin yhteistyöverkosto.

Lisäksi Suomen Pankki osallistuu kansainvälisten ja eurooppalaisten instituutioiden sekä komiteoiden toimintaan ja tekee yhteistyötä muiden maiden keskuspankkien kanssa.

Kuvio 30.

Suomen Pankki on arvostettu kansainvälinen vaikuttaja ja kumppani.

Lähde: Suomen Pankki

Ks. [Suomen Pankki on mukana lukuisissa Euroopan keskuspankin \(EKP\) elimissä ja muissa kansainvälisissä elimissä. Kaikki tehtävät on katsottavissa Suomen Pankin -verkkosivustolla \(pdf, suomenpankki.fi\).](#)

Suomen Pankki vastaa Suomen suhteista Kansainväliseen valuuttarahastoon

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF, International Monetary Fund) on 190 jäsenmaasta koostuva järjestö. Sen tehtävänä on edistää kansainvälistä yhteistyötä, avointa ja sääntöihin perustuvaa ulkomaankauppaa, kestäväää talouskasvua ja rahoitusvakautta.

Suomen Pankin pääjohtaja **Olli Rehn** toimii Suomen edustajana IMF:n korkeimmassa päättävässä elimessä hallintoneuvostossa.

Suomen Pankki vaikuttaa IMF:n toimintaan myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiirissä, jota IMF:ssä edustaa maiden yhteinen johtokunnan jäsen. Vuonna 2020 tehtävässä aloitti **Mika Pösö**, jonka kolmivuotinen kausi jatkuu vuoden 2022 loppuun saakka.

Politiikkakannat IMF:n johtokunnassa käsiteltäviin aiheisiin sovitaan vaalipiirin maiden kesken. Vuosina 2020–2022 kannanottojen valmistelun vetovastuu on Suomella. Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö valmistelevat politiikkakannat yhteistyössä.

Vaalipiirin toimintaa ohjaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden valuutta- ja rahoituskomitea (NBMFC, Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee), jonka jäsenenä on Suomen Pankin varapääjohtaja **Marja Nykänen**.

Vuonna 2021 Kansainvälisen valuuttarahaston kokoukset järjestettiin virtuaalisesti ja hybridimuotoisesti

Koronapandemian vuoksi myös IMF:n kevät- ja vuosikokousten yhteydessä järjestettävät kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC, International Monetary and Financial Committee) kokoukset pidettiin virtuaalisesti keväällä ja hybridimuotoisesti syksyllä.

Keväällä Pohjoismaiden ja Baltian maiden IMFC-jäsenenä oli Norjan valtiovarainministeri **Jan Tore Sanner** ja syksyllä Tanskan keskuspankin pääjohtaja **Lars Rohde**.

IMF:n kevät- ja vuosikokousten keskustelut keskittyivät koronapandemiasta elpymiseen sekä rokottamisen edistämiseen globaalisti.

IMF:n toimitusjohtaja **Kristalina Georgieva** korosti kevät- ja vuosikokousten puheenvuoroissaan maaryhmien välisiä eroja siinä, kuinka suuria vaikutuksia koronapandemialla on ollut talouteen.

Hän myös korosti, että politiikkatoimet tulee kohdentaa oikein ja samalla nopeuttaa talousuudistuksia, jotta tulevaisuuden talouskasvu olisi vihreää, digitaalista ja osallistavaa.

Vuonna 2021 merkittävä päätös oli IMF:n SDR-[erityisnosto-oikeuksien \(englanniksi\)](#) (Special Drawing Rights) määrän kasvattaminen 650 mrd. Yhdysvaltain dollarin arvosta elokuussa 2021.

Tämä on historiallisen suuri globaali kriisitoimi, jonka avulla vahvistettiin IMF:n jäsenmaiden taloudellisia puskureita ja tuetaan talouksien elpymistä. Se myös parantaa mahdollisuuksia jatkaa pandemian vastaista taistelua.

[Lue IMF:n ja Maailmanpankin kevätkokousten tunnelmista pääjohtajan blogista.](#)

Suomen Pankki on mukana Euroopan unionin instituutioiden ja komiteoiden työssä

Suomen Pankki on jäsenenä Euroopan unionin talous- ja rahoituskomiteassa (EFC, Economic and Financial Committee). Komitean tehtävänä on edistää jäsenmaiden talouspoliittista koordinaatiota ja osallistua unionin talous- ja rahoitusneuvosto Ecofinin työn valmisteluun.

Vuonna 2021 talous- ja rahoituskomitea piti 14 kokousta laajassa kokoonpanossa, jossa keskuspankit ovat mukana.

Komitea keskusteli muun muassa koronapandemian vaikutuksista talouteen ja rahoitusmarkkinoihin, Next Generation EU -paketista, pankki- ja pääomamarkkinaunionin kehittämisestä, rahanpesun estämisestä sekä tarpeesta kehittää globaalia rahoitusarkkitehtuuria.

Lisäksi komitea valmisteli yhteisiä kannanottoja kansainvälisiä kokouksia varten.

Suomen Pankki osallistui vuonna 2021 EU:ssa myös useiden pankki- ja rahoitusjärjestelmän vakautta edistävien komiteoiden ja toimielinten työhön. Näistä keskeinen on Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB, European Systemic Risk Board), jonka hallintoneuvostossa Suomen Pankin pääjohtaja on jäsenenä.

Vuonna 2021 komitea arvioi muun muassa koronapandemian vaikutuksia EU:n rahoitusvakauden riskeihin ja käsitteli esimerkiksi yrityssektorin, kiinteistömarkkinoiden ja rahamarkkinarahastojen haavoittuvuuksiin liittyviä kysymyksiä. Lisäksi se keskusteli EU-maiden makrovakauseräpolitiikasta ja -toimenpiteistä.

Suomen Pankki järjesti yhteistyössä Euroopan järjestelmäriskikomitean sekä Svenska Handelshögskolanin ja Arcadan yhteisen RiskLab Finland -tutkimusryhmän kanssa rahoitusmarkkinoiden systeemisten riskien analyysiin keskittyvän konferenssin ensimmäistä kertaa kokonaan virtuaalisena.

Kansainvälinen järjestelypankki edistää keskuspankkien välistä yhteistyötä ja dialogia

Suomen Pankin pääjohtaja osallistuu Kansainvälisen järjestelypankin (BIS, Bank for International Settlements) säännönmukaisiin keskuspankkien pääjohtajien tapaamisiin.

Tapaamisissa keskustellaan maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksestä ja ajankohtaisista kysymyksistä sekä keskuspankkien toiminnan kannalta keskeisistä aiheista.

Vuonna 2021 tapaamiset järjestettiin virtuaalisesti. Keskustelujen teemat keskittyivät pitkälti koronakriisin talousvaikutuksiin, mutta pääjohtajat keskustelivat myös esimerkiksi keskuspankkien roolista ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä.

Suomen Pankki tekee yhteistyötä muiden Pohjoismaiden keskuspankkien kanssa

Suomen Pankilla on tiiviit yhteydet muiden Pohjoismaiden keskuspankkeihin. Keskuspankkien pääjohtajat kokoontuvat vuosittain käsittelemään ajankohtaisia aiheita.

Vuonna 2021 Pohjoismaiden keskuspankkien pääjohtajat tapasivat kerran virtuaalokokouksessa ja kerran Oslossa hybridikokouksessa. Varapääjohtajat puolestaan pitivät virtuaalisen tapaamisen lisäksi myös kokouksen Tukholmassa.

Näissä eri tilaisuuksissa keskusteltiin muun muassa koronapandemiasta toipuvien talouksien näkymistä, maksujärjestelmiin liittyvistä asioista sekä muista ajankohtaisista aiheista.

Suomen Pankin ja muiden pohjoismaisten keskuspankkien asiantuntijoiden välistä yhteistyötä edistettiin vuonna 2021 lähinnä virtuaalisissa tapaamisissa, joiden aihepiirit kattoivat laajasti eri osastojen toimintoja.

Vuonna 2021 Suomen Pankin viestinnässä korostui monipuolisuus ja ymmärrettävyys

Vuonna 2021 koronapandemian vaikutus Suomen Pankin viestintätarpeisiin ja -tapoihin oli edelleen suuri. Rahapolitiikan viestinnän ymmärrettävyys parani, kun sekä Euroopan keskuspankki että Suomen Pankki tuottivat aiempaa enemmän helppolukuista sisältöä.

Vuonna 2020 alkanut koronaviruspandemia näkyi Suomen Pankin toiminnassa vahvasti myös vuonna 2021. Suomen Pankki on seurannut ja analysoinut aktiivisesti koronakriisin talousvaikutuksia sekä [viestinyt niistä säännöllisesti](#).

Myös Suomen Pankin sisäinen viestintä on ollut merkittävässä roolissa. Ajankohtaisilla ja läpinäkyvillä [sisäisillä viestintätoimenpiteillä](#) pyrittiin varmistamaan pankin toiminnan jatkuvuus ja henkilöstön turvallisuus.

Sosiaalinen media on vahvistanut entisestään asemaansa Suomen Pankin viestintäkanavana.

Koronapandemia sekä mediaympäristön hajautuminen ja pirstaloituminen ovat lisänneet analyttisen ja faktapohjaisen tiedon, avoimuuden sekä säännöllisen viestinnän tarvetta.

Euroopan keskuspankin (EKP) muuttaessa rahapolitiikan strategiaansa kesällä 2021 myös rahapolitiikan viestinnän onnistumista arvioitiin. Arvion mukaan [viestintää tuli aiempaa enemmän selkeyttää ja kohdentaa eri yleisöille](#).

Euroopan keskuspankin viestinnän ymmärrettävyyttä on jo parannettu esimerkiksi päätösten yhteydessä kaikilla eurokielillä julkaistavilla helppolukuisilla tiivistelmillä.

Jokaiselle jotakin – kerroksellinen viestintä lisäsi Suomen Pankin sisältöjen ymmärrettävyyttä

Suomen Pankin vuoden 2021 viestintätoimien tavoitteena oli tuottaa selkeitä sisältöjä ja tavoittaa keskeiset kohderyhmät monipuolisesti eri kanavissa.

Sisältöjä oli tarjolla perusteellisista analyysiartikkeleista helposti ymmärrettäviin visualisointeihin ja lyhyisiin videoihin.

Helposti ymmärrettävän sisällön määrälle asetettiin vuonna 2021 Suomen Pankin strategiaan pohjautuvat tavoitteet ja mittarit, joita seurataan säännöllisesti.

Myös muita viestinnän mittareita uudistettiin tukemaan viestinnässä onnistumista.

Suomen Pankki järjesti vuonna 2021 verkkotilaisuuksia talouden eri teemoista

Euro ja talous -tiedotustilaisuuksia järjestettiin vuoden 2021 aikana neljä kertaa.

Tilaisuuksien teemoina olivat muun muassa koronapandemian vaikutukset talouskasvuun Suomessa ja maailmalla, elvyttävän rahapolitiikan tarve sekä kotitalouksien velkaantuneisuuden liittyvät riskit.

Tiedotustilaisuuksia järjestettiin myös EKP:n rahapolitiikan uudistuneesta strategiasta sekä eurojärjestelmässä käynnistetystä digitaalista euroa koskevasta hankkeesta.

Syyskuussa Suomen Pankki kertoi asettaneensa ilmastotavoitteet sijoitussalkulleen.

Nämä teemat olivat näkyvästi esillä myös Suomen Pankin kaikissa verkkopalveluissa sekä johtokunnan ja asiantuntijoiden pitämässä puheenvuoroissa ja haastatteluissa.

Alkusyksystä Suomen Pankki järjesti Turun Eurooppa-foorumissa yleisötilaisuuden, jossa keskusteltiin siitä, miltä Eurooppa näyttää brexitin, koronapandemian ja monien muiden kriisien jälkeen.

Suomen Pankin sosiaalisen median strategiauudistus eteni vuonna 2021

Suomen Pankin tärkeimmissä verkkopalveluissa suomenpankki.fi ja eurojatalous.fi vieraili vuoden 2021 aikana lähes kaksi miljoonaa kävijää. Sivustojen kehittämiseksi toteutettiin käyttäjäkysely sekä haastateltiin keskeisiä sidosryhmiä.

Suomen Pankin [sosiaalisen median kanavien](#) yhteenlaskettu seuraajamäärä kasvoi yli kolmellatuhannella vuonna 2021.

Sosiaalisessa mediassa Suomen Pankki julkaisi yhteensä yli 1 900 kertaa ja tavoitti lähes 2,5 miljoonaa käyttäjää. Julkaisuista lähes 70 prosenttia tehtiin Twitterissä.

Edellisenä vuonna tehdyn sosiaalisen median strategiauudistuksen toteuttaminen eteni vuonna 2021 suunnitelmien mukaan.

Tavoitteiden toteutumista mitataan ja analysoidaan säännöllisesti sekä raportoidaan henkilöstölle neljännesvuosittain. Kanavakohtaisten tavoitteiden toteuttaminen entistä aktiivisemmin ja kohdennetummin onnistui hyvin.

Suomen Pankin työntekijät viestivät aktiivisesti vuonna 2021

Suomenpankkilaisten tuottamia blogikirjoituksia julkaistiin vuoden 2021 aikana noin 60, ja vuoden lopussa lähes neljäsosa [Suomen Pankin asiantuntijoista halusi viestiä työstään Twitterissä](#).

Viestit Suomen Pankin toiminnasta tavoittivat ihmisiä laajemmin ja ymmärrettävämmin sen ansiosta, että virallisten kanavien lisäksi myös suomenpankkilaiset olivat aktiivisia omilla tileillään.

Asiantuntijoiden aktiivinen viestintä kertoo myös Suomen Pankissa tuotetun tiedon avoimuudesta ja sitä kautta luottamuksesta Suomen Pankkiin työnantajana.

Suomen Pankki tuki verkossa ja sosiaalisessa mediassa viestiviä asiantuntijoitaan panostamalla erilaisiin koulutuksiin ja säännöllisesti järjestettyihin henkilöstötilaisuuksiin.

Suomen Pankki sai tunnustuksia onnistuneesta työnantajakuvaviestinnästään vuoden 2021 aikana. Sosiaalisen median osalta yksi merkittävimmistä oli sijoittuminen kolmen parhaan joukkoon [LinkedInin Talent Awardseissa Paras työnantajabrändi 2021 -kategoriassa \(englanniksi\)](#) Pohjoismaiden alueella.

Kuvio 31.

Suomen Pankki viesti vuonna 2021 monipuolisesti ja ymmärrettävästi

Lähde: Suomen Pankki

Rahamuseoon kehitettiin talousosaamiskeskus

Vuonna 2021 Suomen Pankin rahamuseo oli koronapandemian vuoksi pääosin suljettuna. Vuoden aikana Rahamuseossa järjestettiin kuitenkin 15 hybriditilaisuutta, joihin yleisö pystyi osallistumaan verkon välityksellä.

Rahamuseo oli vuoden 2021 aikana avoinna puolitoista kuukautta, ja tuona aikana siellä kävi yli 900 vierailijaa.

Talousosaamisen saralla vuoden 2021 merkittävin ponnistus oli [Suomen Pankin rahamuseon kehittäminen talousosaamiskeskukseksi](#).

Suomen Pankki laati kansallisen talousosaamisen strategian Suomelle

Suomen Pankin yhtenä strategisena painopisteenä on edistää kansalaisten talousosaamista. Tammikuussa 2021 pääjohtaja Olli Rehn luovutti oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille Suomen Pankin johdolla valmistellun ehdotuksen talousosaamisen kansallisesta strategiasta. Rahamuseon vuonna 2021 uudistettu toiminta tukee tätä yhteistyössä muiden talousosaamisen toimijoiden kanssa.

Suomen ensimmäisen kansallisen talousosaamisen strategiaehdotuksen valmistuttua Suomen Pankki haluaa olla keskeinen toimija myös strategian toteuttamisessa.

Suomen Pankki on tukenut oikeusministeriötä talousosaamisen strategian jatkotoimissa vuoden 2021 aikana.

Oikeusministeriö sai strategian toteuttamiseen vuonna 2022 alkavan budjettirahoituksen. Suomen Pankilla on myös edustus oikeusministeriön vetämässä taloudenhallinnan neuvottelukunnassa.

Suomen Pankin tavoitteena on saada kansalaiset kiinnostumaan taloudesta

Suunnittelukaudella 2021–2023 Suomen Pankin yhtenä strategisena painopisteenä on *kotimainen talouspoliittinen vaikuttaminen ja talousosaamisen edistäminen*.

Tavoitteena on saada kansalaiset kiinnostumaan taloudesta ja opettaa heidät ymmärtämään makrotalouden ja rahapolitiikan merkitys omalle taloudelliselle toiminnalleen.

Tämä toimii perustana sille, että kansalaiset osaavat tehdä omassa taloudessaan parhaita mahdollisia päätöksiä.

Suomen Pankki laajensi vuonna 2021 rahamuseon toimintaa talousosaamiskeskukseksi

Suomen Pankki laajensi rahamuseon toimintaa vuoden 2021 aikana museosta ja vierailukeskuksesta myös talousosaamiskeskukseksi.

Rahamuseon uusi missio on *talous tutuksi kaikille – oma talous hallintaan*. Visiona on *suomalaisten talousosaaminen maailman parasta vuoteen 2030 mennessä*, mikä on sama kuin kansallisen talousosaamisen strategian visio.

Koronapandemian takia rahamuseo oli pitkään suljettuna, mikä mahdollisti perusteellisen toiminnan kehittämisen kansalaisten talousosaamisen edistämiseksi. Toiminnan uudistamista varten rahamuseon toimitiloja muutettiin, selvitettiin sidosryhmien näkemyksiä ja toivomuksia, muokattiin rahamuseon sisältöjä, kuten vitriinimateriaaleja, multimediaa ja opastuksia, sekä pilotoitiin uutta toimintaa.

Uutena toimintamuotona rahamuseossa on käytössä yhteistyökumppaneiden pelisovellukset *Taloussankari* sekä *Välttämätön, tarpeellinen, turha*.

Rahamuseossa järjestetään erilaisia yhteydenpito- ja keskustelutilaisuuksia sekä seminaareja yhteistyössä toimijaverkoston kanssa.

Talousosaamiskeskuksen avulla Suomen Pankki tekee rahamuseosta taloustiedon jakamisen sekä sidosryhmien ja kansalaisten fyysisen ja virtuaalisen kohtaamisen paikan.

Rahamuseon uusi toiminta palvelee aiempaa paremmin kouluja ja opettajia sekä muita talousosaamisen edistämisen yhteistyökumppaneita. Suomen Pankin [Opi taloudesta -sivustolla](#) on julkaistu talousopetuksessa käytettävää materiaalia kolmella eri kielellä, suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, yhteistyössä Vaasan yliopiston professorin **Panu Kalmin** kanssa.

Suomen Pankki arvioi ja kehittää talousosaamiskeskusta jatkuvassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien ja museokävijöiden kanssa.

Lisäksi Suomen Pankki pyrkii löytämään uusia kohderyhmiä erityisesti niiden kansalaisten keskuudesta, joiden talousosaamista tulee vahvistaa.

Laajensimme rahamuseon toimintaa talousosaamiskeskukseksi.

Oppilaitosyhteistyöllä edistetään nuorten talousosaamista

Nuoret ovat talousosaamisen edistämisen keskeisin kohderyhmä. Heidät on helppo tavoittaa laaja-alaisessa yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Suomen Pankki organisoii ja hoitaa yhteydenpidon Euroopan keskuspankkiin ja muihin kansallisiin keskuspankkeihin vuosittain järjestettävässä Generation Euro -kilpailussa.

Suomen Pankki järjestää vuosittain opettajille Talous tutuksi -koulutuksia yhteistyössä Finanssiala ry:n, Historian ja yhteiskuntaopettajien liiton HYOL ry:n, Opetushallituksen, Pörssisäätiön sekä Talous ja nuoret TATin kanssa. Suomen Pankilla on koulutusten vetovastuu vuosina 2021–2022.

Suomen Pankki on edustettuna myös Opettajien ja opettajankouluttajien talouskoulutus -hankkeen ohjausryhmässä. Helsinki Graduate School of Economics julkisti syksyllä 2021 [Talous-kurssin](#), jota Suomen Pankki oli rahoittamassa.

Suomen Pankin johtokunnan jäsenet ja asiantuntijat vierailevat säännöllisesti oppilaitoksissa pitämässä talousaiheisia luentoja.

Suomen Pankki on ollut mukana myös Helsingin Diakonissalaitoksen Vamoksen koordinoimassa Taloustaitohankkeessa, jossa Suomen Pankin työntekijät ovat opettaneet taloustaitoja syrjäytyneille ja syrjäytymisvaarassa oleville nuorille.

Suomen Pankki on mukana talousosaamisen kansainvälisissä verkostoissa

Suomen Pankki on aktiivisesti mukana talousosaamisen kansainvälisessä toiminnassa.

Suomen Pankki on Suomen ainoa täysjäsen Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development) kansainvälisessä talousopetusverkostossa (OECD/INFE, International Network on Financial Education) ja on mukana myös verkoston kahdessa työryhmässä.

Suomen Pankki on esitellyt talousopetusverkostolle Suomen talousosaamisen strategiaa. Lisäksi Suomen Pankki tiedottaa kansallisille sidosryhmille kaksi kertaa vuodessa järjestettävistä kokouksista sekä verkostossa julkaistavien tutkimusten tuloksista.

Verkoston lisäksi Suomen Pankki tekee yhteistyötä eri maiden talousosaamisen tutkijoiden kanssa.

Vastuullisuus Suomen Pankissa

25.3.2022

Keskuspankin vastuullisuus lähtee sen ydintoiminnasta. Pankin toiminta-ajatus pohjautuu kestävän taloudellisen vakauden rakentamiseen ja sitä kautta ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Pankin tehtävänä on huolehtia osaltaan, että hintataso on vakaa, maksujärjestelmät turvallisia ja saavutettavia ja rahoitusjärjestelmä luotettava. Suomen Pankilla on roolinsa myös sosiaalisesti ja ekologisesti kestävän yhteiskunnan rakentamisessa.

Suomen Pankki on myös sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseen ydintoiminnassaan.

[Vastuullisuusohjelmassa](#) painottuvat kestävän kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, tiedon ja yhteistyön avulla vaikuttaminen sekä ilmatoriskien hallinta.

Pankki raportoi vastuullisuusohjelmansa tavoitteiden toteutumisesta vuosikertomuksessa ja henkilöstötilinpäätöksessä.

Vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ohjaa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan yhteinen, liki 50 henkinen, vastuullisuusverkosto, joka kokoontui säännöllisesti vuonna 2021. Vastuullisuusverkoston ohjausryhmää vetää johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen.

Suomen Pankin vastuullisuus faktoina

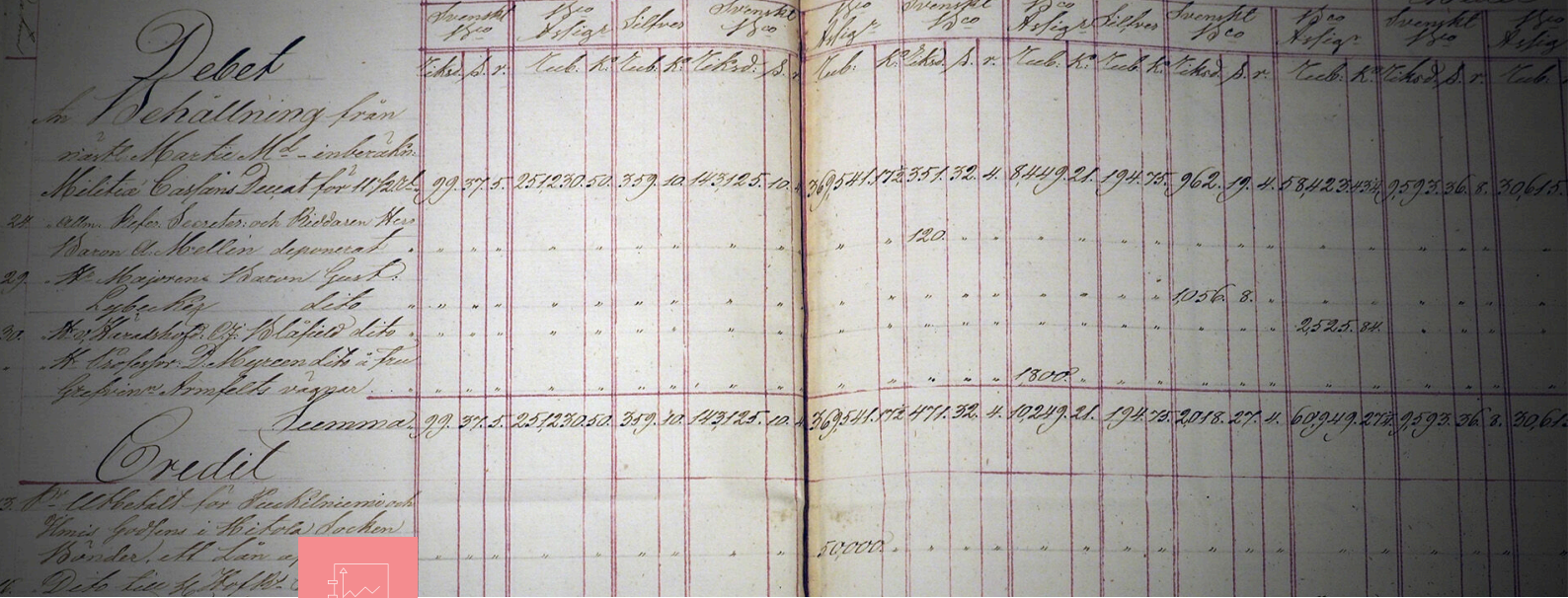

Milj. euroa		31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA			
8	Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	33 983	56 871
	Osuudet EKP:ssä	177	165
	Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset	741	741
	Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset	8 263	6 872
	Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)	24 802	49 093
9	Muut saamiset	608	625
	Euroalueen metallirahat	38	45
	Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	92	101
	Muu vaihto-omaisuus	34	35
	Muut	444	445
	Yhteensä	175 782	156 121

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Milj. euroa		31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA			
1	Liikkeessä olevat setelit	26 100	24 243
2	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	124 607	110 864
	Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	101 054	89 190
	Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	23 553	21 674
3	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	306	–
4	Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	2 708	5 608
5	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	5 388	2 743
6	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	–	–

Miij. euroa		31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA			
7	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	–	–
8	IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä	4 326	1 402
9	Eurojärjestelmän sisäiset velat	–	–
10	Muut velat	448	133
11	Arvonmuutostilit	3 623	2 876
12	Varaukset	5 309	5 237
13	Oma pääoma ja rahastot	2 915	2 873
	Kantarahasto	841	841
	Vararahasto	2 074	2 032
14	Tilikauden voitto	52	142
Yhteensä		175 782	156 121

Tuloslaskelma

31.12.2021

Milj. euroa		1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
1	Korkotuotot	981	857
2	Korkokulut	-323	-126
3	KORKOKATE	658	731
4	Valuuttakurssierot	5	36
5	Arvopapereiden hintaerot	44	311
6	Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot	-28	-16
7	Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos	-21	-331
	RAHOITUSKATE	658	731
8	Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista	-5	-4
9	Rahoitustulon netto-osuus	-483	-397
10	Osuus EKP:n voitosta	7	17
11	Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	9	23
	KESKUSPANKKIERIEN KATE	186	371
12	Muut tuotot	44	46
	Toimintakulut	-120	-118

Mijj. euroa		1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
13	Henkilöstökulut	-61	-57
14	Eläkerahastomaksu	-10	-10
15	Hallinnolliset kulut	-35	-33
16	Poistot käyttöomaisuudesta	-9	-9
17	Setelien hankintakulut	-5	-9
18	Muut kulut	-0	-0
	TOIMINNALLINEN TULOS	110	299
	Eläkerahaston tulos	-	-
19	Eläkerahaston tuotot	31	31
20	Eläkerahaston kulut	-31	-31
21	Varausten muutos	-58	-157
22	TILIKAUDEN TULOS	52	142

Debet		Swenskt 1800	Kopierg 1800	Sittnes 1800	Swenskt 1800	Kopierg 1800	Sittnes 1800	Swenskt 1800	Kopierg 1800	Sittnes 1800
Behållning från										
riktig Kassa 1/2 - inbördes										
Nöletas Casjons Debet för 11/12		99 57 5	2572 30 50	337 10	143 10 5	10	369 54 1	172 55 7	32 4	844 9 21
Allm. Koper Secretar. och Biddaren Kasa										
Waran till Skollens deponeerat										
K. Sjögrens Thacum Gust.										
Lybecker										1156 8
K. H. K. Hofst. O. H. Hofst. deit										2525 34
K. H. Hofst. P. Hofst. deit i f. f.										
K. Hofst. Hofst. deit i f. f.										
Summa		99 57 5	2572 30 50	337 10	143 10 5	10	369 54 1	172 55 7	32 4	10219 21
Credit										
Allm. Kassa för Behållning i f. f.										
Kassa för f. f. i f. f. (Kassa)										
Bönder, och Län										
Debit till f. f. Hofst.										

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

31.12.2021

1. Yleiset laatimisperiaatteet

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11. pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää myös Suomen Pankin eläkerahaston ja Finanssi- valvonnan tuotot ja kulut. EKP:n suuntaviivat yhdenmukaistetusta kirjanpidosta eivät säatele eläkerahaston kirjanpitoa.

2. Valuutta- ja kultamääräisten erien arvostaminen

Valuutta- ja kultamääräiset erät on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Erät on arvostettu valuuttakohtaisesti. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä. Tilikauden aikana realisoituneiden valuuttakursivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Tilinpäätöksessä käytetyt kurssit käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

Valuutta	31.12.2021	31.12.2020
Yhdysvaltain dollari	1,1326	1,2271
Japanin jeni	130,3800	126,4900
Ruotsin kruunu	10,2503	10,0343
Sveitsin frangi	1,0331	1,0802
Englannin punta	0,8403	0,8990
Kanadan dollari	1,4393	1,5633
Eryiiset nosto-oikeudet (SDR)	0,8091	0,8485
Kulta	1 609,4830	1 543,8840

3. Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan. Joukkovelkakirjalainojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan niiden juoksuajalle. Joukkovelkakirjalainojen hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Sekä valuutta- että euromääräiset arvopaperit on arvostettu arvopaperilajeittain. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myyty arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät joukkovelkakirjalainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella.

Muut kuin rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset arvostetaan arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Vuoden 2021 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 31.12.2021.

Jälkimarkkinakelpoiset sijoitusrahastot arvostetaan markkinahintaan nettoperusteisesti (rahastokohtaisesti) eikä niiden sisältämien omaisuuserien perusteella, mutta edellytetään, että ne täyttävät tietyt ennalta määritetyt kriteerit, jotka liittyvät lähinnä Suomen Pankin vaikutusvaltaan rahaston päivittäisessä toiminnassa, rahaston oikeudelliseen asemaan ja sijoituksen kehityksen arviointiin. Eri jälkimarkkinakelpoisten sijoitusrahastojen arvostustuloksia ei nettouteta keskenään.

Kiinteistörahastot arvostetaan viimeisimmän saatavilla olevan hinnan mukaan ja hinnan oikeellisuutta tarkastellaan vielä tilinpäätöksen jälkeen tammikuussa, jolloin rahastot toimittavat tilinpäätöspäivän hinnat.

4. EKPJ:n sisäisiä saamisia ja velkoja koskevat kirjanpitoperiaatteet

Eurojärjestelmän sisäisiä saamisia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensiirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat pääasiassa yksityisen sektorin toimijoita. Katteensiirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä eli Euroopan laajuudessa automatisoidussa reaaliaikaisessa bruttomaksujärjestelmässä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer). Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden.

TARGET2-järjestelmään liittyvät EKP:hen kohdistuvat Suomen Pankin saamiset ja velat sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakkovoitonjako kansallisille keskuspankeille ja rahoitustulon netto-osuus) esitetään Suomen Pankin taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)” tai ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”. EKPJ:n sisäiset euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat, jotka eivät liity TARGET2-järjestelmään, esitetään erässä ”Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta” tai ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset, jotka liittyvät Suomen Pankin osuuteen EKP:n pääomasta, esitetään erässä ”Osuudet EKP:ssä”. Tähän tase-erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka kansalliset keskuspankit ovat maksaneet, koska niiden osuudet EKP:n oman pääoman arvosta ¹⁾ ovat suurentuneet kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten vuoksi, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankeilta, joita koskeva poikkeus on kumottu.

Eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä Suomen Pankki siirsi valuuttavarantoja EKP:lle. Siirrosta syntyneet eurojärjestelmän sisäiset saamiset ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset.”

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset” (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

5. Käyttöomaisuutta koskevat arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääasiassa hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuonna 1999 taseeseen markkinahintaisina aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- tietokoneet, niihin liittyvät laitteet ja ohjelmistot sekä autot: 4 vuotta
- koneet ja kalusto: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

6. Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.²⁾ Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.³⁾ EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille setelien jakoperusteen mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien jakoperusteen mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset⁴⁾ saamiset tai velat ilmoitetaan aluerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/-velat”. Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta.

7. EKP:n ennakkovoitonjako

EKP:n neuvosto on päättänyt, että EKP:n euroseteleistä saama tulo, joka kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta sekä EKP:n saama nettotulo a) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (SMP), b) kolmannen katettujen joukkolainojen osto-ohjelman (CBPP3), c) omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP), d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP) ja e) pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP) mukaisesti ostetuista arvopapereista jaetaan tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona, ellei EKP:n neuvosto muuta päättä.⁵⁾ Tulo jaetaan kokonaisuudessaan, mikäli se ei ylitä EKP:n nettovoittoa kyseiseltä vuodelta tai EKP:n neuvosto ei päättä, että tulo siirretään kokonaan tai osittain taloudellisten riskien varalta tehtävään varaukseen.

EKP:n neuvosto voi myös päättää, että EKP:lle euroseteleiden liikkeeseenlaskusta ja käsittelystä aiheutuneet kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona. Kansallisille keskuspankeille jaettu määrä ilmoitetaan tuloslaskelman erässä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”.

8. Eläkerahasto

Suomen Pankin eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseeseen ja sille laaditaan erillinen vuosikertomus.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvonkorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvonkorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

9. Varausten kirjaamisen periaatteet

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen. Tilinpäätöksessä voidaan tehdä myös pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

10. Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot. Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa.

11. Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät ole muuttuneet tilikauden 2021 aikana.

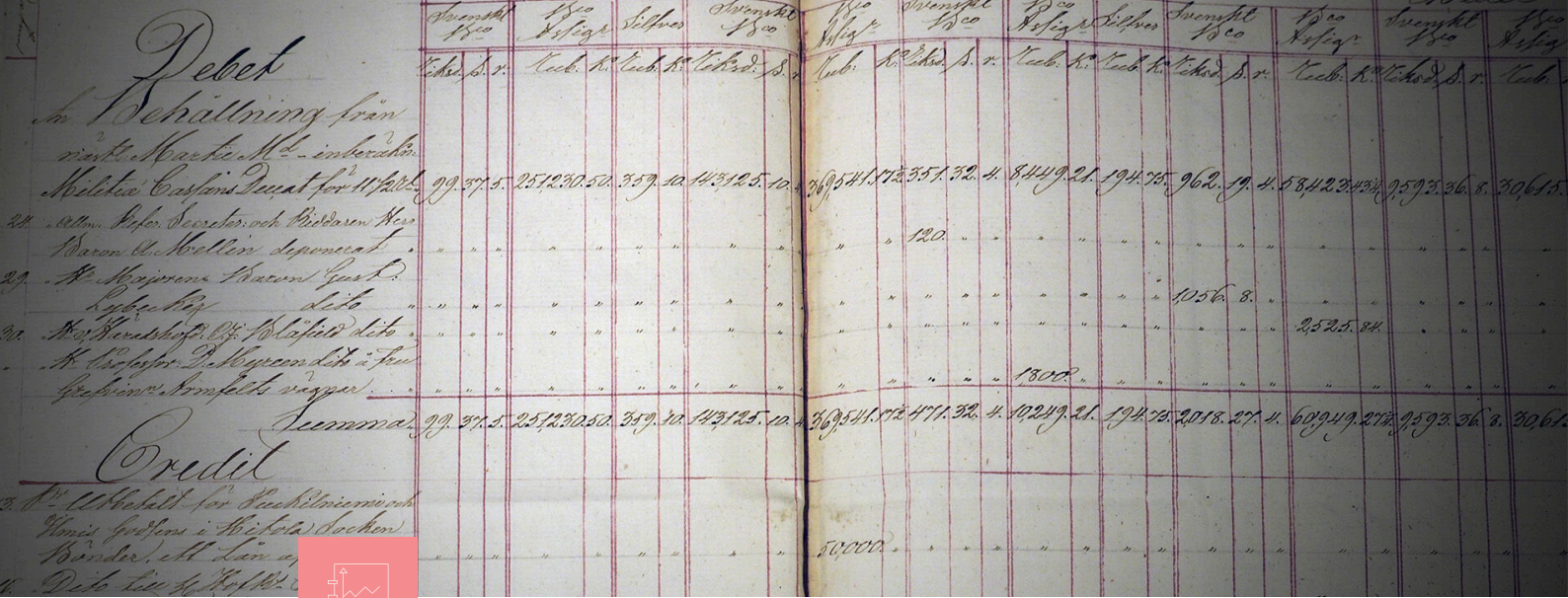
1) Oman pääoman arvolla tarkoitetaan EKP:n vararahastojen, arvonmuutostilien sekä vararahastoja vastaavien varausten kokonaismäärää, josta vähennetään mahdolliset edellisiltä tilikausilta siirretyt tappiot. Jos pääoman jakoperustetta tarkistetaan tilikauden aikana, oman pääoman arvoon sisältyy myös tarkistukseen mennessä kertynyt EKP:n nettovoitto tai -tappio.

2) Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13. päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2010/29), (2011/67/EU), (EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

3) Setelien jakoperusteella tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

4) Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3. päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (EKP/2016/36), (EUVL L 347, 20.12.2016, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

5) EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15. päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (EKP/2014/57), EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24, sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

Taseen liitetiedot

31.12.2021

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 487 troyunssia kultaa (1 troyunssi = 31,103 g), joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

Kulta	31.12.2021	31.12.2020
Määrä (milj. troyunssia)	1,6	1,6
Hinta troyunssilta (EUR)	1 609,5	1 543,9
Arvo markkinahintaan (milj. EUR)	2 537,3	2 433,9
Markkina-arvon muutos (milj. EUR)	103,4	299,2

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

2.1 Saamiset kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) eriteltyinä	31.12.2021		31.12.2020	
	Milj. EUR	Milj. SDR	Milj. EUR	Milj. SDR
Varanto-osuus IMF:ssä	741,2	599,7	576,0	488,7
Erietyiset nosto-oikeudet	4 234,5	3 426,2	1 326,5	1 125,5
Muut saamiset IMF:ltä	40,3	32,6	70,7	60,0
Yhteensä	5 016,0	4 058,6	1 973,3	1 674,2

Euron ja SDR:n välisen kurssin kehitys tilikausina 2020 ja 2021	2021	2020
Maaliskuun loppu	0,8277	0,8025
Kesäkuun loppu	0,8333	0,8143
Syyskuun loppu	0,8216	0,8318
Joulukuun loppu	0,8091	0,8485

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 2 410,6 milj. SDR. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 4 234,5 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo kasvoi merkittävästi vuoden 2021 elokuussa, kun IMF:n erityisnosto-oikeuksien määrää kasvatettiin 650 mrd. Yhdysvaltain dollarin arvosta. Kyseessä oli historiallisen suuri globaali kriisitoimi, jonka avulla vahvistettiin IMF:n jäsenmaiden taloudellisia puskureita ja tuetaan talouksien elpymistä. Se myös parantaa mahdollisuuksia jatkaa pandemian vastaista taistelua. Suomen Pankin osuus allokatiosta oli 2,3 mrd. SDR eli 2,8 mrd. euroa. Erän arvo muuttuu myös valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 5 016,0 milj. euroa.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset

Tase-erä sisältää valuuttamääräiset talletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta eriteltyinä	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	44,7	41,8	2,9
Kuponkipaperit	3 963,5	4 579,4	-615,9
Diskonttopaperit	485,5	–	485,5
Rahastosijoitukset	1 775,7	1 134,6	641,0
Muut saamiset	894,9	732,0	162,9
Yhteensä	7 164,3	6 487,9	676,4

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääraisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2021		31.12.2020	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	410,8	9,2	432,5	9,4
Yhdysvaltain dollari	3 827,3	86,0	3 896,0	85,1
Japanin jeni	211,0	4,7	250,9	5,5
Yhteensä	4 449,1	100,0	4 579,4	100,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääraisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2021		31.12.2020	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	1 638,0	36,8	889,9	19,4
Yli 1 vuosi	2 811,0	63,2	3 689,5	80,6
Yhteensä	4 449,1	100,0	4 579,4	100,0

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

Euroalueen sisäiset valuuttamääräiset saamiset eriteltyinä	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	87,2	32,2	55,0
Kuponkipaperit	269,3	270,9	-1,6
Muut saamiset	3,4	-8,4	11,8
Yhteensä	359,9	294,7	65,2

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2021		31.12.2020	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	145,5	54,0	182,4	67,3
Yhdysvaltain dollari	123,8	46,0	88,5	32,7
Yhteensä	269,3	100,0	270,9	100,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksu-aika

Maturiteetti	31.12.2021		31.12.2020	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	148,0	55,0	96,9	35,8
Yli 1 vuosi	121,3	45,0	174,0	64,2
Yhteensä	269,3	100,0	270,9	100,0

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2021 euromääräisiä saamia euroalueen ulkopuolelta.

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

Tase-erä sisältää rahapolitiikassa käytettävät instrumentit, joiden avulla Suomen Pankki toteuttaa rahapolitiikkaa osana eurojärjestelmää. Erä muodostuu korkoa sisältävistä luotoista suomalaisille luottolaitoksille, ja sen suuruus määräytyy suomalaisten luottolaitosten likviditeettitarpeen perusteella.

Koko eurojärjestelmän saamiset rahapoliittisista operaatioista ovat 2 201 882,1 milj. euroa, josta Suomen Pankin taseessa on 36 113,4 milj. euroa. Perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit jakavat rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät riskit, mikäli ne toteutuvat, täysimääräisesti ja suhteessa osuuksiinsa EKP:n merkityn pääoman jakoperusteesta. Tappioita voi syntyä ainoastaan, jos vastapuoli menee vararikoon eikä kyseisen vastapuolen toimittamien vakuuksien realisointi tuota riittävästi varoja. Riskejä, jotka aiheutuvat mahdollisista kansallisten keskuspankkien harkinnanvaraisesti hyväksymistä erityisvakuuksista, ei EKP:n neuvoston päätöksen nojalla jaeta.

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	–	–	–
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	36 113,4	21 779,0	14 334,4
Käänteiset hienosäättöoperaatiot	–	–	–
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
Maksuvalmiusluotot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
Yhteensä	36 113,4	21 779,0	14 334,4

5.1 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, joiden maturiteetti on yksi viikko. Ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Perusrahoitusoperaatiot ovat keskeisessä osassa pyrittäessä vaikuttamaan korkoihin ja hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta sekä viestittäessä rahapolitiikan mitoituksista.

5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Näissä operaatioissa vastapuolille tarjotaan pitempiaikaista rahoitusta. Vuonna 2021 pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita toteutettiin yhden pitoajanjakson mittaisina sekä 3–48 kuukauden mittaisina. Operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti.

EKP:n neuvosto päätti vuonna 2016 toisesta kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarjasta (TLTRO II), johon sisältyi neljä operaatiota. Operaatioiden maturiteetti oli neljä vuotta, ja viimeinen niistä erääntyi vuonna 2021. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti vuonna 2019 kolmesta kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarjasta (TLTRO III), johon sisältyi seitsemän neljännesvuosittain toteutettavaa operaatiota. EKP:n neuvosto lisäsi 10.12.2020 tähän sarjaan vielä kolme operaatiota, jotka toteutettiin vuoden 2021 kesä- ja joulukuun välisenä aikana. Näiden operaatioiden maturiteetti on kolme vuotta. Seitsemässä ensimmäisessä TLTRO III -operaatiossa nostettuja luottoja on ollut syyskuusta 2021 alkaen mahdollista maksaa takaisin neljännesvuosittain ennen eräpäivää. Luoton voi eräännyttää joko kokonaan tai osittain, kun luoton nostopäivästä on kulunut 12 kuukautta. Kahdeksatta ja sitä myöhempää TLTRO III -operaatioita osallistujat voivat alkaa maksaa takaisin neljännesvuosittain kesäkuusta 2022 alkaen. EKP:n neuvoston alkuperäisten päätösten mukaan kolmannen sarjan rahoitusoperaatioihin sovellettava lopullinen korko voisi olla alimmillaan kunkin operaation voimassaoloajalta laskettu keskimääräinen talletuskorko. Lisäksi EKP:n neuvosto vastasi vuonna 2020 koronaviruspandemian aiheuttamaan sokkiin päättämällä ¹⁾, että *erityisellä korkojaksolla* 24.6.2020–23.6.2021 ja *ylimääräisellä erityisellä korkojaksolla* 24.6.2021–23.6.2022 korko voisi olla alimmillaan samalta ajanjaksolta laskettu talletusmahdollisuuden keskikorko vähennettynä 50 peruspisteellä mutta ei kuitenkaan alle -1 %.

Todelliset korot ovat tiedossa vasta kunkin operaation erääntymispäivänä tai aikaistettuna takaisinmaksupäivänä, ja sitä ennen korko voidaan arvioida luotettavasti vain, mikäli erityiseen korkojaksoon ja ylimääräiseen erityiseen korkojaksoon liittyvät korkotiedot on jo ilmoitettu vastapuolille. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti päätettiin, että kunnes luotettavampia tietoja on saatavilla, TLTRO III -operaatioiden korko lasketaan molemmilta erityisiltä korkojaksoilta vähentämällä talletusmahdollisuuden korosta 50 peruspistettä (korko ei voi joka tapauksessa olla korkeampi kuin -1 %) ja TLTRO III -operaatioiden jäljellä olevalta voimassaoloajalta korko lasketaan käyttämällä talletusmahdollisuuden korkoa. Näin ollen vuoden 2021 tilinpäätöksessä TLTRO-operaatioiden korkosaamisten laskennassa käytetään 1) korkoja 23.6.2021 päättyneeltä erityiseltä korkojaksolta, johon liittyvät korkotiedot ilmoitettiin vastapuolille 10.9.2021, ja 2) talletusmahdollisuuden korkoa vähennettynä 50 peruspisteellä (korkokattona -1 %) ylimääräiseltä erityiseltä korkojaksolta 24.6.2021–31.12.2021.

Lisäksi EKP:n neuvosto päätti 30.4.2020 pandemiaan liittyvästä uudesta pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarjasta (pandemic emergency longer-term refinancing operations, PELTRO). Siinä toteutettiin seitsemän operaatiota, jotka erääntyivät vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Operaatioilla tuettiin euroalueen rahoitusjärjestelmän likviditeettiä ja ylläpidettiin rahamarkkinoiden sujuvaa toimintaa varautumisjärjestelyn avulla maaliskuusta 2020 alkaen toteutettujen ylimääräisten pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden (LTRO) päättymisen jälkeen. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti 10.12.2020 toteuttaa vuonna 2021 vielä neljä PELTRO-operaatiota neljännesvuosittain vuoden maturiteetilla. Näillä operaatioilla varaudutaan mahdollisiin likviditeettivajeisiin euroalueen pankkijärjestelmässä ja ylläpidetään rahamarkkinoiden sujuvaa toimintaa pandemiajakson pitkittyessä.

PELTRO-operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Niiden korkona on kunkin operaation voimassaoloajalta laskettu eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskikorko vähennettynä 25 peruspisteellä.

5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta ja vaikuttamaan korkoihin. Niiden tarkoituksena on erityisesti tasoittaa markkinoiden odottamattomien heilahtelujen vaikutusta korkoihin. Näitä operaatioita toteutetaan tarvittaessa.

5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

Käänteiset rakenteelliset operaatiot ovat vakiohuutokauppoina toteutettavia käänteisiä avomarkkinaoperaatioita, joiden avulla eurojärjestelmä voi säädellä rakenteellista likviditeettiasemaansa rahoitussektoriin nähden.

5.5 Maksuvalmiusluotot

Maksuvalmiusluoton avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli-likviditeettiä ennalta määrätyllä korolla hyväksytyjä vakuuksia vastaan.

5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot

Erä sisältää vastapuolille suoritettut käteismaksut tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo ylittää määritetyn kynnsarvon eli avoinna olevista rahapoliittisista operaatioista aiheutuvan tarpeen.

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-crässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit	0,0	0,0	0,0
Takaisinmyyntisopimukset	–	–	–
Hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu	–	–	–
Muut saamiset	–	–	–
Yhteensä	0,0	0,0	0,0

EKP:n neuvosto päätti 17.5.2017 julkistaa hätärahoitusta koskevan sopimuksen EKP:n verkkosivuilla avoimuuden lisäämiseksi. Sopimus korvaa verkkosivuilla hätärahoitusta koskevan menettelykuvauksen, joka julkistettiin lokakuussa 2013. Sopimuksen julkistamisesta kertova lehdistötiedote on luettavissa osoitteessa <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

7.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

31.12.2021 erään sisältyivät arvopaperit, jotka Suomen Pankki on hankkinut osana kolmea katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa, arvopaperimarkkinoita koskevaa ohjelmaa (SMP), julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (PSPP), yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (CSPP) ja pandemiaan liittyvää osto-ohjelmaa (PEPP).

	Alkamispäivä	Päätymispäivä	EKP:n päätös	Ostetut arvopaperit ¹
Päättyneet ohjelmat				
CBPP1	Heinäkuu 2009	Kesäkuu 2010	EKP/2009/16	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
CBPP2	Marraskuu 2011	Lokakuu 2012	EKP/2011/17	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
SMP	Toukokuu 2010	Syyskuu 2012	EKP/2010/5	Euroalueella liikkeeseen laskettuja yksityisen ja julkisen sektorin velkapapereita ²
Omaisuserien osto-ohjelma (APP)				
CBPP3	Lokakuu 2014	käynnissä	EKP/2020/8, sellaisena kuin se on muutettuna	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
ABSPP	Marraskuu 2014	käynnissä	EKP/2014/45, sellaisena kuin se on muutettuna	Ylimpään etuoikeusluokkaan kuuluvia ja taattuja mezzanine-luokan omaisuusvakuudellisia arvopapereita euroalueelta
PSPP	Maaliskuu 2015	käynnissä	EKP/2020/9	Euroalueen keskus-, alue- tai paikallishallinnon, tunnustettujen valtiosidonnaisten laitosten taikka euroalueella sijaitsevien kansainvälisten organisaatioiden tai kansainvälisten kehityspankkien liikkeeseen laskemia joukkolainoja
CSPP	Kesäkuu 2016	käynnissä	EKP/2016/16 sellaisena kuin se on muutettuna	Euroalueelle sijoittautuneiden, pankkisektorin ulkopuolisten yritysten liikkeeseen laskemia joukkolainoja ja yritystodistuksia
Pandemiaan liittyvä osto-ohjelma (PEPP)				
PEPP	Maaliskuu 2020	käynnissä	EKP/2020/17, sellaisena kuin se on muutettuna	Kaikki APP-ohjelmassa ³ hyväksyttävät omaisuuslajit

1) Lisätietoa eri osto-ohjelmissa sovellettavista kelpoisuusehdoista on EKP:n neuvoston päätöksissä.

2) SMP-ohjelmassa ostettiin ainoastaan viiden euroalueen valtion liikkeeseen laskemia julkisen sektorin velkapapereita.

3) Ohjelmassa ostetaan poikkeuksellisesti myös Kreikan valtion liikkeeseen laskemia velkapapereita

Vuonna 2021 eurojärjestelmä teki nettomääräisiä ostoja omaisuuserien osto-ohjelmassa (APP)²⁾ keskimäärin 20 mrd. eurolla kuukaudessa. Joulukuussa 2021 EKP:n neuvosto päätti, että netto-ostoja tehtäisiin vuoden 2022 toisella neljänneksellä 40 mrd. eurolla kuukaudessa ja kolmannella neljänneksellä 30 mrd. eurolla kuukaudessa.³⁾ Lokakuusta 2022 alkaen netto-ostoja tehdään 20 mrd. eurolla kuussa, ja niitä jatketaan niin kauan kuin on tarpeen ohjauskorkojen elvyttävän vaikutuksen vahvistamiseksi. Netto-ostot päättyvät hieman ennen kuin ohjauskorkoja aletaan nostaa.

EKP:n neuvosto aikoo myös jatkaa pääoman uudelleensijoituksia täysimääräisesti vielä pidemmän aikaa sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Lisäksi eurojärjestelmä jatkoi vuonna 2021 netto-ostoja pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa (pandemic emergency purchase programme, PEPP)⁴⁾, johon oli varattu yhteensä 1 850 mrd. euroa⁵⁾. Ostoja tehtiin joustavasti kulloisenkin rahoitusoloista ja inflaationäkymistä laaditun arvion perusteella. Joulukuussa 2021 EKP:n neuvosto päätti myös, että PEPP-ohjelmassa tehtävät netto-ostot päättyvät maaliskuun 2022 lopussa, mutta ne voidaan tarvittaessa aloittaa uudestaan pandemian aiheuttamien häiriöiden torjumiseksi. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti, että PEPP-ohjelmassa hankittujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettava pääoma sijoitetaan uudelleen ainakin vuoden 2024 loppuun saakka. PEPP-ohjelman uudelleensijoituksia voidaan ohjata joustavasti eri aikoina eri arvopaperiluokkiin ja eri maihin tarpeen mukaan. Erääntyvistä arvopapereista luovutaan vähin erin niin, että rahapolitiikka pysyy asianmukaisesti mitoitettuna.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintahinnan perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet”). Seuraavassa on esitetty Suomen Pankin hallussa olevien arvopapereiden jaksotettu hankintahinta sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo, jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan.⁶⁾

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)

	31.12.2021		31.12.2020		Muutos	
	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo
CBPP2	10,0	10,0	10,0	10,4	0,0	-0,4
SMP	64,5	74,8	413,2	438,4	-348,7	-363,6
CBPP3	11 004,1	11 045,9	9 668,7	9 915,2	1 335,4	1 130,7
PSPP - julkisen sektorin velkapaperit	34 554,3	35 451,4	29 822,5	31 793,8	4 731,8	3 657,6
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	2 426,5	2 574,0	2 664,1	2 917,4	-237,7	-343,4
CSPP	13 695,0	13 905,6	10 151,4	10 587,4	3 543,6	3 318,2
PEPP - katetut joukkolainat	233,3	231,5	95,3	96,9	138,0	134,7
PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	23 200,9	22 974,3	10 784,7	10 926,4	12 416,2	12 047,9
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	4 636,3	4 676,1	1 866,8	1 991,0	2 769,5	2 685,1
Yhteensä	89 824,9	90 943,6	65 476,7	68 676,8	24 348,2	22 266,8

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissa hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään vuoden lopun tietojen perusteella, ja ne hyväksyy EKP:n neuvosto. Testeissä arvioidaan ohjelmakohtaisesti tapahtumia, jotka voivat johtaa arvopaperien arvon alentumiseen.

SMP-, CBPP3- ja CSPP-ohjelmissa, PSPP-ohjelman ostoissa monikansallisilta laitoksilta (ns. supra) sekä PEPP-ohjelman katettujen joukkolainojen ja yrityssektorin velkapapereiden ostoissa hankituista arvopapereista mahdollisesti aiheutuvat tappiot jaetaan toteutuessaan EKP:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kokonaan eurojärjestelmän keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

Edellä mainituissa osto-ohjelmissa hankituille rahapolitiikan arvopapereille 31.12.2021 tilanteesta tehtyjen arvonalentumistestien perusteella EKP:n neuvosto päätti, että arvopapereista odotetaan saatavan kaikki niihin liittyvät tulevat kassavirrat. Seuraavassa taulukossa esitetään ohjelmakohtaisesti eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa oleva ostettujen arvopaperien määrä ja niistä Suomen Pankin taseessa oleva osuus.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa		Suomen Pankin taseessa	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
SMP	5 486,3	26 334,6	64,5	413,2
CBPP3	273 233,2	263 535,9	11 004,1	9 668,7
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	264 537,0	249 316,6	2 426,5	2 664,1
CSPP	309 675,5	250 403,2	13 695,0	10 151,4
PEPP - katetut joukkolainat	5 377,1	2 814,7	233,3	95,3
PEPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	130 590,5	47 796,1	–	–
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	43 781,6	43 153,6	4 636,3	1 866,8
Yhteensä	1 032 681,2	883 354,6	32 059,7	24 859,6

7.2 Muut arvopaperit

Tase-erä sisältää rahasto-osuuksia euroalueelta. Vuonna 2020 tase-erässä oli myös kotimaisia yritystodistuksia, joita Suomen Pankki osti koronapandemian negatiivisten talousvaikutusten lieventämiseksi.

Muut euroalueen sisäiset euromääräiset arvopaperit eriteltyinä (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Diskonttopaperit	–	60,9	-60,9
Rahastosijoitukset	175,8	119,5	56,3
Yhteensä	175,8	180,4	-4,6

Muiden euroalueen sisäisten euromääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksu-aika	31.12.2021		31.12.2020	
Maturiteetti	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	–	–	60,9	100,0
Yli 1 vuosi	–	–	–	–
Yhteensä	–	–	60,9	100,0

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

8.1 Osuudet EKP:ssä

EKPJ:n perussäännön artiklan 28 nojalla ainoastaan EKPJ:n kansalliset keskuspankit voivat merkitä EKP:n pääomaa. Merkinnässä sovellettavat osuudet määritetään EKPJ:n perussäännön artiklan 29 mukaisesti, ja ne tarkistetaan joka viides vuosi tai aina, kun EKPJ:n kokoonpano muuttuu.

Suomen Pankin taseessa tähän erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka Suomen Pankki on maksanut, koska sen osuus EKP:n oman pääoman arvosta on suurentunut kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten seurauksena, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet.

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta

	Pääoma- avain 1.2.2020 alkaen, %	Merkitty pääoma Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2020 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2021 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2022 Milj. EUR
Belgian keskuspankki	2,9630	320,7	276,3	298,5	320,7
Saksan keskuspankki	21,4394	2 320,8	1 999,2	2 160,0	2 320,8
Viron keskuspankki	0,2291	24,8	21,4	23,1	24,8
Irlannin keskuspankki	1,3772	149,1	128,4	138,8	149,1
Kreikan keskuspankki	2,0117	217,8	187,6	202,7	217,8
Espanjan keskuspankki	9,6981	1 049,8	904,3	977,1	1 049,8
Ranskan keskuspankki	16,6108	1 798,1	1 548,9	1 673,5	1 798,1
Italian keskuspankki	13,8165	1 495,6	1 288,3	1 392,0	1 495,6
Kyproksen keskuspankki	0,1750	18,9	16,3	17,6	18,9
Latvian keskuspankki	0,3169	34,3	29,5	31,9	34,3
Liettuan keskuspankki	0,4707	51,0	43,9	47,4	51,0
Luxemburgin keskuspankki	0,2679	29,0	25,0	27,0	29,0
Maltan keskuspankki	0,0853	9,2	8,0	8,6	9,2
Alankomaiden keskuspankki	4,7662	515,9	444,4	480,2	515,9
Itävallan keskuspankki	2,3804	257,7	222,0	239,8	257,7
Portugalin keskuspankki	1,9035	206,1	177,5	191,8	206,1
Slovenian keskuspankki	0,3916	42,4	36,5	39,5	42,4
Slovakian keskuspankki	0,9314	100,8	86,9	93,8	100,8
Suomen Pankki	1,4939	161,7	139,3	150,5	161,7
Eurojärjestelmä yhteensä	81,3286	8 803,8	7 583,6	8 193,7	8 803,8
Bulgarian keskuspankki	0,9832	106,4	4,0	4,0	4,0
Tšekin keskuspankki	1,8794	203,4	7,6	7,6	7,6

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta

	Pääoma- avain 1.2.2020 alkaen, %	Merkitty pääoma Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2020 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2021 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2022 Milj. EUR
Tanskan keskuspankki	1,7591	190,4	7,1	7,1	7,1
Kroatian keskuspankki	0,6595	71,4	2,7	2,7	2,7
Unkarin keskuspankki	1,5488	167,7	6,3	6,3	6,3
Puolan keskuspankki	6,0335	653,1	24,5	24,5	24,5
Romanian keskuspankki	2,8289	306,2	11,5	11,5	11,5
Ruotsin keskuspankki	2,9790	322,5	12,1	12,1	12,1
Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä	18,6714	2 021,2	75,8	75,8	75,8
Yhteensä	100,0000	10 825,0	7 659,4	8 269,5	8 879,6

EKP:n oma pääoma

EKP:n merkitty pääoma on 10 825 milj. euroa. Englannin pankin lähdettyä EKPJ:stä 31.1.2020 EKP piti merkityn pääomansa määrän ennallaan, ja Englannin pankin merkintäosuus jaettiin euroalueen ja sen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien kesken.

Myös EKP:n maksetun pääoman määrä pidettiin ennallaan vuonna 2020 eli se oli edelleen 7 659 milj. euroa, sillä muut kansalliset keskuspankit kattoivat Englannin pankin aiemmin maksaman pääoman (58 milj. euroa). Lisäksi EKP:n neuvosto päätti, että euroalueen kansalliset keskuspankit maksaisivat merkitsemänsä lisäpääoman kokonaisuudessaan kahdessa erässä vuosina 2021 ja 2022²¹. Suomen Pankin ensimmäinen 11,2 milj. euron erä lankesi maksettavaksi 29.12.2021 ja kasvatti sen osuuden EKP:n maksetusta pääomasta 150,5 milj. euroon vuonna 2021 (vuonna 2020 erä oli 139,3 milj. euroa). Toinen erä maksetaan vuonna 2022. Tase-erä sisältää lisäksi yhteensä 26,0 milj. euroa eri vuosina kirjattuja pääoma-avaimen muutoksista johtuvia nettomääräisiä tarkistuseriä.

8.2 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset

Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset -erä sisältää Suomen Pankin EKP:lle siirtämän valuuttavaranto-osuuden. Siirto tehtiin eurojärjestelmään siirtymisen yhteydessä. EKPJ:n perussäännön artiklan 30.2 nojalla jokaisen keskuspankin osuus vahvistetaan suhteessa sen osuuteen EKP:n merkitystä pääomasta, joten erän suurus muuttuu pääoma-avaimen muuttuessa. Saamisille maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa.

31.12.2021 Suomen Pankin valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset olivat 741,1 milj. euroa.

8.3 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset

Tase-erä sisältää saamisen, joka syntyy, kun Suomen Pankin setelistön määrä oikaistaan pääoma-avaimen mukaiseksi, ja velan, joka liittyy EKP:lle kohdistettuun 8 prosentin osuuteen setelistöstä. Sekä saamisen että velan vastakirjaukset ovat taseen vastattavaa-puolen erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. [8\)](#)

Tase-erän koko oli tilikauden lopussa 8 263,0 milj. euroa (6 871,6 milj. euroa vuonna 2020). Erän kasvu johtui siitä, että Suomen Pankin liikkeeseen laskemien setelien määrä kasvoi 2,7 % liikkeessä olleiden eurosetelien kokonaismäärän kasvaessa 7,7 % vuodesta 2020. Näille saamisille kertyy päivätasolla laskettavaa, viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa.

8.4 Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto) tai vastattavaa-puolen erä muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
TARGET2-järjestelmään liittyvät velat EKP:lle / saamiset EKP:ltä (ml. eurojärjestelmässä pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot)	25 282,4	49 467,7	-24 185,4
Rahoitustulon netto-osuus	-483,1	-398,3	-84,9
EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät saamiset EKP:ltä	2,8	23,1	-20,4
Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä yhteensä (netto)	24 802,0	49 092,6	-24 290,6

Erän suuruus oli 24 802,0 milj. euroa 31.12.2021, ja se koostui kolmesta tekijästä: 1) EKP:n ja EKPJ:n kansallisten keskuspankkien TARGET2-järjestelmän kautta toimittamiin ja vastaanottamiin maksuihin liittyvät Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden sekä eurojärjestelmän keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot, 2) rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmässä aiheutuvat saamiset/velat EKP:hen nähden sekä 3) ne Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden, jotka johtuvat EKP:n ennakkovoitonjaosta ja mahdollisista muista saamisista tai palautettavista määristä.

TARGET2-järjestelmän kautta toimitettuihin nettomääräisiin maksuihin liittyvä nettosaaminen vuoden lopussa oli 25 282,4 milj. euroa. Erälle kertyvä korko perustuu viimeisimpään saatavilla olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation marginaalikorkoon, ja se lasketaan päivittäin.

Vuotuisesta rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien kesken aiheutui vuoden lopussa -483,1 milj. euron velka EKP:lle (ks. tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Rahoitustulon netto-osuus”).

EKP:n neuvoston päätöksellä EKP jakoi euroalueen kansallisille keskuspankeille ennakkovoitonjakona 150 milj. euroa vuodelta 2021 (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”EKP:n ennakkovoitonjako”). Suomen Pankin osuus jaettavasta summasta oli 2,8 milj. euroa 31.12.2021 (ks. tuloslaskelman erä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”).

9. Muut saamiset

Tase-erä sisältää Suomen Pankin hallussa olevat eurokolikot, käyttöomaisuuden ja sijoitusomaisuuden (osakkeet ja osuudet). Tase-erään sisältyvät taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät, siirtosaamiset ja muut saamiset sekä eläkerahaston omaisuuserät.

Aineellinen käyttöomaisuus			
Kirjanpitoarvo	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Maa-alueet	6,8	7,2	-0,4
Rakennukset	66,0	75,2	-9,1
Koneet ja kalusto	10,8	10,9	-0,0
Taide- ja numismaattinen kokoelma	0,6	0,6	-
Yhteensä	84,3	93,8	-9,5

Aineeton käyttöomaisuus			
Kirjanpitoarvo	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Tietojärjestelmät	8,0	6,8	1,2
Yhteensä	8,0	6,8	1,2

Muu omaisuus ja saamiset (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Euroalueen metalliraha	37,6	44,5	-6,9
Osakkeet ja osuudet	22,6	22,6	-
Eläkerahaston kiinteistöt ja siirtosaamiset	11,3	12,1	-0,7
Siirtosaamiset	440,2	425,6	14,6
Taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät	2,6	18,0	-15,4
Muut saamiset	1,0	1,1	-0,1
Yhteensä	515,4	524,0	-8,6

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erä sisältää pääoma-avaimen mukaisen, EKP:n osuudella oikaistun Suomen Pankin osuuden liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

Vuonna 2021 liikkeessä olleiden eurosetelien yhteenlaskettu arvo kasvoi 7,7 %. Jakoperusteen mukaan Suomen Pankin osuus liikkeessä olevista euroseteleistä oli vuoden 2021 lopussa arvoltaan 26 100,1 milj. euroa (vuoden 2020 lopussa 24 243,3 milj. euroa). Suomen Pankin liikkeeseen laskemien eurosetelien kokonaisarvo kasvoi 2,7 % eli 17 837,1 milj. euroon vuonna 2021 (edellisvuonna 17 371,6 milj. euroa). Määrä oli pienempi kuin jakoperusteen mukaan kohdistetun osuuden kokonaisarvo, ja erotus eli 8 263,0 milj. euroa (6 871,6 milj. euroa vuonna 2020) on kirjattu vastaavaa-puolen ala-erään ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset”.

Liikkeessä olevat setelit (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
5 euroa	74,8	74,9
10 euroa	-90,6	-101,9
20 euroa	3 250,2	3 281,1
50 euroa	12 784,6	12 285,6
100 euroa	-1 179,9	-1 163,0
200 euroa	810,8	738,3
500 euroa	2 187,2	2 256,6
Eurosetelit yhteensä	17 837,1	17 371,6
ECB issue -luku	-2 269,5	-2 108,0
CSM-luku	10 532,4	8 979,6
Pääoma-avaimen mukainen liikkeessä olevat setelistö	26 100,1	24 243,3

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	31.12.2021 Milj. EUR	31.12.2020 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	101 053,9	89 190,3	11 863,6
Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	23 552,7	21 673,8	1 878,9
Määräaikaistalletukset	–	–	–
Käännteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	–	–	–
Yhteensä	124 606,6	110 864,1	13 742,5

2.1 Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)

Sekkitileillä ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantotalletuksista koostuvat saamiset. Vastattavien erässä 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille” ilmoitetaan lisäksi erikseen ne luottolaitosten varat, jotka eivät ole vapaasti luovutettavissa, ja vähimmäisvarantovelvoitteesta vapautettujen luottolaitosten tilit. Vähimmäisvarantotalletuksille on 1.1.1999 lähtien maksettu kulloiseenkin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa. Kesäkuusta 2014 lähtien vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävälle pankkien varantotalletuksille on maksettu joko nollakorkoa tai talletusmahdollisuuden korkoa sen mukaan, kumpi näistä on matalampi.

EKP:n neuvosto päätti, että varannoille maksettava korko on kaksiportainen 30.10.2019 alkaen. Päätöksen mukaan osa luottolaitosten ylimääräisestä likviditeetistä – eli vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävistä varantotalletuksista – jätetään talletusmahdollisuuden sovellettavan negatiivisen koron soveltamisalan ulkopuolelle. Tälle osalle maksettava vuosikorko on 0 %. Negatiivisesta talletuskorosta vapautettujen vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävien talletusten määrä vuoden lopussa – eli vapautettava osa – laskettiin kertomalla pankin vähimmäisvarantovelvoitteet kertoimella 6.⁹⁾ Vapauttamattoman osan korko on edelleen joko nollakorko tai EKP:n talletuskorko sen mukaan, kumpi niistä on alempi.

2.2 Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)

Talletusmahdollisuus on eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmän likviditeettiä vähentävä osa, johon pankit voivat tehdä yön yli -talletuksia ennalta määrättyllä korolla.

2.3 Määräaikaistalletukset

Yksi tapa toteuttaa likviditeettiä vähentäviä hienosäätöoperaatioita on kerätä määräaikaistalletuksia.

2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään tasaamaan suuria likviditeetin yli- tai alimääriä.

2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset

Erä sisältää vastapuolten talletukset tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo jää alle määritetyn kynnyksarvon.

3. Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Erä oli suuruudeltaan 305,7 milj. euroa 31.12.2021 (vuotta aiemmin Suomen Pankilla ei ollut euromääräisiä velkoja euroalueen luottolaitoksille). Erään sisältyi reposopimuksia 300,9 milj. euron arvosta ja valuutanvaihtosopimuksiin liittyviä vakuuksia 4,8 milj. euroa.

4. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat julkiselle sektorille (2 700 milj. euroa) ja muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille (8,0 milj. euroa).

5. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa (4 688,2 milj. euroa) sekä repoluottoja (698,4 milj. euroa) ja valuutanvaihtosopimusten käteisvakuuksia (1,9 milj. euroa).

6. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2021 valuuttamääräisiä velkoja euroalueelle.

7. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2021 valuuttamääräisiä velkoja euroalueen ulkopuolelle.

8. IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien vastaerä (vrt. vastaavaa-puolen erä). Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. SDR-määräisen kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2021 lopussa pienemmät kuin niiden vastaerä taseen velkapuolella. Velkapuolen vastaerän suuruus on 3 500,0 milj. SDR. Erä kasvoi elokuussa 2021, jolloin IMF:n erityisten nosto-oikeuksien määrää kasvatettiin. Suomen Pankin osuus allokaatiosta oli 2,3 mrd. SDR. Taseessa erä esitetään euromääräisenä ja arvostettuna 31.12.2021 kurssiin (4 325,6 milj. euroa).

9. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Eurojärjestelmän sisäiset velat ja saamiset on eritelty taseen vastaavaa-puolen erän ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” liitetiedoissa.

10. Muut velat

Tase-erä muodostuu siirtoveloista, ostoveloista ja muista veloista. Siirtovelkoihin lasketaan muun muassa tilinpäätöksen yhteydessä kirjattavia siirtyviä eriä sekä repoluottojen ja pitkäaikaisten rahoitusoperaatioiden korkovelkoja. Muissa veloissa on muun muassa arvonlisäverotilityksiin ja ennakonpidätyksiin liittyviä velkoja sekä maksuun menossa olevia palkkoja ja eläkkeitä.

Muut velat (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Siirtovelat	446,7	132,7	314,0
Ostovelat	1,6	0,0	1,6
Muut velat	-0,3	0,3	-0,6
Yhteensä	448,0	133,0	315,0

11. Arvonmuutostilit

Tase-erässä ovat valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot. Lisäksi tase-erä sisältää maa-alueiden ja rakennusten arvonnkorotukset sekä vuoden 1999 kirjanpitokäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot.

Arvonmuutostilit (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Kulta	2 148,3	2 044,9	103,4
Valuutat:			
USD	764,6	335,9	428,7
GBP	68,3	17,9	50,4
JPY	72,9	95,5	-22,5
SDR	30,3	–	30,3
Muut valuutat	0,2	0,2	-0,0
Arvopaperit	24,3	130,9	-106,7
Rahastosijoitukset	380,9	109,6	271,3
Muut arvonnkorotukset	132,8	141,2	-8,5
Yhteensä	3 622,6	2 876,1	746,5

12. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20. pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Vuoden 2021 lopussa varausten yhteismäärä on 5 309,5 milj. euroa. Varaukset koostuvat yleisvarauksesta, reaaliarvovarauksesta, eläkevarauksesta sekä valuuttakurssi- ja hintaerovarauksesta.

Eläkevaraus on tehty eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 547,7 milj. euroa, ja tästä on katettu 105,2 % eli 576,1 milj. euroa. Eläkevarauksen muutos tilikauden aikana koostuu tehdystä arvonnkorotusrahaston purusta, -0,4 milj. euroa, ja eläkerahaston tappiosta, -5,9 milj. euroa, joka katettiin eläkevarausta purkamalla. Vuoden 2021 lopussa eläkevarauksen katteeksi oli korvamerkitty kiinteistöjä 11,0 milj. euron arvosta (ks. taseen liitetietojen kohta ”Muut saamiset”). Eläkevarauksen muun osan katteeksi (564,8 milj. euroa) ei ole korvamerkitty määrättyjä varoja, vaan niitä hallinnoidaan osana pankin rahoitusvarallisuutta.

Varaukset (Milj. EUR)	Varaukset yhteensä 31.12.2019	Varausten muutos 2020	Varaukset yhteensä 31.12.2020	Varausten muutos 2021	Varaukset yhteensä 31.12.2021
Valuuttakurssi- ja hintaerovaraus	833	331	1 164	21	1 185
Yleisvaraus	1 845	100	1 945	–	1 945
Reaaliarvovaraus	1 488	57	1 545	58	1 603
Eläkevaraus	589	-7	582	-6	576
Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta	2	-2	–	–	–
Yhteensä	4 757	480	5 237	73	5 309

13. Oma pääoma ja rahastot

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21. pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

Oma pääoma (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Kantarahasto	840,9	840,9	-
Vararahasto	2 073,8	2 031,8	42,0
Yhteensä	2 914,8	2 872,7	42,0

14. Tilikauden voitto

Tilikauden 2021 voitto oli 52,5 milj. euroa.

Tilikauden tulos (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Voitonjako valtiolle	26,3	100,0	-73,7
Suomen Pankin osuus voitosta (siirretään vararahastoon)	26,2	42,0	-15,9
Yhteensä	52,5	142,0	-89,6

Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuoliset vastuut (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Futuurisopimukset		
Ostosopimusten nimellisarvo	–	–
Myyntisopimusten nimellisarvo	-20,0	–
FX-swap-sopimusten markkina-arvo	8,1	-0,0
Kiinteistörahastoihin tehdyt sijoitussopimukset	35,0	50,0
Arvopaperilainaus	109,5	744,6

Suomen Pankki lainaa EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti osto-ohjelmaomistuksiaan. Lainattavissa ovat Suomen Pankin omistukset katetuissa velkakirjoissa, yrityssektorin ja julkisen sektorin velkakirjoissa sekä pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa. Lisäksi Suomen Pankki lainaa myös omaan sijoitusvarallisuuteensa kuuluvia arvopapereita. Arvopaperilainaustapahtumat, joissa ei ole käteisvakuuksia, kirjataan vuoden lopussa taseen ulkopuolisille tileille.¹⁰⁾ Tällaisia lainaustapahtumia oli avoinna 109,5 milj. euron arvosta 31.12.2021 (744,6 milj. euroa 31.12.2020).

-
- 1) EKP:n neuvoston päätökset 30.4.2020 ja 10.12.2020.
 - 2) APP-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.
 - 3) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 16.12.2021.
 - 4) PEPP-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.
 - 5) Jos suotuisia rahoitusoloja voidaan ylläpitää suunniteltua pienemmillä ostoilla, PEPP-ohjelmaan varattua summaa ei tarvitse käyttää kokonaan.
 - 6) Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo arvioidaan eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.
 - 7) Ks. etenkin 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/138 niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, maksettavista osuuksista Euroopan keskuspankin pääomasta ja päätöksen (EU) 2019/44 kumoamisesta (EKP/2020/4), 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/136 euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien maksettavista osuuksista Euroopan keskuspankin pääomasta ja päätöksen (EU) 2019/48 kumoamisesta (EKP/2020/2) ja 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/139 kansallisten keskuspankkien keskinäisiä Euroopan keskuspankin pääoman osuuksien siirtoja ja maksetun pääoman tarkistamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta ja päätöksen (EU) 2019/45 kumoamisesta (EKP/2020/5).
 - 8) Euroseteleiden liikkeeseenlaskua koskevien eurojärjestelmän tilinpäätöskäytäntöjen mukaan liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta kohdistetaan kuukausittain EKP:lle 8 %. Jäljelle jäävä 92 prosentin osuus kohdistetaan kansallisille keskuspankeille niin ikään kuukausittain siten, että kukin keskuspankki esittää taseessaan liikkeeseen lasketuista euroseteleistä osuuden, joka vastaa pankin maksamaa osuutta EKP:n pääomasta. Kansalliselle keskuspankille tämän käytännön mukaisesti kohdistettujen euroseteleiden arvon ja liikkeeseen laskettujen euroseteleiden arvon välinen erotus kirjataan erään ”Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/nettovelat”.
 - 9) EKP:n neuvosto voi muuttaa kerrointa, jos ylimääräisen likviditeetin määrä muuttuu.
 - 10) Arvopaperilainaus tapahtumissa saadut käteisvakuudet kirjataan tasetileille (ks. taseen vastattavaa puolen liitetietojen kohta 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille”, ja kohta 5 ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”).

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	55,2	91,2	-36,0
Tuotot diskonttopapereista	0,3	0,1	0,2
Korkotuotot talletuksista	0,0	0,3	-0,3
Osingot	25,7	20,5	5,3
Muut korkotuotot	1,9	4,3	-2,4
Yhteensä	83,2	116,3	-33,1

Euromääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	–	0,0	-0,0
Korkotuotot talletuksista	0,2	0,0	0,2
Muut korkotuotot	20,3	6,4	13,9
Yhteensä	20,5	6,4	14,1

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	3,1	4,7	-1,6
Korkotuotot talletuksista	0,0	3,2	-3,2
Yhteensä	3,1	7,9	-4,8

Euromääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	–	-0,1	0,1
Tuotot diskonttopapereista	0,1	2,0	-1,9
Korkotuotot talletuksista	0,0	–	0,0
Osingot eurosijoituksista	3,9	8,8	-4,8
EKPJ-erien korkotuotot	–	–	–
Korkotuotot rahapolitiikan luotoista	–	–	–
Korkotuotot rahapolitiikan arvopapereista	200,6	233,3	-32,7
Negatiivisista koroista johtuvat korkotuotot luottolaitosten talletuksista	633,4	428,3	205,2
Muut korkotuotot	36,4	53,9	-17,5
Yhteensä	874,6	726,2	148,4

Korkotuotot yhteensä (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	83,2	116,3	-33,1
Euromääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	20,5	6,4	14,1
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta	3,1	7,9	-4,8
Euromääräiset korkotuotot euroalueelta	874,6	726,2	148,4
Yhteensä	981,3	856,8	124,5

2. Korkokulut

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkokulut talletuksista	–	-0,0	0,0
Muut korkokulut	-1,4	-3,0	1,6
Yhteensä	-1,4	-3,1	1,7

Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Muut korkokulut	–	-0,0	0,0
Yhteensä	–	-0,0	0,0

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Muut korkokulut	–	-0,0	0,0
Yhteensä	–	-0,0	0,0

Euromääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Korkokulut rahapolitiikan luotoista	-321,8	-119,4	-202,4
Muut korkokulut	–	-3,2	3,2
Yhteensä	-321,8	-122,6	-199,2

Korkokulut yhteensä (milj. EUR)	2021	2020	Muutos
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-1,4	-3,1	1,7
Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	–	-0,0	0,0
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle	–	-0,0	0,0
Euromääräiset korkokulut euroalueelle	-321,8	-122,6	-199,2
Yhteensä	-323,2	-125,7	-197,5

3. Korkokate

Korkokate (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Korkotuotot			
Korkotuotot rahoitusvarallisuudesta	147,2	195,2	-48,0
Korkotuotot rahapolitiikan eristä	834,1	661,6	172,5
Korkotuotot EKPJ-saamisista	–	–	–
Yhteensä	981,3	856,8	124,5
Korkokulut			
Korkokulut rahoitusvarallisuudesta	-1,4	-6,3	4,9
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-321,8	-119,4	-202,4
Korkokulut EKPJ-veloista	–	–	–
Yhteensä	-323,2	-125,7	-197,5
KORKOKATE	658,1	731,1	-73,0

4. Valuuttakurssierot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Vuonna 2021 tällaisia voittoja kirjattiin 4,9 milj. euroa.

5. Arvopapereiden hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2021 arvopapereista realisoitui 44,5 milj. euroa myyntivoittoa.

6. Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot

Erä sisältää valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot. Jokaista arvopaperilajia ja valuuttaa tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2021 valuutoista ei kirjattu arvostustappioita. Arvopapereista kirjattiin arvostustappioita 28,1 milj. euroa.

7. Valuuttakurssi- ja hintaerovaruuksen muutos

Valuuttakurssi- ja hintaeromuutoksista realisoituneilla nettovoitoilla, yhteensä 21,2 milj. euroa, kartutettiin valuuttakurssi- ja hintaerovaruuksia tilinpäätöspolitiikan mukaisesti. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

8. Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista

Erä sisältää sijoitustoiminnasta aiheutuneet palkkiot ja maksut.

9. Rahoitustulon netto-osuus

Rahoitustulo (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Suomen Pankin pooliin lähettämä rahoitustulo	507,5	476,5
Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen rahoitustulo	21,5	79,3
Pääoma-avaimen mukainen rahoitustulon netto-osuus	-486,0	-397,2
Korjaukset aiempina vuosina jaettuun rahoitustuloon	2,8	-1,1
Osuus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta tehdystä varauksesta	–	1,6
Yhteensä	-483,1	-396,7

Erä sisältää vuoden 2021 yhteenlasketun rahoitustulon netto-osuuden, josta muodostuu 486,0 milj. euron kulut (edellisvuonna 397,2 milj. euron kulut).

Kunkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen velkapohjaa vastaavista yksilöitävistä saamisista kertyvät vuotuiset tuotot. Velkapohjaan kuuluvista veloista maksettavat korot on vähennettävä netto-osuuteen laskettavasta rahoitustulosta. Jos kansallisen keskuspankin yksilöitävien saamisten arvo on suurempi tai pienempi kuin sen velkapohjan arvo, erotus kompensoidaan soveltamalla erotuksen arvoon viimeisintä saatavilla olevaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa.

Seuraavassa taulukossa on eritelty yksilöitävien saamisten ja velkapohjan erät sekä niihin sovellettavat korot.

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapolhja	Sovellettava korko
Kultavarannot suhteessa keskuspankin osuuteen EKP:n pääoman jakoperusteesta	0 %	Liikkeessä olevat setelit	Ei sovelleta
EKP:lle siirrettyjä valuuttavarantosaamisia vastaavat eurojärjestelmän sisäiset saamiset (lukuunottamatta kultaa)	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Saatu tuotto
Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	Saatu tuotto	TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko
CBPP, CBPP2, PSPP - julkisen sektorin velkapaperit ja PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko		
SMP, CBPP3, PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit, CSPP and PEPP (poislukien PEPP - julkisen sektorin velkapaperit)	Saatu tuotto		
Likviditeettiä lisääviin operaatioihin liittyvät saamiset euroalueen ulkopuolisilta keskuspankeilta	Kertynyt korkotuotto (suoriteperusteisesti)		
Kertynyt kuponkikorko arvonalennetuista rahapolitiikan arvopapereista, jotka kuuluvat täyden tuoton- ja riskinjoon piiriin	Ei sovelleta		
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset nettosaamiset	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko		
Kertynyt korko maturiteetiltaan yli vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvista saamisista	Ei sovelleta		

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Suomen Pankin rahoitustulon netto-osuus on yhtä kuin Suomen Pankin pooliin lähettämä osuus yhteenlaskettavasta rahoitustulosta (507,5 milj. euroa) miinus Suomen Pankille jakoperusteen mukaisesti kuuluva osuus rahoitustulosta (21,5 milj. euroa).

10. Osuus EKP:n voitosta

EKP jakoi tilikaudelta 2020 voittoa 383 milj. euroa. Tästä tilikaudelle 2021 kirjattu Suomen Pankin osuus oli 7,0 milj. euroa.

11. Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Erä sisältää Suomen Pankin osuuden EKP:n ennakkovoitonjakona tilikaudelta 2021 jakamasta SMP-ohjelmaan liittyvän arvopaperisalkun, laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman (APP) ja pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP) tuotoista, 2,8 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää BIS:n osakkeista saadut osingot, 6,7 milj. euroa.

12. Muut tuotot

Erä sisältää Finanssivalvonnan tuottoja 37,7 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen tuotot, 5,3 milj. euroa, sekä toimitusmaksuja ja palkkioita.

13. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Palkat ja palkkiot	49,6	45,8
Työnantajakorvaukset eläkerahastolle	9,4	8,9
Muut henkilösivukulut	2,1	1,9
Yhteensä	61,1	56,6

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	2021	2020
	Henkilöä	Henkilöä
Suomen Pankki	368	355
Finanssivalvonta	239	231
Yhteensä	607	586

Johtokunnan jäsenille maksetut peruspalkat (EUR)	2021
Olli Rehn	280 979
Marja Nykänen	254 749
Tuomas Välimäki	207 128
Yhteensä	742 856

Johtokunnan jäsenille maksetut luontoisedut (ateria-, puhelin- ja autoetu) olivat yhteensä 42 991,70 euroa.

Suomen Pankin johtokunnan jäsenen eläke-etuudet määräytyvät Suomen Pankin eläkesäännön mukaisesti ilman erityisehtoja ja samoin edellytyksin ja ehdoin kuin muulle henkilöstölle on eläkesäännössä vahvistettu. Suomen Pankin eläkesääntö on soveltuvin osin julkisten alojen eläkelain (JuEL) mukainen. Toimikautensa päättäneelle johtokunnan jäsenelle voidaan maksaa tulonmenetyksen korvausta, jos henkilö ei voi karenssisäännöksen perusteella vastaanottaa työtehtävää muualta tai jos Suomen Pankista saatu eläke on pienempi kuin tulonmenetyksen korvaus. Tulonmenetyksen täysimääräinen korvaus on 60 % palkasta, ja sitä maksetaan yhden vuoden ajan yhteen sovittaen Suomen Pankista maksettavan eläkkeen kanssa siten, että nämä yhdessä eivät ylitä 60:tä prosenttia palkasta.

14. Eläkerahastomaksu

Suomen Pankki suoritti pankkivaltuuston hyväksymänä Suomen Pankin eläkerahastolle 10 milj. euron eläkerahastomaksun vuonna 2021 eläkerahaston tilikauden alijäämän kattamiseksi.

15. Hallinnolliset kulut

Hallinnolliset kulut (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Tarvikkeista ja hankinnoista aiheutuvat kulut	0,5	0,4
Koneista ja kalustosta aiheutuvat kulut	7,4	7,0
Kiinteistöistä aiheutuvat kulut	8,9	8,5
Henkilöstösidonnaiset kulut	1,0	1,3
Ostetuista palveluista aiheutuvat kulut	15,1	13,7
Muut hallinnolliset kulut	2,3	2,1
Yhteensä	35,2	32,9

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

16. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Rakennukset	3,7	3,6
Koneet ja kalusto	2,6	2,5
Yhteensä	6,2	6,1

Poistot aineettomasta käyttöomaisuudesta (milj. EUR)	31.12.2021	31.12.2020
Tietojärjestelmät	2,8	2,8
Yhteensä	2,8	2,8

17. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 4,5 milj. euroa.

18. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy perintäkuluihin, kurssi- ja pyörityseroihin ja muihin sen kaltaisiin kuluihin.

19. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, yhteensä 13,2 milj. euroa, sekä 10 milj. euron eläkerahastomaksu. Lisäksi erässä on eläkerahaston kiinteistöjen tuotot, 1,7 milj. euroa.

20. Eläkerahaston kulut

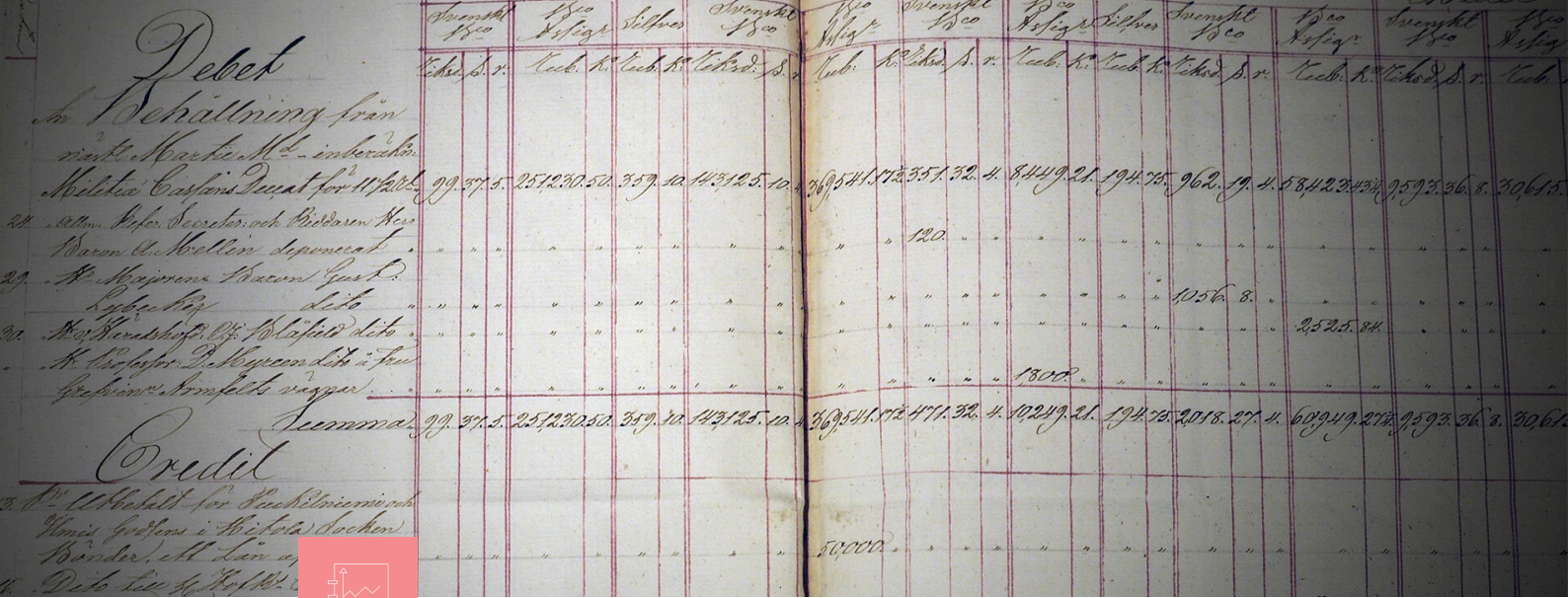
Erään sisältyvät maksetut eläkkeet, 28,6 milj. euroa, hoitokulut ja poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

21. Varausten muutos

Erään sisältyy reaaliarvovarauksen lisäys, 58 milj. euroa. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

22. Tilikauden tulos

Tilikauden 2021 tulos oli 52,5 milj. euroa. Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että voitosta siirretään 26,3 milj. euroa käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Tilinpäätöksen liitteet

31.12.2021

Milj. euroa	31.12.2021	31.12.2020
Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo		
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	0,2	0,2
Muut osakkeet ja osuudet	0,0	0,0
Yhteensä	22,6	22,6
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta	0,3	0,3
Eläkesitoumuksista johtuva vastuu		
Suomen Pankin eläkevastuu ²	547,7	556,0
– tästä varauksilla katettu	576,1	582,4

¹ Suluissa Suomen Pankin suhteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista.

² Vuoden 2021 eläkevastussa on mukana 1.1.2022 annettava indeksikorotus eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961/2006	52 108
	Rauhankatu 19	1954/1981	40 487
	Snellmaninkatu 61	1857/1892/2001	23 600
	Snellmaninkatu 21	1901/2003	3 225
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 800
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	334 243
Inari	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

1 Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Riskienhallinnan liitetiedot

31.12.2021

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan riskienhallinta ja riskienvalvonta

Sijoitustoimintaan kohdistuu riskejä, joita riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan, mittaamaan ja rajoittamaan. Suomen Pankissa käytetään riskienhallinnassa yleisesti sovellettavia menetelmiä, markkina- ja luottoriskimalleja sekä herkkyysanalyseja.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan riskienhallinnasta vastaavat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimisto ja markkinaoperaatiot-osasto yhteistyössä. Sijoitustoiminnan riskienvalvonta sekä tuotto- ja riskiraportointi ovat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston vastuulla.

Sijoitustoiminnan riskeistä raportoidaan sijoitustoiminnan operatiiviseen työhön osallistuville päivittäin ja johtokunnalle kuukausittain. Sijoitustuottojen kehityksestä raportoidaan kuukausittain sijoitustoiminnalle ja sijoitustoiminnasta vastaavalle johtokunnan jäsenelle. Markkinatoimikunta käsittelee sijoitustoiminnan tuottokehitystä neljännesvuosittain sijoitustoiminnasta vastaavan johtokunnan jäsenen johdolla. Johtokunta käsittelee riskejä ja tuottoja puolivuositin. Rajoiterikkomuksista raportoidaan välittömästi. Kokonaisrahoitusriskiraportti esitetään johtokunnassa neljännesvuosittain.

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan päätöksentekorakenne sekä erilliset riskikomiteat

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoimintaan ja riskienhallintaan liittyviä päätöksiä tehdään Suomen Pankin johtokunnassa, markkinatoimikunnassa sekä operatiivisissa kysymyksissä myös sijoitusryhmässä ja riskiryhmässä.

Suomen Pankin johtokunta päättää sijoitustoiminnan päämääristä ja sijoituspolitiikasta sekä riskienhallinnan ja vastuullisen sijoittamisen periaatteista. Johtokunnassa päätettäviä asioita ovat muun muassa oman rahoitusvarallisuuden ja valuuttavarannon koko, valuuttavarannon valuuttajakauma, pitkäaikainen sijoitustoiminta, korkosijoitusvarallisuuden sijoitusluokittainen strateginen allokatio, korkosijoitustoiminnan sijoitusluokittaiset sallitut vaihteluvälit sekä korko- ja luottoriskin taso. Johtokunta määrittää myös luottoriskilimiittien enimmäismäärät.

Markkinatoimikunta päättää johtokunnan asettamissa rajoissa rahoitusvarallisuuden sijoittamiseen ja riskienhallintaan liittyvistä yksityiskohdista. Se päättää muun muassa vastapuoli- ja liikkeeseenlaskijakriteereistä sekä tarkemmista luottoriskilimiiteistä. Markkinatoimikunnan puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii Suomen Pankin omista sijoituksista vastuussa oleva johtokunnan jäsen.

Sijoitusryhmän ja riskiryhmän työskentelyssä pääpaino on asioiden valmistelussa päätöksentekoelinten käsittelyyn. Lisäksi sijoitusryhmä toimii markkinaoperaatiot-osaston sisäisenä päätöksentekoelimenä sekä sijoituslinjan ja riskienvalvontalinjan yhteisten asioiden koordinointielimenä. Uusista kaupankäynnin vastapuolista päätetään pääsääntöisesti sijoitusryhmässä ja joissakin poikkeustapauksissa markkinatoimikunnassa. Markkinaoperaatiot-osaston osastopäällikkö on sijoitusryhmän puheenjohtaja ja päätöksentekijä. Riskiryhmän puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston päällikkö.

Edellä mainittujen päätöksentekoelinten lisäksi Suomen Pankissa toimii sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Työryhmä tekee päätökset sijoitustoiminnan piiristä vastuullisuusperustein poissuljettavista tai siihen palautettavista yhtiöistä hyödyntäen ulkopuolisen palveluntarjoajan analyysia.

Suomen Pankissa on taloudellisten riskien komitea, jonka tehtävänä on rahoituserien hallintatoiminnoista riippumattomasti tukea johtokuntaa valvomalla ja arvioimalla Suomen Pankin taseeseen kohdistuvia taloudellisia riskejä. Komitea ei ole päätöksentekoelin vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Taloudellisten riskien komitean lisäksi Suomen Pankissa on myös operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea. Tämän komitean tehtävänä on arvioida Suomen Pankin operatiivisten riskien ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan tasoa sekä antaa ohjeita ja suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi. Samoin kuin taloudellisten riskien komitea, operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea ei ole päätöksentekuelin vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Riskitunnuslukuja ja jakaumia

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten luottoluokitusjakauma¹

Luottoluokitus	31.12.2021 Milj. euroa	31.12.2020 Milj. euroa
AAA	3 077	3 341
AA+	437	378
AA	44	31
AA-	366	312
A+	1 260	1 268
A	205	178
A-	137	115
BBB+	47	32
BBB	14	-
BBB-	-	5
Alle BBB-	-	-
Luottoluokittelemattomat	82	56
Yhteensä	5 670	5 716

1) Katetut joukkolainat on luokiteltu velkakirjan oman luottoluokituksen perusteella, ei liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen perusteella. Japanin keskuspankki käsitellään valtion luottoluokituksen mukaan. Luottoluokitusten määrittävien muutoksesta johtuen vertailuajankohdan arvot on laskettu uudelleen.

Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

**Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien
velkakirjojen ja talletusten jakautuminen
liikkeeseenlaskijan/vastapuolen kotimaan perusteella
(markkina-arvon mukaan)**

Maa tai alue (milj. euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Euroalue	214	266
Alankomaat	75	67
Itävalta	67	60
Saksa	53	56
Ranska	19	22
Suomi	–	61
Muu Eurooppa	852	832
Ruotsi	347	320
Iso-Britannia	290	244
Norja	116	151
Tanska	81	102
Sveitsi	18	16
Amerikka	2 977	3 102
Yhdysvallat	2 477	2 491
Kanada	500	612
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 151	1 153
Japani	1 111	1 087
Australia	18	52
Etelä-Korea	22	13
Kansainväliset instituutiot	477	362
Yhteensä	5 670	5 716

Pyöristysten vuoksi kaikki väli- ja loppusummat eivät välttämättä täsmää.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden herkkyys markkinamuutoksiin nähden

Mijj. euroa	2021	2020
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden (sisältäen osakerahastosijoitukset) arvonmuutos, jos euron valuuttakurssi vahvistuisi 15 % suhteessa valuuttavarannon valuuttoihin ja kultaan 31.12. tilanteesta	-1 387	-1 267
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos korkotaso nousee 1 prosentin 31.12. tilanteesta	-109	-123
Suomen Pankin osakerahastojen arvonmuutos, jos osakerahastojen arvo laskee 25 %	-378	-284

Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuuden allokaatio vuoden 2021 lopussa

Korkosijoitusvarallisuus	Allokaatio vuoden lopussa (%)
Valtioiden velkakirjat ja keskuspankkitalletukset	52,2
Valtiosidonnaiset velkakirjat	29,9
Katetut velkakirjat	4,9
Yritysten velkakirjat	11,4
Käteinen	1,6
Yhteensä	100,0

Määritelmiä ja käsitteitä

- **Markkinariskissä** kyse on riskistä, että varallisuuden nettoarvo alenee markkinahintojen muutosten johdosta. Markkinahintojen muutokset voivat olla esimerkiksi korkojen, valuuttakurssien, kullan hinnan tai osakkeiden hintojen muutoksia, jolloin vastaavasti puhutaan korkoriskistä, valuuttakurssiriskistä, kullan hintariskistä tai osakeriskistä.
- **Luottoriskillä** tarkoitetaan riskiä taloudellisista menetyksistä, jotka aiheutuvat taloudellisen transaktion vastapuolen tai arvopapereiden liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden muutoksista sekä vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan ajautumisesta maksukyvyttömyystilaan.
- **Likviditeettiriski** on riski, että varoja ei voida tarpeen syntyessä ottaa käyttöön tai niiden muuttaminen rahaksi aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.
- **Operatiivisella riskillä** tarkoitetaan riskiä ylimääräisistä kustannuksista tai tappioista, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.
- **Sijoitusvarallisuus** muodostuu valuutta- ja euromääräisestä korkosijoitusvarallisuudesta sekä pitkäaikaisista sijoituksista. Sen tavoitteena on turvata rahoitusvarallisuuden arvo ja Suomen Pankin kyky selviytyä keskuspankkivelvoitteista myös tulevaisuudessa.
- **Valuuttavaranto** koostuu suojaamattomista valuuttamääräisistä sijoituksista ja saamisista. Siihen kuuluvat valuuttamääräinen korkosijoitusvarallisuus sekä nettosaamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).
- **Käteinen** tarkoittaa vakuudellisia ja vakuudettomia lyhytaikaisia pankkitalletuksia.
- **Modifioitu duraatio** on korkoriskin mittari, joka kertoo, kuinka paljon korkosijoituksen tai korkosijoitusten arvo muuttuu, kun korot muuttuvat hieman. Esimerkiksi kun modifioitu duraatio on 2 ja korot nousevat 1 prosentin, korkosijoitusten arvo laskee 2 %.
- **VaR-luku** tietyllä luottamustasolla tarkoittaa sellaista tappiota, jota suurempi tappio toteutuu kyseistä luottamustasoa vastaavalla todennäköisyydellä, valitun ajan päästä. Jos esimerkiksi päivätason VaR 99 prosentin luottamustasolla on 3 milj. euroa, tämä tarkoittaa, että tänään toteutuu 1 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on huonompi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio (ja 99 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on parempi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio).
- **ES-luku** (Expected Shortfall) tietyllä luottamustasolla kertoo odotettavan tappion suuruuden vastaavan luottamustason VaR-luvun tappiotason ylittyessä. Esimerkiksi ES 99 prosentin tapauksessa voidaan puhua 1 prosentin riskitapahtuman keskimääräisestä tappiosta.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia Suomen Pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat Suomen Pankin johtokunnan velvollisuudet

Suomen Pankin johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta pankin tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Suomen Pankin johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Suomen Pankin johtokunta on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyysriskit, suunnitellamme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko Suomen Pankin johtokunnan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat lausuntonne antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsingissä 28.2.2022
KPMG OY AB
Juha-Pekka Mylén
KHT

Organisaatio

25.3.2022

Pankkivaltuusto

Puheenjohtaja

Antti Lindtman

Varapuheenjohtaja

Toimi Kankaanniemi

Mari Holopainen

Kalle Jokinen

Esko Kiviranta

Markus Mustajärvi

Petteri Orpo

Pia Viitanen

Ville Vähämäki

Pankkivaltuuston sihteerit

Kimmo Virolainen

Anne Hedman

Johtokunta

Johtokunnan puheenjohtaja

Olli Rehn

Johtokunnan varapuheenjohtaja

Marja Nykänen

Johtokunnan jäsen

Tuomas Välimäki

Johtokunnan sihteeri

Elisa Newby

Osastot

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Juha Kilponen

Ennustetoimisto

Meri Obstbaum

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

Iikka Korhonen

Rahapolitiikka ja kansainvälinen talous-toimisto

Lauri Vilmi (vt.)

Tutkimusyksikkö

Esa Jokivuolle

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Katja Taipalus

Vakausanalyysitoimisto

Helinä Laakkonen

Rahoitustilastotoimisto

Elisabeth Flittner

Vakauspolitiikkatoimisto

Hanna Freystätter

Tilastoanalyysi- ja tietopalvelutoimisto

Harri Kuussaari

Markkinaoperaatiot-osasto

Juha Niemelä

Rahapolitiikan toteutus -toimisto

Niko Herrala

Varainhallintatoimisto

Jarno Ilves

Pankkipalvelut-toimisto

Teemu Peltoniemi

Vastapuolet ja vakuudet -toimisto

Marjaana Hohti

Maksujärjestelmät-osasto

Päivi Heikkinen

Rahahuoltotoimisto

Heli Snellman

Fintech-ryhmä

Aleksi Grym

Yleisvalvontatoimisto

Jussi Terho

Johdon sihteeristö

Elisa Newby

Kansainvälinen toimisto

Satu Kivinen

Viestintäyksikkö

Jenni Hellström

Lakiasiainyksikkö

Jutta Koivisto

Strategia- ja organisaatioryhmä**Johtokunnan assistenttipalvelut**

Hallinto-osasto

Veli-Matti Lumiala

Hallintopalvelutoimisto

Hannu Vesalainen

Henkilöstö- ja talousohjaustoimisto

Antti Vuorinen

Kielipalveluryhmä

Eija Puttonen

Riskienvallinnon ja ulkoisen laskennan toimisto

Antti Nurminen

Kiinteistötoimisto

Paavo Perttu

Turvallisuustoimisto

Marko Lavikkala

Tietohallinto-osasto

Petteri Vuolasto

Finanssivalvonnan IT-palvelut

Kirsti Ikonen

Suomen Pankin IT-palvelut

Petri Salminen

Yhteiset IT-palvelut

Sami Kirjonen

Yhteiset tietohallintapalvelut

Mia Ristimäki

- Asiakirjahallinnon palvelut
- Kirjasto ja tietopalvelut
- Sisällönhallinnan järjestelmät

Sisäinen tarkastus

Helena Rantanen

Suomen Pankin yhteydessä toimii **Finanssivalvonta**, jonka johtaja on Anneli Tuominen.